

El mal humor és contagiós.
L'alegria també.

Els prejudicis tanquen portes.
Benvinguda la comprensió.

La indiferència contamina.
Preocupau-vos del medi ambient.

**DÉU SALVE
EL NOSTRE
POBLE ! ! ! !**

L'ESTEL

LA NOSTRA WEB: www.arrakis.es/~estel/

A.P.P.E.C
ASSOCIACIÓ
DE PUBLICACIONS
PERIÒDIQUES
EN CATALÀ
■■■■■

ANY XVII. NÚMERO 393

15 D'AGOST DE 1998

PREU: 200 PTS

Fa un més que n'Aina Rúbio fa feina de Bardama al **Cafè Parissien** d'Artà.

Fa mig any que na Miquela Unruh de Capdepera fa de recepcionista de l'**Immobiliària Domus** a Artà.

Fa 5 anys que n'Eduard Braña d'Astúries, regenta l'**Estudi Fotogràfic Superfoto** a Cala Rajada. És una sucursal de Superfoto Cala Agulla.

Fa 4 mesos que en Lars Bettels d'Alemanya ha obert la **Gasolinera de Perfums** a Cala Rajada. Despatxa els perfums alemanys dins ampelles egípcies.

Fa 12 anys que n'Anita Seràpio regenta l'**Hotel Tritó** a Cala Rajada. Un cosí seu regenta un restaurant al Portitxol.

Sven Hintz d'Alemanya regenta des de fa 10 anys el **Bar Treff Robert** a Cala Rajada. En Robert era son pare que va obrir aquest local fa 21 anys.

Fa 5 anys que en Ronnie Woiski i Bonet, nascut a Puerto Rico, regenta el **Bar Tango** al costat de l'Hotel Hispània, a s'Arenal de Mallorca. Un bar d'alemanys on els mallorquins són ben arribats, ja que en Ronald és d'ascendència mallorquina. Despatxa la cam i el marisc a la graella. Se menja per una mitjana de 2.000 ptes. Des d'ara, en Ronnie està acreditat com a periodista esportiu i turístic de L'ESTEL de Mallorca.

Fa 2 anys que na Joana Sureda és l'administrativa de **Viatges Costa de l'Est** a la vila d'Artà.

El MOC denuncia que uns neonazis ataquen als insubmisos presos a Alcalá

Un dels empresonats és un capellà d'Elx

València

El Moviment d'objecció de Consciència (MOC) ha exigit als ministres de Defensa, Eduard Serra, i al d'Interior, Jaime Mayor Oreja, l'adopció de mesures per a processar a tots els funcionaris involucrats en el consentiment d'agressions d'insubmisos que estan a la presó militar d'Alcalá de Henares per part de grups neonazis, i en especial als que pertanyen al grup **Bases Autonomas**.

Els fets que denuncia el MOC tingueren lloc a primers de juny i la darrera de que tenen constància fou el dia 10 en presència d'un zelador, que no intervingué en cap moment, asseguruen, per impedir les agressions, de manera que fou un altre grup de presos que va aturar l'agressió.

Els insubmisos presos a l'establiment penitenciari militar són n'Elías Rozas, en Ramiro Paz, en Miquel Àngel Burón i en Plàcid Ferràndiz, sacerdot d'Elx que està pres des de fa un any en compliment d'una condemna de dos anys i quatre mesos. Tots ells són considerats desertors al declarar-se insubmisos quan estaven a la caserna.

El MOC també ha exigit la destitució del director del centre penitenciari per permetre l'aplicació de tractes inhumans i degradants contra els presos sota la seva custòdia i reclama que l'esmentat responsable no torni a ocupar cap càrrec relacionat amb presos.

L'organització ha iniciat una campanya demanant la dimissió -consistent en enviar fax i realitzar cridades telefòniques a la presó- que és seguida per col·lectius i associacions pels drets humans d'Europa i Llatinoamèrica.

Per el MOC, les actuacions de les autoritats **consentint agressions** incompleixen la convenció mundial contra tortures i maltractaments o penes cruels i la normativa europea sobre la qüestió. Ω

SUMARI

- 2 Foc i Fum
Nacionalisme i patriotisme
- 3 Pere Serra ingressa a l'ordre del merit internacional de la sang
El PSOE menteix i fa demagogia barata
- 4 Memòria de la televisió i els amics televisius. (1984-1986)
Les mans al foc (29)
- 5 Neoliberalisme
Països Catalans (VII)
- 6 L'antifranquisme a Mallorca. V Llibre
- 8 Moderació, president, coneixement...
- 10 Insults contra els escriptors catalans
- 11 L'Associació Germano-Catalana es presenta...
- 12 Noves víctimes de la Llei sobre la blasfèmia a Pakistan
- 13 Ses religions més riques
- 14 El gran engany del turisme
- 15 "Mallorca i el comerç de la ceràmica a la Mediterrània", una exposició ben interessant
- 16 Petits anuncis
- 17 L'hora de les nacions sense estat
- 18 Història d'una fotografia
- 19 Política de bits
- 20 L'opressió nacional
- 21 Bulímia, l'altra cara de la moneda
- 22 Història
Els fals dilema del paper i del bit
- 23 Estudi d'astrologia i tarot
- 24 Cartes al director
A Maria dels Àngels Fernández i Gili, en el record
Els delinqüents

Fa 11 anys que na Margalida Cantó és l'administrativa de **Sanimetal** a Artà. Fan instal·lacions sanitàries i de fontaneria.

Fa 4 mesos que en Miquel Rodríguez regenta el **Bar Es Sitjar** just davant l'Ajuntament de Capdepera.

Na Maria de la Rosada Peres i na Joana M. Pons són les empleades de la **Perfumeria Vicenç** a Cala Rajada.

Fa 15 anys que en Ferran Moia regenta amb en Tino Adrover el **Saló de Perruqueria Tino** a Cala Rajada.

**Especial dedicat a
ELS TERMES
DE ARTÀ,
CAPDEPERA -
CALA
RAJADA**
Si vos ha agradat,
telefonau al
971 26 50 05
i el vos enviarem
cada quinze dies.

Foc i Fum

MATEU JOAN I FLORIT

Les esglésies defensen els drets dels aborígens australians. En una carta oberta, del 12 d'abril de 1998, els representants de les Esglésies d'Austràlia condemnen un projecte del govern australià que restringiria encara més els drets fonamentals dels aborígens. Signen la carta: l'arquebisbe anglicà de Perth, el bisbe catòlic de Darwin, el president de l'Església unida i un pastor baptista.

Al l'Estat espanyol hi ha maltractaments per part de les forces de seguretat. Aquesta és una realitat poc coneguda ja que hi ha una autocensura de premsa per por de represàlies o de supressió d'alguns programes. Tampoc l'opinió pública no vol reconèixer aquesta realitat i fins i tot arriba a justificar aquesta abusos. L'ACAT (Associació de Cristians per l'Abolició de la Tortura), s'ha compromès a ser present cada més, durant l'any 1998, a 10 parròquies diferents, i encara dos cops cada mes difon una crida urgent a través de l'emissora de l'arxidiòcesis de Barcelona. I continua fent passes per crear una comissió de vigilància dins la Federació Catalana de les ONG's pels Drets

Humans.

Boicot total a ADIDAS per haver infectat de pinxos i pinxets els nostres carrers i places desfressats amb la samarreta d'Espanya. Boicot total a ADIDAS per fer-nos suportar aquestes abjectes visions d'ocupació espanyola.

L'Estat espanyol, a través dels seus nombrosos mitjans de comunicació, està fent, des de fa anys, una **campanya xenòfoba** contra els alemanys residents als Països Catalans, i molt especialment contra els qui s'han establert a Mallorca i compren terres i cases. I el pitjor és que molts de nacionalistes de la nostra terra han caigut de quatre potes dins la trampa. És ben hora que reaccionem i ens adonem que els vertaders invasors de la nostra terra són els castellans que s'hi ha establert amb els seus exèrcits, la seva policia, els seus funcionaris d'hisenda, els seus mestres d'escola, etc. etc.. Els alemanys, gent cultivada i neta, arriben carregats de doblers i ajuden a la nostra economia. Els espanyols hi arriben amb els seus funcionaris d'hisenda que ens expòien de manera descarada.

De la revista **RESSÒ** de Cam-

pos, copiam: Vos recomanem: que mengueu fruita del temps, que procureu no menjar-ne de forastera ni de congelada. Que consumeu productes del nostre poble, i després del pobles veïnats. Que llegiu molt, només perquè n'hi ha que diuen que fa tornar guapos. Que mengueu amanides verdes, o enciams o uns bons trempons. Que useu del privilegi de poder llegir revistes i diaris en català. Que solucioneu les diferències familiars, socials i de tota mena parlant, mai no les heu de solucionar pegant. Això és cosa de "hooligans" o de "neonazis". Que no deixeu de saludar als amics, ni tan sols als coneguts, pel fet que els seves opinions polítiques sien diferents. Que vulgueu ser independents, sense estar aïllats. Vos pensau que n'estariem gens d'aïllats els mallorquins, si fossim independents?. Que aneu a nedar a les platges de sa Ràpita, de ses Covetes, des Trenc i des Coto, les platges campaneres millors del món.

L'Ajuntament de sa Pobla treu periòdicament una revista bil.lingue: Català i àrab. Això de l'àrab és pels més vells que ja no tenen remei. Però els nins i nines moros de sa Pobla, juguen amb els nins i nines cristians, flastomen i parlen en català i demanen sobrasada a les mares cristianes. Els homes i els petits estan tot el dia per plaça i pels cafès, però les dones, i les nines a partir dels 13 o 14

anys, estan segrestades dins les seves cases. Coses d'altres cultures i d'altres religions.

Des País Valencià, ens arriben notícies de que la Renfe, ha obert expedient sancionador contra un empleat que **faltà al respecte i insults** a una usuària de l'estació de El Cabañal pel fet d'haver-se expressat en valencià. El gerent territorial de les Estacions Comercials de RENFE, Maria Josefa Antón ha enviat una carta al secretari del Bloc Nacionalista Valencià (BNV), Ferran Pujades, qui ha mostrat una moderada satisfacció per l'obertura d'aquest expedient que segons s'explica es tracta d'una falta greu per la seva **incorrecció manifestada amb un client d'ella nostra empresa que li hi imposat una sanció consistent en la suspensió de feina i sou de tres dies**. El senyor Pujades creu que Renfe ho hauria d'haver considerat una falta molt greu, ja que una **discriminació lingüística atenta contra els drets fonamentals que defensen la Constitució espanyola**. També anima als ciutadans a denunciar qualsevol discriminació lingüística, demana un respecte escrupulós als drets dels valencians, així com un esforç cívic per **assegurar la convivència entre els valencià-parlants i els castellà-parlants en un pla d'igualtat, des del respecte escrupulós per la cooficialitat idiomàtica i els drets dels ciutadans**. Ω

Fa 27 anys que en Gabriel Moyà i Jordà regenta el **Restaurant Gabriel** a Can Picafort. En Gabriel despatxa el peix fresc i fa música alemanya per a ballar. Hi havia 5 persones quan vaig arribar a aquest local i vaig demanar en alemany: Ver ist der besitzer? (Qui és l'amo?) Ich bin der besitzer, va respondre un dels qui estaven en el grup. Li vaig explicar, sempre en alemany, que li feria una entrevista per a l'Estel i ell hi va estar d'acord, quan me va dir el seu nom, jo em vaig exclamar: Cagon dena, però si tu ets mallorquí! Si fa, va dir ell, som de sa Pobla. I vàrem seguir en català, però ja feia uns minuts que parlàvem en alemany. La nostra segona llengua, tant per ell com per jo. En Gabriel es casat amb una alemanya, i a mi, m'agraden les alemanyes.

Fa 9 anys que la Família Nuñez de León, regenta el **Restaurant Rafa's** a Son Bauló (Can Picafort). Despatxa el peix i la carn fresca. Un lloc on se menja a la carta a un preu mitjà de 3.000 ptes.

Fa 9 mesos que en Sebastià Mascaró regenta juntament amb el seu oncle Guillem el **Restaurant Can Balaguer** a Artà.

✦ Fa 25 anys que n'Enrique Garcia, natural de la Manxa, regenta el **Restaurant Nelson** a Son Bauló. Despatxa l'arròs brut, les albergínies farcides, el conill a l'all. A la carta se menja a partir de les 1.200 ptes. el menú en val 900. A la foto amb el seu net Enric a qui varen registrar en català quan va néixer.

✦ Fa 4 anys que en Tomeu Quetgles regenta el **Cafè Gran Via** a la vila d'Artà. És un bar del Barça.

✦ Fa 6 anys que na Margot Eilts d'Alemanya regenta la **Botiga de Moda Petit** a Cala Rajada.

✦ Fa 20 anys que na Margalida Sanxo de Capdepera regenta el **Forn Juva** a Cala Rajada.

✦ Fa 14 anys que na Fina Garcia regenta el **Forn Caselles** a Cala Rajada.

Nacionalisme i patriotisme

BERNAT JOAN I MARÍ. PRES. D'ESQUERRA REPUBLICANA-ILLES BALEARS I PITÀUSES

Dins les files del catalanisme polític, han començar a alçar-se veus a favor d'eliminar del nostre vocabulari polític el terme "nacionalisme". Hi estic perfectament d'acord. En el context internacional, el terme "nacionalisme" s'entén justament en el sentit en què el solen utilitzar els nacionalistes espanyols. Té, per tant, unes connotacions absolutament negatives: exclusivisme, rebuig dels altres, tancament en la pròpia nació, xovinisme, i, en algunes ocasions, fins i tot xenofòbia, racisme, posicions antidemocràtiques...

Joan Fuster va intentar desfer una mica el parany lingüístic, tot distingint entre el nacionalisme dels estats consolidats i el nacionalisme d'alliberament. El primer, el nacionalisme dels estats consolidats, tendria totes les característiques esmentades, mentre que el nacionalisme d'alliberament correspondria als països que encara no compten amb estructures d'estat. Òbviament, des de la perspectiva fusteriana, no podia ser considerat

amb els mateixos paràmetres el primer nacionalisme i el segon. El primer és de totes totes rebutjable, mentre que el primer té una característica fonamental: la seua provisionalitat. Els catalans, deia Joan Fuster, hem de ser nacionalistes per arribar a aconseguir un estat propi per a la nació catalana (com el tenen l'espanyola, la portuguesa, la francesa o l'alemanya...). Però, quan hàgim arribat a aconseguir aquest objectiu, automàticament hem de deixar de ser nacionalistes. Som nacionalistes, per tant, per deixar de ser-ho. Quant més aviat millor, no fa falta dir-ho.

El nacionalisme de debò, el de bon de veres, el que no és de jugall, el nacionalisme espanyol ha guanyat la partida terminològica. Ha aplicat el concepte nacionalisme únicament al nacionalisme d'alliberament, se n'ha desfet ell mateix i ens ha encolomat totes les característiques negatives que efectivament té el nacionalisme quan ja ha consolidat l'Estat. Això ha produït tota una sèrie de paradoxes brutals:

la llengua dominada sembla que és la dominadora, els que veiem tots els nostres drets trepitjats just sembla que ens dedicam a trepitjar els drets dels altres, etc. En definitiva, els oprimits passam a tenir, per més inri, una imatge d'opressors que no ens escau gens ni mica, ni s'ajusta per res a la realitat. Mirau la cartellera de qualsevol cinema, o faceu qualsevol negoci, o senzillament, sortiu al carrer, i veureu, per exemple, quina llengua s'imposa. I no pretengueu que això es produeix d'una manera espontània i automàtica, perquè és mentida.

Hi ha un concepte que, internacionalment, no presenta aquestes connotacions negatives. És el

de "patriotisme". Per a nosaltres, aquest concepte està connotat negativament, perquè el franquisme va usar-lo profusament, i això de patriotisme, encara, a molta gent, li sona a fatxa. Es tracta, en canvi, d'un concepte homologable a nivell internacional, sense connotacions negatives. I s'ajusta bastantment a la nostra realitat.

Jo crec que de catalans nacionalistes pràcticament no n'hi ha. En canvi, hi ha un patriotisme cívic català considerable: aquest patriotisme cívic que es tradueix en celebracions com el 23 d'abril, Dia de Sant Jordi, o l'11 de setembre (al Principat), el 9 d'octubre (al País Valencià) o diverses diades a les illes Balears i Pitiüses. Els catalans no som nacionalistes, però una part important de nosaltres és una mica patriota. Tampoc no excessivament.

Els espanyols, en canvi, no solen ser excessivament patriotes. Però són molt nacionalistes. Ω

Optica Artà

C/. Ciutat, s/n.
(Cantonada Costa i Llobera)
Tel. 971 83 59 69
07570 ARTÀ (Mallorca)

Pere Serra ingressa a l'ordre del merit internacional de la sang

PER MARINA FERRÀ A-HAMELYNCK

El dia 10 de juliol a les vuit del capvespre Pere Serra Bauçà, president del Grup Serra, va ser anomenat cavaller de l'Ordre al Merit Internacional de la Sang a un acte celebrat a la capella del consolat de mar. Aquest títol honorífic ho dona la Federació Internacional de donants de sang.

L'homenatge al president del Grup Serra es va realitzar baix la presidència de Jaume Matas i li entregà el guardó el president de la Federació Internacional i Nacional de Donants de Sang, el senyor Martín Mancenido. Entre altres personalitats hi assistiren la consellera Rosa Estaràs, el president del parlament Joan Huguet, la delegada del govern Catalina Cirer, la presidenta del Consell Insular de Mallorca Mª Antònia Munar, la dona del batle de Palma Dolores Lara, la dona de Pere Serra Margalida Magraner, la seva filla Carme Serra, el director general de G.B.M. Jesús Boyero l'empresari hotel·ler Gabriel Escarrer a més dels escriptors Miquel Ferrà Martorell i Miquel Segura, el president del club Última Hora Jose Antonio Segurado, l'empresari Tolo Güell, la pintora Caty Juan del Corral, l'artista Nils Burwitz, el president de la casa catalana Planas Muntanya, el president de la Federació Balear de Futbol Antoni Borràs i el polític d'Unió Mallorquina Maximilià Morales. El president de la Federació Internacional de Donants de Sang destacà la tasca de mecenes artístic de Pere Serra, així com la seva amistat amb grans artistes d'aquest segle com en Joan Miró i la seva sensibilitat social. Afegí que la donació de sang permet cada dia que cinc persones recuperin la salut i que una salvi la vida.

Víctor Gistau, president de la Germandat de Donants de Sang de Balears destacà que Pere Serra mereix tal honor perquè sempre ha defensat la donació de sang des dels seus mitjans audiovisuals de comunicació.

El president del govern Jaume Matas destacà l'important significat que té la donació de sang i que ha convertit a la Germandat de donants de Sang en una entitat representativa de la solidaritat de les illes. Jaume Matas donà les gràcies per l'encert d'otorgar tal distinció a Pere Antoni Serra Bauçà, persona significativa i representativa de la nostra societat.

Finalment Pere Serra agrai la distinció i digué que no es sentia mereixedor d'ella, però reconegué que ingressa a l'ordre com aquest de reconeixement i gratitud a la Germandat de donants i als més de quatre-cents empleats del grup Serra que fan feina perquè aquestes illes tinguin cada pic més força. Destacà també la importància de les donacions de sang per salvar vides humanes. També agrai la seva presència a tots els assistents a l'acte. Ω

Contribucions especials El PSOE menteix i fa demagogia barata

PERE FELIP I BUADES

Devant la baixa i falsa afirmació del grup del PSOE de l'Ajuntament de Ciutat, difosà darrerament, a través dels mitjans de comunicació locals, en el sentit que a la barriada de Santa Catalina, l'actual consistori ha perdonat les contribucions especials, me veig en la necessitat d'informar als cada dia més nombrosos lectors de L'ESTEL, que el grup municipal socialista menteix de manera descarada i covarda. I a més. Ho fa amb demagogia barata, premeditació i traïdoria.

Els pesoistes de Cort s'obliden d'aquella cèlebre frase del gran socialista Largo Caballero que diu: *Un bon socialista sempre ha de dir la veritat, encara que li faci mal.* Evidentment, si els Largo Caballero, Pablo Iglesias, Julian Besteiro, Indalecio Prieto i companyia, s'aixequessin de les seves tombes, vomitarien d'oi al veure els infundis que els descafeïnats socialistes de Cort estan vessant damunt una barriada obrera, com es ara Santa Catalina.

És obvi que el PSOE està intoxicant als ciutadans amb la vil rondalla de que a la barriada de l'Arraval de Santa Catalina, l'actual equip de govern municipal del PP li ha perdonat les contribucions especials.

Allò que és cert, es que l'Associació de Veïns de Santa Catalina, aconseguí rebaixar el barem del cinquanta, al vint-i-cinc per cent - després de set anys ininterromputs de lluita que suposà unes despeses de prop d'un milió de pessetes, i sense cobrar un duro a ningú-, demostrant amb proves irrefutables, que aquestes obres els havien proporcionat, **més perjudicis que beneficis**, la qual cosa fou comprovada i corroborada pels serveis tècnics del propi ajuntament. Entre altres coses, l'Associació de Veïns de Santa Catalina va demostrar que la majoria d'edificis de la barriada eren antics -sobretot a la zona situada més avall de la Plaça del Progrés- i que estaven prou deteriorats pel pas del temps. Una prova fefaent d'això, és que els valors cadastrals eren i són molt baixos i expressen, de manera clara, la capacitat econòmica dels seus habitants, molt per davall de la mitjana ciutadana. Per això, es podia afirmar que la majoria dels habitatges i locals comercials cataliners tenien un valor **mig-baix**. Cal que no oblidem que Cort va tenir la barriada tres anys comes enlaire, sense la més mínima organització ni coordinació. Santa Catalina semblava el Sarajevo bombardejat, la qual cosa arruïnà el tradicional comerç cataliner, dons ells clients

s'anaren perdent i, a més, se construïren unes voravies massa amples que impediren l'estacionament de nombrosos cotxes. Cal assenyalar, també, que malgrat el poc temps que finalitzaren les obres, l'asfalt s'ha aixecat i que moltes rajoles estan espanyades.

És indiscutible que la AV de Santa Catalina ha aconseguit obrir una bretxa legal en el polèmic tema de les contribucions especials. Quina fou la clau de l'èxit, a part de la raó que teníem? Idò, senzillament, adjuntar el recurs de reposició-elaborat per la prestigiosa advocada Margarida Garcia Coll l'informe d'un arquitecte i un altre d'un economista.

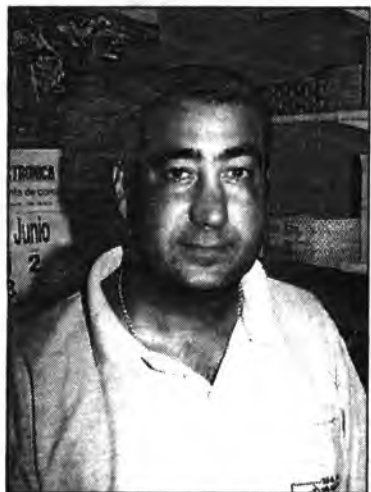
Perquè serà que els regidors del PSOE senyors Antoni Roig i Carles Aguilar, que tant xerren airejant per tot arreu que el PP ha beneficiat a Santa Catalina, no diuen a la opinió pública que quan s'efectuaren les obres a So'n'Espanyollet, Son Cotoneret, Santa Catalina, Gènova etc., el Govern balear concedia subvencions milionàries a tots els municipis de l'arxipèlag que ho sol·licitaven? Per tenir dret a aquesta milionària subvenció, simplement, era necessari demanar-la. I així ho feren els ajuntaments d'Esporles, Calvià, Maó, Ciutadella, Formentera, etc. Incomprendiblement, l'Ajuntament de Ciutat made in PSOE, no la sol·licità. I perquè, senyors Roig i Aguilar?

Perquè no informen, també, a la opinió pública, els senyors Roig i Aguilar que, després que el Ple municipal aprovés (amb el vot en contra del grup socialista) la rebaixa de les contribucions especials de Santa Catalina, el PSOE va interposar un contenciós administratiu davant el Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears, per tal que s'anul·les el descompte aconseguit i d'aquesta manera **amb aquesta postura antisocial i antisocialista** intentar perjudicar a tots els cataliners, la majoria treballadors, jubilats i petits comerciants? El juny del '99, en plena companyia electoral, faré recordar als cataliners aquesta feina roïna -que no els donà resultat- amb pels i senyals.

Per acabar, a través de les planes de L'ESTEL, repto al PSOE a un debat públic, quan vulgui i a on vulgui -això si, amb llum i taquígrafs, ja que hi ja regidors pesoistes que són mestres en l'art de manipular la veritat- sobre el tema de les contribucions especials. Esper que l'actual grup municipal del PSOE tenguí suficients **dallonses** per a recollir el guant. Ω

Fa un anys que na Margalida Caselles regenta la **Comercial Caselles** a Artà. Ven productes pel camp i aliments per animals de companyia. A la foto amb son pare que durant mols d'anys fou l'amo del negoci.

Fa 18 anys que en Miquel Reixaç regenta el **Taller d'Electrònica Reixaç** devora el Castell de Capdepera.

Fa 4 anys que n'Antoni Alba de Lleida regenta la botiga **Multipreu** a Cala Rajada. És un basar on se ven un poc de tot.

Fa 8 mesos que na Margalida Cursach regenta la botiga **Ca Na Cirera** a Artà.

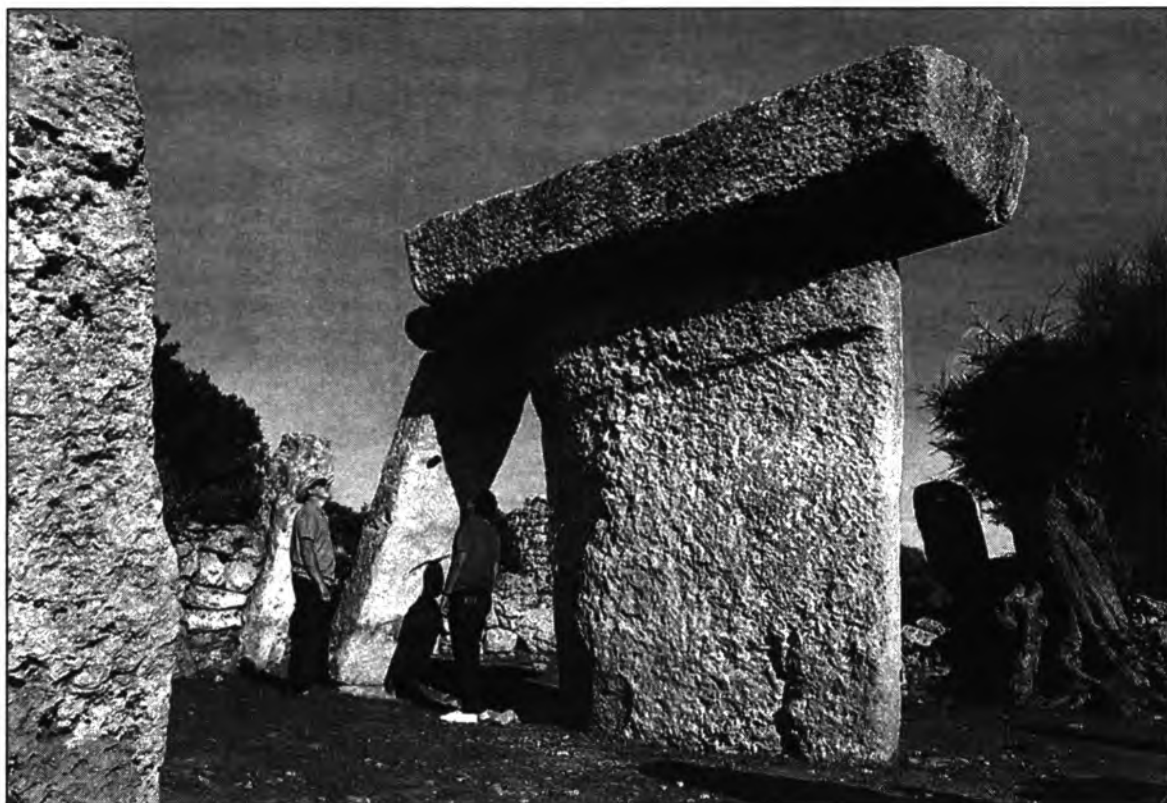

mandileco
RESTAURANT

Isabel Garau. 49
C/ra Ricasfort
Tel. 971 85 00 89

Memòria de la televisió i els amics televisius. (1984-1986)

MIQUEL FERRÀ I MARTORELL, ESCRIPTOR

A Menorca, la taula de Talati.

La experiència no fou gaire llarga. Dos programes per a Canal 3 o Televisió Catalana i tres per a Televisió Espanyola 1. Fou feina creativa de col·laborador i co-guionista i com que en vaig sortir satisfet, difícilment, ho puc oblidar. Parlem, primer, d'aquells dos programes monogràfics en català on es feia una recerca d'aspectes curiosos de la nostra ciutat. A mi em tocà de presentar i parlar del tema jueu a un carrer del Call, el de les Escoles i en els jardins dels banys àrabs. En aquells dos programes vaig tenir, entre d'altres companys, Enric Major, gran actor de teatre i que en aquells dies havia enllestit, com protagonista, una sèrie de televisió sobre la vida de Goya. Hi participà també Sara Montiel i Xesc Forteza. Però els guions que em dugueren més quefer foren els dels programes "País de Sagitario", presentats per Silvia Arlet, actriu i locutora argentina, que comptava amb un equip molt complet de filmació i era, en tot moment assessorada, pel també escriptor i periodista Rodolfo Santarcieri, uruguaià. Aquests tres programes tocaven, evidentment, tres temes que jo havia

dominat en la meua obra literària. Un era la relació George Sand i Chopin a terra mallorquina i amb l'equip televisiu varen recórrer tots els llocs descrits a "Un hivern a Majorque", establint-se entre nosaltres una certa i franca camaraderia. El segon tenia per escenari el monestir de la Ràbida, a Huelva, i tots els seus records colombins, tema al que jo havia dedicat no menys de cinc anys abans de donar a l'impremta la meua novel·la "Memòries secretes de Cristòfor Colom". I encara un tercer tema, aquest com a resultat d'un viatge de feina a Menorca, tot anant amb els nostres papers, les nostres càmares, els nostres actors i tècnics, pel Port de Maó, Ciutadella, Sant Lluís, Es Castell i tants d'altres llocs que guarden el record de la dominació britànica, en el segle XVIII i on especulàvem sobre la polèmica estada de l'almirall Nelson i Lady Hamilton a la Granja de Sant Antoni, Golden Farm. D'aquella tasca nasqué, tot aprofitant la documentació del temps que havíem arreplegat, la meua novel·la "La Dama de Boston", que ben mirat és quasi més cinema-

togràfica que literària. I encara tení en un quart programa, més ambiciós i difícil, sobre les emigracions de valencians a la Patagònia, en temps de Vicenç Blasco-Ibàñez, promotor del projecte. I de la mateixa manera que aquella colonització fou un gran fracàs del temps dels rebesavis, tampoc el nostre programa arribaria a port. Efectivament, quan estàvem amb això, nomenaren directora general de Ràdio Televisió Espanyola a Pilar Miró i sembla que el "País de Sagitario" fou decantat, de forma definitiva de la petita pantalla.

Després d'aquelles experiències, un poc escalivat, vaig decidir de no participar més en la part creativa dels programes de televisió. Però record amb simpatia aquells amics del moment, Enric Major, Silvia Arlet i tot un seguit de persones que tenien, com solem dir, moltes taules. És clar que la petita pantalla és important, poderosa, el mitjà social, ara per ara, més comunicatiu. Però també, com vaig poder comprovar, sol estar farcit de paranys, de mesures egoistes, de manies administratives... Ω

LES MANS AL FOC (29)

Censura

PERE GRI

Freud, estimà que no hi ha actes de cap classe, inclòs actes verbals i somnis, que no tinguin una causa. Generalment es suposa que els actes que l'home executa, les idees que té, les paraules que diu, etc., són explicables en virtut de motius relativament ben determinats o, en tot cas, determinables. Se sap que, moltes vegades no se diu el que s'hauria volgut dir o es fa alguna cosa que no s'hauria volgut fer, o es tenen somnis **inexplicables o estranys**. Freud, tractà de donar compte i raó de totes aquestes manifestacions humanes a base d'un mecanisme constituït per forces i activitats de tal índole, que molt del que estava psíquicament present, es devia remetre a qualche cosa que estava absent, i que era, a més, en principi, inescrutable. La primera i principal noció aportada a l'efecte va ser la de l'inconscient, la hipòtesi del qual és basa en un tipus de realitat, o que serveix, simplement de nom a una sèrie d'entitats mentals anomenades **inconscients**. Aquestes entitats mentals s'han de distingir dels actes mentals dels quals no som conscients, però que en podem ser conscients a voluntat. En efecte, és característic de l'inconscient freudià el servir com a fons en el que fondegen i al qual es remeten entitats mentals que l'individu (inconscientment) rebutja manifestar. Per limitar-nos a un sol cas, bé que fonamental, l'individu viu en una societat en la que hi ha pressions de tota classe encarrilades a amotillar-lo segons certs patrons. Per conformar-se amb aquests patrons, l'individu ha de reprimir els seus propis impulsos que són buidats de l'àrea de la consciència i **censurats**. Quan la censura i la repressió són molt fortes, poden irrompre estats neuròtics. Normalment, la censura opera de tal sort que el propi individu troba la manera de desviar, sense que es produeixin trastorns excessivament greus, els seus impulsos.

Si la censura no havia actuat quan es permeté que els porrerencs donassin sortida als seus impulsos d'assassinar als rojos, aquesta es fa notar de valent en gairebé tots els acords presos per la comissió gestora de l'Ajuntament de Porreres, presidida per n'Enric Julià, des de la seva presa de possessió, però de manera molt

especial en el que fa referència a la revisió dels comptes municipals de 1936.

En sessió ordinària de 27 de setembre de 1937, s'acordava que aquest Ajuntament hauria de procedir a l'examen, estudi i censura dels comptes municipals corresponents a l'exercici de 1936 en compliment d'allò disposat a l'article 578 de l'Estatut Municipal, etc., després de la lectura dels quals s'acordà que els referits comptes quedassin sobre la taula per espai de vuit dies a disposició de Senyor Regidor Síndic i Comissió d'Hisenda i altres membres de la Corporació, pel detingut examen dels mateixos i la redacció del oportuns informes... També s'acordà que els esmentats comptes es posin de manifest al públic durant quinze dies hàbils en la secretaria de l'Ajuntament acompanyats dels documents justificatius en certificació d'allò acordat, a l'objecte que qualsevol veï pugui examinar-los i formular objeccions o observacions contra els mateixos.

No obstant això, en sessió del dia 15 de novembre de 1937, el batlle manifestà que, com ja expressaven les oportunes convocatòries, que l'objecte de la present sessió era d'aprovar provisionalment els comptes municipals de l'exercici de 1936, els quals han estat exposats al públic, censurats pel Senyor Regidor Síndic i examinats minuciosament per la Comissió d'Hisenda, havent un i altre emès dictamen que consta en l'expedient. Donada lectura immediata als referits dictàmens, per l'inscrut secretari, del que resulta que els dits comptes estan definitivament fixats i justificats, el Senyor President anuncià que s'anava a procedir a la seva votació, i no havent-se oposat contra els esmentats comptes cap objecció, varen ser aprovats per unanimitat.

Sempre ho he afirmat, a Climent Garau, el mataren per haver prohibit les processons de Setmana Santa, i per res més. La seva actuació com a primera autoritat municipal, apart d'aquest cas, va ser impecable. N'estic ben segur, perquè ho vaig sentir comentar en veu baixa durant molts d'anys al meu poble. A Porreres, tothom sabia qual havia estat el motiu del seu afusellament, però això no es podia dir en veu alta: la censura ho impedí. Ω

el lleu de tots
mereix un respecte
FORA FUMS!

CATALUNYA,

Neoliberalisme

PER RICARD COLOM

"No pas per ser-ne un munt descobrireu la veritat; ni ofegareu la raó encara que xisclau tots alhora".
(Rabindranath Tagore, 1861-1941, Calcuta, escriptor i filòsof).

"... sempre que la pesta assolava Marsella, un dels seus habitants més pobres era sacrificat pel bé comú, però amb la condició de ser nodrit abans una anyada sencera amb les més delicades viandes. Transcorregut el plac, hom el feia voltar la ciutat coronat de berberia i vestit amb la toga sagrada. L'omplien de malediccions, a fi que caiguessin damunt sa testa tots els mals de la ciutat, i el llançaven a la mar des d'una roca".

(*El Satiricó*, Petroni *arbiter elegantiorum*, contemporani de Neró i Sant Pau a Roma).

"La burgesia no és un estat social, sinó un estat anímic; hi ha burgesos àdhuc cal artistes".

(No en consta l'autor).

"No crec pas que hi hagi res pitjor al món que la lleugeresa, car la gent lleugera constitueixen les eines adients per a prendre qualsevol partit, per trist, perillós i perjudicial que sia; per tant, fugiu de tal casta de gent com aquell qui defuig el foc".

(Francesco Guicciardini, historiador italià).

"És ben difícil de plantar cara a una gran potència d'admiració".

(Françoise Mauriac, 1885-1970, escriptor nat a Bordeus, Occitània).

"L'indecís es troba sempre en mans del darrer qui li parla".
(Orison Swett Marden, 1853-1924, moralista i escriptor U.S.A.).

"No ens hem de deixar fer esclaus d'ambicions i desigs que ni tenim i que els mediocres ens suggereixen a fi de dominar-nos".

(André Maurois, 1885-1967, escriptor francès).

"Pens en aquells que han assolit altes posicions, Cerimònies, riquesa, saber i d'altres avantatges.

(Per a mi, tot allò que han aconseguit se'n desprèn avall, tret dels resultats que tals avantatges tenen per a llur cos i ànima).

I enlloc d'enaltir, cadascú escarneix els altres o a si mateix o mateixa,

I en cadascú d'ells, el cor de la vida, ço és, la felicitat,

s'ha omplert de l'infecta ponada dels cucs,

I sovint, aquesta homes i dones passen,

Sense saber-ho,

davant les veres realitats de la vida enlluernats per enganyses aparences,

Amatents vers allò que el costum els imposa, i prou,

Semblants a somnàmbuls de cor adormit,

els quals caminen trists i estimbats per les tenebres".

(*Pensament*, Walter Witman, 1819-1892, poeta nord-americà).

"Els responsables polítics de l'educació volen l'home actual intrascendent, delerós d'afegir-se com més prest millor en un concepte fàcil de progrés. O potser creieu que la filosofia i el llatí són víctimes de ferida innocent?".

(Maties López).

"... cal advertir de la fal·làcia de la llibertat total quan coexisteixen dues llengües, una més forta, l'altra més feble. Sempre és demana en tot, en tot, en el terreny social, en el terreny de l'ecologia, en el de tota minoria del tipus que sigui, en la protecció dels animals, es demana que no s'apliqui el liberalisme simple, pur, total, de qui pugui més i sigui més fort vagi a més o faci més, sinó que hi hagi protecció per a aquella gent que ho necessita... No s'ha de donar també per a una llengua que ha estat 250 anys tan perseguida?".

(Jordi Pujol, 22-3-95, Montjuïc).

"El problema comú de la nostra cultura actual és l'individualisme utilitarista, tant pràctic (poder, profit, èxit) com psicològic (realització personal, etc). Individualisme que impedeix radicalment que ens sentim part d'una vida comuna... vinculats a una determinada manera de viure el fet econòmic, el qual obstaculitza la nostra disposició per a l'experiència evangèlica de Déu. En concret, crida l'atenció la reducció que fem del sentit del mal a una experiència subjectiva de responsabilitat. És alarmant la dificultat que tenim a trobar el mal en l'objectivitat de la nostra història social i individual...".

(*Dietrich Bonhoeffer*, per Ferran Manresa, de la col·lecció *Quaderns de Cristianisme i Justícia*).

"A muntó gent malbarata sa vida a la babalà tot acaramullant coses i símbols de les coses. I açò no és viure. I viure és allò més estrany d'aquest món. Puix que la major part de la gent no fem res més que existir".

(Oscar F. O'Flaherty W Wilde, 1856-1900, escriptor irlandès).

"... els pobres tenen un potencial humanitzador car ofereixen comunitat contra l'individualisme, servicialitat contra l'egoisme, senzillesa contra l'opulència, i obertura a la transcendència contra l'esquissat positivisme, del qual està imbuïda la civilització del món occidental".

(*Els pobles crucificats, actual servent sofrent de Jahve*, per Jon Sobrino, teòleg de l'alliberament i basc a Amèrica).

"Les lleis són semblants a les teranyines; deturen allò feble i lleuger i són desfiligarsades i traspassades per allò fort i poderós".

(Soló d'Atenes, 639-559 a.C., estadista, poeta i savi grec).

"L'home arruïnat llig sa condició als ulls dels altres tan ràpidament que ell mateix sent la seva (pròpia) caiguda".
(William Shakespeare, 1564-1616, el major dramaturg en llengua anglesa).

"Si feu la impressió d'haver menester de quelcom no us daran pas res, per a fer fortuna cal aparentar de ser ric".
(Alexandre Dumas, novel·lista francès).

"Ah si jo servàs, encara ma joventut i fortalesa d'antany, algun dels qui hi sou, m'hauria dat son mantell, adés per amistat, adés per respecte a un valent!... ¿Però ara tothom em menysprea car els parracs cobreixen el meu cos!".

(*L'Odissea*, d'Homer, s.IX-VIII a.C.).

"Al món n'hi ha prou per a satisfer les necessitats de tothom, però no per a satisfer l'avidesa de cadascú.

(Mohandas K. Gandhi, 1869-1948, independentista, activista no violent i advocat nacionalista a la Índia).

"El pitjor de tots els fonamentalismes (és) el que pretén d'organitzar i de sotmetre el món sencer segons aqueix model".

(Roger Garaudy, ex comunista francès, convertit a l'Islam i ara, negador de l'Holocaust, en referir-se al model accidental - democràtic - laic).

"... l'ànima que reposa gaire temps damunt les activitats de la vida es troba asseguda sobre ídols que de si mateixos són informes, però als quals l'art humà dona forma: així deixen de ser deformes la riquesa, la glòria i les altres coses mundanes que no tenen res de clar ni de consistent, però tenen una aparença seductora de veritat, perquè adquireixen en cada moment diverses transformacions... les possessions que van més enllà del que és menester per a la vida és un entrebanc per a la virtut i mereix reprovació...".

(Nil l'Asceta, Egipte, s. IV ò VI).

"Millor és morir com a pobre que no viure com a miserable".

(Periandre de Corint, 625-585 a.C., un dels 7 savis de Grècia).

"No és el comerç allò que existí primer, sinó l'amistat".

(Proverbi malgaix, de l'illa de Madagascar).

(La millor manera de fer carrera és transmetre a l'altri la impressió que fos de gran profit per a ells d'ajudar-te".

(Jean de la Bruyère).

"Quan estic enmig de boigs, em faig el foll".

(Diògenes de Sinope *El Cínic*, 413-323 a.C., filòsof grec).

"Entre cent que et saluden, ¿n'hi hauria un de sol capaç d'ajudar-te?".

(Pitàgores de Samos, 582-497 a.C., filòsof grec). Ω

Països Catalans (VII)

Els referits a llocs i pobles de Catalunya, els podríem classificar en tres grups. Uns fan lloança dels seus productes, bellesa natural i virtuts o manera de ser dels seus habitants. D'altres es poden considerar neutres perquè no diuen res al seu favor, però tampoc cap cosa en contra. I, els que més, ridiculitzen alguna peculiaritat o fereixen la seva gent, encara que humorísticament, basat, quasi bé sempre, en antigues rivalitats dels pobles del veïnatge.

Mallorquina, puça fina.

Mallorquins i catalans, com germans.

Martinet, que costa tant d'anar-hi com de sortir-ne.

Mataró, caps grossos.

Mediona, gent sorruda i terra bona.

Morella, no et fiïs d'ella.

No hi és tot, com Sant Llorenç de la Tapaneria.

No hi ha cosa tan tortuosa, com la carretera de Tossa.

No té res a veure amb un canó, la carretera de Salomó.

Omple més que un got de vi, l'aigua de can Castellví.

Organyà, bon bestiar.

Paraula de català, que tant és avui com demà.

Passa per l'Àngel, que faràs drecera.

Pel camí de Barcelona, qui no camina s'estalona.

Pel carrer de l'Hospital, si no hi passes tant se val.

Per a no haver de fer res, Montornès.

Per ganxets, a Reus.

Per llestos, els d'Anglès, que als quinze dies de néixer, ja tenen mig mes.

Perelada, vida honrada.

Qui no arriba a Igualada, va a Manlleu.

Reixac, Martorelles i Sant Fost, tres parròquies dins un bosc.

Reus, Paris, Londres i el carrer de Monterols.

Ripollet, pixacantons.

Rocafort per el safrà; Vallfogona pels codonys, i per bons porrons, Fullea.

Roda el món i torna al Born.

Rodonyà, gent de fiar.

Rupit, poble ardit, però ensopit.

S'ha criat com els arbres de la Rambla.

Sant Gervasi de Cassoles, botifarres abans d'hora. Ω

L'antifranquisme a Mallorca. V LLIBRE

El feminisme a Mallorca (1978): Les comunistes mallorquines (OEC i MCI) i el "Grup per a l'alliberament de la dona" (GAD)

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

El GAD neix (1978) a iniciativa de determinats col·lectius de militants d'OEC, MCI i grups de dones independents

En diferents articles d'aquesta història de l'Antifranquisme a Mallorca hem parlat sovint de l'estret economicisme (pensar que tan sols la lluita per augment de sou era lluita classista contra el sistema) que dominava la majoria dels partits comunistes (OEC inclosa). Sortosament sempre hi havia sectors (estudiants, dones, ecologistes...) més intel·ligents que no pas els comitès executius. Per aquesta manca de sensibilitat dels partits comunistes envers la problemàtica de la dona sorgeix l'any 1978 (a iniciativa de determinats col·lectius de militants d'OEC, MCI i grups de dones independents) el GAD (Grup per a l'Alliberament de la Dona). Per a servir la independència del naixent moviment feminista envers els respectius partits (en aquest cas de l'OEC i del MCI), el GAD -que inicialment s'organitzà de forma assembleari- llogà un pis en el carrer de la Impremta, número 1, de Ciutat (concretament damunt l'actual seu de l'OCB). Una de les fundadores del GAD fou Margarida Chicano Sansó (la qual ens ha proporcionat el seu arxiu particular amb documents, premsa, fotografies, etc, estris indispensables que ens permeten anar bastint aquest treball i els que seguirem).

Margarida Chicano Sansó era una destacada dirigent del comunisme mallorquí (OEC) que provenia dels grups de cristians pel socialisme

Margarida Chicano Sansó era una destacada dirigent del comunisme mallorquí (OEC) que provenia dels grups de cristians pel socialisme sorgits a ran de la influència, a les Illes, del Concili Vaticà II. Són aquestes organitzacions catòliques (JOC), fortament anticapitalistes i antifeixistes, les que seran l'embrió de tot el moviment popular no estalinista (en parlar d'estalinisme i carrillisme parlem del PCE). Margarida Chicano va néixer a Ciutat

el vint-i-u d'octubre de l'any 1957, i de ben jove s'encarregà de feines importants dins la tasca de consolidar el comunisme mallorquí: responsable de sanitat; correu per portar propaganda antifeixista des de la península en els anys finals del franquisme; membre del Comitè de Solidaritat amb els Presos Polítics. Participà activament en l'organització del GAD. Segons ens explica aquesta dirigent comunista (cintes enregistrades el vint d'agost de 1995 i el dotze de setembre de 1997, el GAD, amb el temps, s'organitzà en grups de treball (per cada problemàtica concreta) i s'especialitzà en la reivindicació dels drets laborals, familiars i sexuals de la dona. S'impulsaren campanyes favorables al divorci, en favor de l'avortament i per anar explicant la problemàtica sexual de la dona ja des dels instituts. El grup edità nombrosos fulls explicatius d'aquests problemes i prioritzà en tot moment les xerrades informatives a les barriades populars. El GAD igualment, entre moltes altres activitats, organitzà una assessoria jurídica per a la dona ja que, en aquella època (parlem dels anys 1978-80), no hi havia la quantitat d'organismes oficials que ja han fet seva part de les reivindicacions de les comunistes mallorquines (OEC-MCI). Entre les diverses activitats polítiques que portava a terme, Margarida Chicano s'encarregava igualment del servei de premsa de l'Agrupació Feminista de l'OEC. Com a una de les responsables més destacades d'aquest sector, elaborà nombrosos documents referents a la situació de la dona mallorquina i participà en els debats constitucionals del moment. En un article (*Baleares*, trenta de maig de 1978) titulat "La situació de la dona en el projecte constitucional" escrivia: "La Constitució [per a ser autènticament democràtica] ha de reconèixer els drets democràtics de la dona en la família, la igualtat de deures i obligacions dels components de la parella en tots els aspectes de la vida familiar... així com el dret democràtic a la separació matrimonial".

Una fotografia recent de la destacada dirigent comunista (OEC) Margarida Chicano Sansó -una de les fundadores del GAD- al costat de l'escriptor Miquel López Crespi.

Les dones de formació marxista (com ho eren les militants i dirigents de l'OEC i del MCI) prioritzaven sempre, en qualsevol moment i circumstància, la problemàtica de la dona treballadora

La concreció d'agrupacions de dones dins dels partits comunistes creava problemes. Igual que hi havia aferrissades discussions en el mateix GAD (Grup d'Alliberament de la Dona). En el fons, les dones de formació marxista (com ho eren les militants i dirigents de l'OEC i del MCI) prioritzaven sempre, en qualsevol moment i circumstància, la problemàtica de la dona treballadora. Les associades al GAD independents o que no havien tengut mai cap contacte amb el món obrer o amb els sectors populars illencs (fàbriques, hotels, pagesia, etc) volien discutir sempre de la "dona" en abstracte i arribaven a equiparar els "problemes" de la dona empresària amb els de l'obrer. Però això era un debat enriquidor, i algunes de les dones que amb els anys, entrarien a formar part de les burocràcies del poder (sigui PSOE o PP) aprengueren els fonaments del seu "modus viven-

di" actual en aquells voluntariosos debats feministes de 1978 (els quals eren herència directa del maig de 1968). El debat entre les línies del feminisme marxista i del feminisme burgès ve, doncs, d'aquella època que a vegades ens pareix tan allunyada. En llenguatge col·loquial, en les discussions que podem tenir cada dia en el carrer o en la feina, hom anomena feministes tots els partidaris de la igualtat entre la dona i l'home, sense entrar en distincions. Però com ja demostraven les discussions del GAD l'any 1978 en el seu local del carrer de la Impremta, 1, per als marxistes era i és una definició que, de tan general, no té gaire significat polític. Precisem doncs, per anar aclarint conceptes. Feminisme és el moviment polític que es fixa com a objectiu l'emancipació de la dona envers l'home, per damunt o al marge de diferències de classe.

La incorporació de la dona a la lluita política és una condició necessària per a un moviment veritablement revolucionari

Per al marxisme clàssic, l'emancipació femenina és una de les

tasques fonamentals de la revolució socialista, i la incorporació de la dona a la lluita política és una condició necessària per a un moviment veritablement revolucionari. Però com podem comprovar, tant ahir com avui, entre el marxisme i el feminisme en abstracte hi ha diferències bàsiques.

Com escriu el dirigent comunista (membre del POR, partit de tendència trotsquista), A. Van den Eynde en el seu llibre *Petit vocabulari polític de marxisme*, Edicions de 1984 (Barcelona 1998): "El feminisme aspira a l'alliberament complet de la dona sota el capitalisme. Per això acaba confonent la simple igualtat de drets amb la igualtat real orientant-se cap a la minoria de dones que, excepcionalment, poden escapar-se de la condició comuna del seu sexe en la societat establerta, o que poden si més no intentar-ho. El marxisme, en canvi, considera que les condicions prèvies per a la superació de la família burgesa i per a l'emancipació real de la dona són la socialització dels mitjans de producció i, sobre aquesta base, la desaparició de l'economia domèstica familiar dins l'economia socialitzada. El marxisme lluita perquè, sota el capitalisme, es reconegui la plena igualtat de la dona amb l'home políticament, formalment, quant a drets; la igualtat real, però, només l'espera del socialisme".

Aquest era, aproximadament, el nucli de les discussions d'aquells anys (1978-1981). En el fons, les militants del GAD de formació no marxista pel que de veritat lluitaven (malgrat fos inconscientment) era per intentar treure les dones obreres de les organitzacions de classe (partits i sindicats) amb l'objectiu d'agrupar-les al costat de dones burgeses o petit-burgeses.

"Algunes de les militants del GAD no tenien clara l'evident diferència entre una dona treballadora i una senyora burgesa de Jaume III o Son Armadans" (Margarida Chicano)

Dèiem que el feminisme burgès,

TEL. 971 55 15 84
Mòbil 989 68 68 97

CENTRE D'ESTUDI DE JUDO

Renshinkan

— LLEVANT MALLORQUÍ —

L'ANTIFRANQUISME A MALLORCA V LLIBRE

de M. López Crespi

Cada quinze dies a L'ESTEL (d'agost del 1998 fins a l'agost del 1999)
Per demanar números endarrerits, telefona al **971 26 50 05**

Manifestació en defensa dels drets de la dona. A l'esquerra de la fotografia la militant del Moviment Comunista de les Illes (MCI) Maria Isabel Ulacia, membre de CC.OO. i que formava part del grup impulsor del "Comité Nacional de Salut" a Mallorca.

objectivament, allò que cercava era separar la dona treballadora de les organitzacions proletàries. En les entrevistes que hem enregistrat, la dirigent comunista i cofundadora del GAD Margarida Chicano Sansó confirma aquesta apreciació afirmant que algunes de les militants del GAD, efectivament, no tenien clara l'evident diferència entre una dona treballadora i una senyora burgesa de Jaume III o Son Armadans. Els sectors més lúcids de les dones revolucionàries tampoc no veien amb gaire bons ulls la introducció de conflictes entre sexes al si del moviment obrer.

En el fons, tot i la feina conjunta pels problemes de cada dia (lluita contra les violacions, en favor del divorci i per l'avortament lliure i gratuït, etc) aquestes dues concepcions divergents coexistiren dins del GAD fins a la seva dissolució el 1981. Malgrat les contínues temptatives de conviure conciliant feminisme burgès i marxisme revolucionari, les diferències esclataven -i esclaten!- a cada pas. En el fons aquest debat encara no resol demostrava ben clarament que es tracta de dues concepcions diferents de l'alliberament de la dona: una concepció idealista i burgesa i una concepció materialista, obrera. Avui dia el "feminisme" en abstracte, el "feminisme". Avui dia, el simple "feminisme" en abstracte s'ha convertit en un tòpic comú als partits de dreta i esquerra (de tot l'arc parlamentari de defensors del sistema capitalista).

Qui signa aquest article pensa emperò, que, malgrat cert electoralisme -la utilització del problema real de la dona treballadora sota el capitalisme-, aquesta situació real de la dona és encara un problema no resol pel capitalisme i per tant d'una

rabiosa actualitat. Malgrat totes les seves contradiccions -fruit, en el fons, d'un moviment ric en accions i en debats-, el GAD sempre donà suport decidit al moviment obrer i popular, de què formava part indestriable. Dins aquesta línia, estudiant la premsa de l'època -concretament el diari *Baleares* de dia tres de maig de 1978- podem trobar un aclaridor comunicat del GAD en favor dels drets de la dona treballadora i en solidaritat amb el Primer de Maig (jornada internacional dels treballadors de tot el món): "El Grup per l'Alliberament de la Dona (GAD, que participó activament en la manifestació unitària del Primer de Mayo) quiere añadir a las reivindicaciones generales de toda la clase trabajadora -a las que se adhieren- una serie de aspectos que consideramos necesarios para mejorar la situación de la mujer". I aquí podem comprovar la influència del sector marxista revolucionari del GAD, ja que concreta reivindicacions essencials per a la dona treballadora. Reivindica el GAD: "El derecho a un puesto de trabajo para cada mujer y la no discriminación salarial y profesional por razón del sexo. Los objetivos a conseguir serían: A igual trabajo igual salario y revisión de todos los convenios que no contemplen esta situación. Formación profesional y posibilidades de promoción dentro de las empresas así como el acceso a trabajos más cualificados". I el comunicat continuava, ara ja dins del marc de la dona en general: "Desde el punto de vista de la mujer como 'ama de casa', reivindican también la creación de servicios domésticos colectivos y gratuitos (guarderías, lavanderías, comedores, etc)". En darrera instància el GAD exigia: "El

Ciutat de Mallorca 1978: militants d'OEC, MCI i dones independents funden el GAD (Grup per a l'Alliberament de la Dona). A l'esquerra de la fotografia Margarida Chicano Sansó, destacada militant comunista (OEC) i cofundadora del GAD.

derecho a la libre sindicación y a la participación política y ciudadana de la mujer y el respeto a sus organizaciones autónomas".

El GAD (Grup per a l'Alliberament de la Dona), va ser constituït a Ciutat per dones militants d'OEC i del MCI

El GAD (Grup per a l'Alliberament de la Dona), va ser constituït a Ciutat per dones militants d'OEC i del MCI, així com per nombroses independents. Una de les seves fundadores va ser la dirigent comunista mallorquina Margarida Chicano Sansó (del Comitè de Direcció Política de les Illes de l'OEC). De seguida el col·lectiu de dones revolucionàries organitzà nombroses activitats -conferències, manifestacions, repartides de fulls volants, muntatge d'una assessoria jurídica per a la dona- i es començà a sensibilitzar l'opinió pública mallorquina sobre una problemàtica -la feminista- molt marginal en l'esquema de funcionament dels partits obrers d'aleshores. Abundaven en aquells temps -com si fos ara mateix!- les agressions a la dona -assassinats, maltractaments, etc-. Feia poc (parlarem de febrer de 1979) que havia estat assassinada una dona nomenada Cornelia Arends. El GAD es mobilitzà de seguida (l'ajudà en la tasca el Col·lectiu Pelvis). El diumenge dia quatre de febrer de 1979 el diari *Balears* entrevista (en treball realitzat per la seva col·laboradora Elena Checa) una de les fundadores del GAD (Margarida Chicano) i una representant del Col·lectiu Pelvis. El titular de l'entrevista deia: "Querramos poder ir por la calle sin tener miedo" i les representants del feminisme illenc explicaven més endavant la seva ferma decisió de sortir al carrer per a protestar de la violència que s'exercia contra les dones. Deia Elena Checa: "Hasta ahora, en las Islas no se había hecho ningún acto de este tipo. 'Nos estamos acostumbrando a esta agresividad como algo cotidiano y ya casi nos parece normal hasta que se viole y se mate a las mujeres, sobre todo si son extranjeras'. Extranjeras o nacionales, las feministas han llegado a la

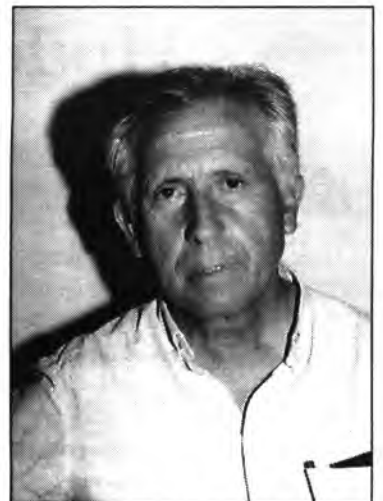
conclusión de que es el momento de decir ¡basta!". La col·laboradora de *Baleares* continuava reproduint les opinions del GAD i el Col·lectiu Pelvis: "Sólo poco a poco y con la lucha de las propias mujeres, se podrán ir cambiando las cosas. Además, hace falta que exista un reconocimiento legal de los derechos de la mujer a todos los niveles y los cauces para poder hacer valer esos derechos".

Els manifestants cremaren un munt de revistes pornogràfiques com a protesta per la utilització que el sistema capitalista i aquesta societat burgesa i masclista feien -i fan- del cos de la dona

Dia cinc de febrer de 1979 coneix, doncs, la més important manifestació de la dona realitzada mai a les Illes. Rere una pancarta que porta escrit "Prou d'agressions. Prou violacions", l'esforç de les dones comunistes d'OEC i MCI, així com les nombroses independents que militen en el GAD i en el Col·lectiu Pelvis, fan sentir la seva veu. Però de tot això en parlarem en propers articles.

El diari *Baleares* (article d'Elena Checa; fotografies de Juanet) deixava constància (dia sis de febrer de 1979) d'aquesta important mobilització de la dona mallorquina. Deia la periodista sota el titular "Manifestación contra las agresiones a la mujer": "Estamos aquí reunidas para rendir homenaje a todas las víctimas y para dejar constancia de que no nos resignamos". Les manifestants (unes tres-centes segons uns mitjans d'informació; unes cinc-centes segons uns altres) es manifestaren partint de la Plaça de Cort i pels carrers de Colom i de Sant Miquel fins arribar a la plaça d'Espanya, on cremaren un munt de revistes pornogràfiques com a protesta per la utilització que el sistema capitalista i aquesta societat burgesa i masclista feien -i fan- del cos de la dona.

En honor de la dona assassinada, Cornelia, es va dipositar una corona de flors a l'estany de la plaça. Ω

Fa 30 anys que en Mateu Mascaró va obrir el Taller Instal·lacions Mascaró a Artà: instal·lacions de gas, calefacció, llantermeria, electricitat, etc.

Fa 3 mesos que en Dean P. Lawrence nascut als Estats Units, ha obert una Consulta Veterinària a Cala Rajada.

Fa mig any que en Thomas Demitrowitz d'Alemanya ha obert la perruqueria unisexual Haarstudi a Cala Rajada.

Fa 20 anys que en Levon Ohanesyan, d'Armènia, regenta la Botiga de Fotografia i Publicitat Levon a Cala Rajada. Fa 7 anys que Armènia és altra volta un Estat independent després de 700 anys de dominació otomana.

EP!!!

PARES, EDUCAU-ME EN CATALÀ,
A MALLORCA HI HA EL MEU FUTUR

Moderació, president, coneixement...

PER JOSEP SERRA. PRES. D'ESQUERRA REPUBLICANA-MALLORCA

Ja ho té per costum. El president Matas no concedeix cap entrevista que no acabi pixant fora de test. Al *DdB* del dia 26 de juliol torna a les barrabassades.

Pregunta rere pregunta, el president va donant respostes políticament "universals" (diguem-ne "políticament correctes") a les qüestions que li planteja B. Picornell: "Em fa mal entrar en la valoració de treballs empírics que no conec", "No voldria emetre judicis sense coneixement de causa", "Aquests problemes són consubstancials al nostre model econòmic", "Estam fent feina i complint els nostres compromisos", etc. S'autoensabona fins al moll de l'os i al final no diu res que tenguí rellevància.

Ara bé, quan arriba l'hora de tractar el tema de la llengua pateix un curtcircuit neuronal i amolla un reguitzell de sentències que presuposen la valoració de treballs

empírics que no coneix i l'emissió de judicis sense coneixement de causa. Se li veu el llautó i s'explica la seva simpatia pels qui defensen les *lenguas baleares* (és a dir, l'espanyol, en sec).

Vol que la llengua catalana pròpia de les illes Balears i Pitiüses s'ensenyi en les modalitats mallorquines, menorquines i eivissencues (a Formentera hi va anar a fer-s'hi una sèrie de fotos, però ja ni se'n recorda; els formenterers, d'ell, tampoc, és clar), com si ja no es fes així! No diu res, emperò, del fet que la major part de l'ensenyament es faci encara en la llengua pròpia de Castella, modalitats de Toledo, Albacete o Algotocín, posem per cas.

El to emocional i que transllueix el seu profund anticatalanisme és la idea del "peligro catalán": considera que les modalitats insulars estan amenaçades per un "Institut i quatre científics de Barcelona". Fingeix

desconèixer —o tal vegada realment ho ignora, que seria encara pitjor— que l'Institut d'Estudis Catalans ha acceptat pràcticament totes les propostes d'incorporació al diccionari normatiu de paraules actualment específiques de totes o d'alguna de les illes. Aquestes propostes han sortit de la Universitat de les Illes Balears, màxima autoritat en la matèria, per llei i per coneixements tècnics. Només faltaria que ara es despenjés amb la necessitat de crear un Consell Balear de Cultura, inspirant-se en el seu col·lega de partit i "amic ideològic" Zaplana, un altre anticatalanista visceral.

Es queixa, "perquè quan escric qualche discurs i surt segons quina paraula, resulta que no està acceptada", la qual cosa confirma que desconeix la normativa de la llengua catalana pròpia de les illes Balears i Pitiüses.

I proposa la seva solució: "A la

darrera visita de Jordi Pujol li vaig demanar que admetessin íntegrament tot el lèxic del diccionari Alcover-Moll". En primer lloc, això vol dir que el president Matas suposa que Jordi Pujol és qui talla el bacallà a l'Institut d'Estudis Catalans i que aquesta institució és pròpia i específica del Principat. Santa ignorància.

En segon lloc, la cita anterior demostra que el president Matas desconeix —o ho vol fer veure— que una llengua normativa no equival mai ni enlloc a la suma de totes les formes col·loquials existents, aspecte que sí persegueix el diccionari Alcover-Moll i que el converteix en una impressionant obra única.

Esperem que també hagi tramès a Josemari Aznar la necessitat que l'Acadèmia de la Llengua Espanyola admeti qualsevol paraula de Mèxic o de l'Uruguai. Així riuríem tots. Ω

Fa 3 mesos que na Xima Riera regenta la Pastisseria Ca Na Xima a Capdepera.

Fa 3 mesos que n'Àngela Pons ha obert l'Herboristeria Mica a Capdepera. El seu home, en Pep Genovart fa massatges i reflexologia al mateix local.

Fa 10 anys que en Joan Infante regenta el Taller Electricitat Infante a Capdepera.

Fa 8 anys que en Joan Sanxo es va jubilar de la Fusteria Sanxo que havia obert l'any 1959. Des de llavors, regenta la fusteria el seu fill Pere.

LLIBRES QUE CAL LLEGIR

Revolta, de Miquel López Crespí, com a paradigma

(Un text escrit el dia que va morir Blai Bonet)

ÀNGEL TERRÓN

"Quan jo, fa dos anys, vaig llegir aquest llibre, vaig quedar colpit per la puresa de la intenció de l'autor i per la bellesa estètica de l'obra" (Àngel Terrón)

Miquel López Crespí ha dedicat la seva vida de forma constant a dos ideals: l'escriptura en totes les seves modalitats i la lluita política. Cal dir que els seus esforços s'han vist compensats per un gran nombre de premis, els quals remarquen la qualitat d'alguna de les seves obres de teatre i de poemes, que és el que jo conec millor. Fins i tot, alguns dels seus poemaris traduïts al castellà han obtingut premis qualitativament molt importants.

Jo voldria parlar ara de la meua

visió personal de *Revolta*, un llibre que he llegit al llarg dels anys en dues versions manuscrites. La primera, fa uns dos anys; la segona, just per escriure aquest text el dia que va morir Blai Bonet. Quan jo, fa dos anys, vaig llegir aquest llibre, vaig quedar colpit per la puresa de la intenció de l'autor i per la bellesa estètica de l'obra; en una estranya simbiosi, era el llibre que podia definir més bé l'autor i la seva ideologia; i ho exposava d'una forma transparent. S'hi sentien els ecos, les referències i paral·lelismes amb altres autors; hi bategava l'ànima forta de Brecht, hi surava la delicadeza del Mao poeta, s'hi sentien referències als primers autors marxistes... Això és ben clar, però López Crespí feia cavalcar el seu pensament amb poemes catalans, total-

ment contra la moda, que si alguna cosa més recorden és el rigor formal d'alguns dels poemes de Kavalis.

"Des d'aleshores sempre he parlat d'aquest llibre, amb tothom que m'ha volgut sentir, com d'una gran fita de la poesia catalana". (Àngel Terrón)

Des d'aleshores sempre he parlat d'aquest llibre, amb tothom que m'ha volgut sentir, com d'una gran fita de la poesia catalana, i crec que, com *El dolor de cada dia*, *Comèdia*, *Calaloscans* o les belles *Elegies* de Jaume Pomar, el definirà per sempre com un gran poeta.

Crec que la raó d'aquest salt qualitatiu envers la resta de la seva producció, rau en un fet molt senzill. La ficció dels savis xinesos que expressen els seus pensaments li ha ofert un canal expressiu nou i d'alta potència. Amb aquest canal ha

reeixit a bastir una trena de pensament i vida, tan viscuda, tan intensa, que ha esdevingut fatalment bella. Ell, que critica aquells que anomena "exquisits", ha fet una obra d'una rara perfecció formal, amb aquest vers lliure que pensa amb un retoricisme clàssic per dirnos la nostra realitat de cada dia.

És tan gran l'esforç d'identificació entre l'obra i l'autor, que aquest ha aconseguit troballes fantàstiques. Alguns d'aquests filòsofs ficticis porten noms monosil·làbics aleatoris, però que coincideixen amb alguns noms clàssics de la cultura xinesa. Què vol dir això? El pòsit de lectures, l'abrandament de la intenció, han fet que les idees i les paraules s'enamorassin dels versos del poeta, i fer-los reals és la contribució del bell atzar a la poesia certa. Vius i bells, per sempre ho seran. Així ho pens, i tal com ho port dient durant anys, per escrit ho ratifico. Ω

MENYS FOC **MÉS VIDA**

112
UDOS
TELÈFON D'EMERGÈNCIA

GOVERN BALEAR

Conselleria de Medi Ambient,
Ordenació del Territori i Litoral

Insults contra els escriptors catalans

UN COMUNICAT DE L'AELC

(El diccionari Bompiani, l'editorial Enciclopèdia Catalana i el diari *Avui* contra els nostres escriptors: campanya de silenci i desprestigi)

La mateixa bel.ligerància que palesa l'AELC cap a Bompiani, també l'hauria de palesar envers les editorials catalanes que actuen amb un poc rigor consemblant. O burro o barra. O l'AELC denuncia totes les frivoltats amb fermesa idèntica o el comunicat al qual faig referència quedarà com un exemple de cretinisme cultural

El diccionari Bompiani inclou únicament quatre novel·listes mallorquins en el seu darrer apèndix. En vista d'això l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana ha fet públic un comunicat en el qual posa el crit en el cel, i entra a degolla contra els estudiosos encarregats de fer la selecció. Després de fer-nos saber que aquests dos volums malgirbats d'actualització són a la venda per trenta mil pessetes, l'Associació alerta els possibles compradors "perquè no es deixin sorprendre" i evitin despeses inútils. Dit amb altres paraules, com que els catalans feim pinya quan ens menyspreen els símbols de la pàtria (i la literatura malauradament ho és), o els responsables de Bompiani rectifiquen de manera immediata o els lectors de Catalunya demonitzen l'obra. No cal dir que la rabiola de l'AELC és més que justificada, perquè ja és hora que es faci passar per l'adreçador tants i tants d'impertinents que donen o neguen credibilitat literària a tort i a dret amb una frivoltat aclaparadora. Ocorre, però, que la mateixa bel.ligerància que palesa l'AELC cap a Bompiani, també l'hauria de palesar envers les editorials catalanes que actuen amb un poc rigor consemblant. O burro o barra. O l'AELC denuncia totes les frivoltats amb fermesa idèntica o el comunicat al qual faig referència quedarà com un exemple de cretinisme cultural.

L'editorial Enciclopèdia Catalana ha posat a la venda l'Enciclopèdia Compacta en CD-ROM, i sense dir ase ni bèstia ha eliminat les veus de bona part dels escriptors mallorquins actuals que figuren a la Gran Enciclopèdia Catalana

Si els de l'AELC cerquen motius per entrar en guerra, en tindran a

l'abast tant com vulguin. L'editorial Enciclopèdia Catalana ha posat a la venda l'Enciclopèdia Compacta en CD-ROM, i sense dir ase ni bèstia ha eliminat les veus de bona part dels escriptors mallorquins actuals que figuren a la Gran Enciclopèdia Catalana. Dic noms: **Guillem Frontera**, **Miquel Ferrà Martorell** i jo mateix. També han estat depurats els autors teatrals dels cinquanta, **Pere Capellà** i **Martí Maiol**. I supòs que els censors han passat la granera a molts d'altres. Servessin aquests noms però, per a palesar la falta de criteri -ofegat per l'amiguisme i per un concepte provincià i caciquil de la cultura- que demostren els responsables d'aquesta obra. **Miquel Ferrà Martorell** és Premi Ramon Llull, i **Pere Capellà** és possiblement el primer autor teatral de la postguerra que assolí el privilegi d'esser centenari en representacions. Quan a la solidesa de l'obra de **Frontera** no cal ni parlar-ne. Idò aquesta gasofia informàtica, que es comercialitza sota l'emparrada de Gran Enciclopèdia Catalana, obra de dinou volums i sant i senya de la cultura catalana, s'ha posat a la venda per quaranta mil pessetes de no res, deu mil més que la Bompiani. Curiosament l'AELC no ha badat boca, quan és evident que s'ofereix als compradors moix per llebre.

El diari Avui contra els nostres escriptors: silencis i marginacions. Quan la cosa comença a ser preocupant és en trobar a faltar qualsevol referència a **Guillem Frontera**, **Antoni Serra**, **Bartomeu Fiol**, **Damià Huguet**, **Jaume Pomar**, **Miquel Ferrà Martorell**, **Miquel López Crespí**, i un llarg etcètera d'escriptors

Però això no és tot. Al llarg d'un seguit de diumenges el diari *Avui* ha obsequiat els seus lectors amb una enciclopèdia en CD-ROM, la direcció de la qual és a cura de Joan Carrera, home important a l'organigrama directiu de Proa i d'Enciclopèdia Catalana. Naturalment ni jo ni el títol de cap dels vint llibres que he publicat hi surten, cosa que em fa pensar que he malgastat la vida esborrant paper, encara que,

Alguns dels més grans escriptors catalans menyspreats pels reaccionaris del diccionari Bompiani, l'editorial Enciclopèdia Catalana i el diari "Avui". D'esquerra a dreta: **Pere Capellà**, **Miquel López Crespí**, **Llorenç Capellà**, **Antònia Vicens**, **Guillem Frontera** i **Miquel Ferrà Martorell**.

en compensació, m'he divertit força. D'altra banda una flor no fa estiu. Quan la cosa comença a ser preocupant és en trobar a faltar qualsevol referència a **Guillem Frontera**, **Antoni Serra**, **Bartomeu Fiol**, **Damià Huguet**, **Jaume Pomar**, **Miquel Ferrà Martorell**, **Miquel López Crespí**, i un llarg etcètera d'escriptors, com són ara **Guillem Colom** i **Llorenç Moià**, d'una validesa inqüestionable. I de **Josep Melià**, autor d'*Els Mallorquins*, obra cabdal per al redreçament polític i cultural de la Mallorca premoderna, ni *flowers*. De tota manera no és aquesta l'omissió més sagrant.

La mania depuradora del senyor Carrera i els seus ajudants ha arribat a l'extrem de fer desaparèixer la veu d'Antònia Vicens

La mania depuradora del senyor Carrera i els seus ajudants ha

arribat a l'extrem de fer desaparèixer la veu d'Antònia Vicens, que si l'AELC no m'ho desmenteix n'és la presidenta (i que, dit entre nosaltres, els escriptors, Déu ens la conservi perquè malda per introduir una dosi de sentit comú a un món presidit per la mediocritat més pregonna). En tot cas, ni aquest error lamentable, i que ens indueix a la befa, ha fet vessar la paciència a la directiva de l'AELC, que pel que sembla guardava totes les seves forces per posar el peu al coll als crítics i estudiosos de Bompiani. I amb això no vull dir que aquests no hagin fet mèrits per ésser denunciats, que n'han fet amb escreix. Però apliquem el mateix raser als de casa nostra. Al cap i a la fi, si aquells coïssen del peu esquerre, els nostres ho fan del dret. Ω

Llorenç Capellà

(article publicat en *Diari de Balears* el 16-VII-98).dyna

Fa 5 anys que en Miquel Coves de Santa Catalina regenta la Botiga **Creuers Hal**, especialitzada en arts de pesca, a Cala Rajada.

Fa 3 anys que na Marianne Zimmermann d'Alemanya va obrir la **Llibreria Alemana Bücherkiste** a Cala Rajada. Ven llibres en alemany i en anglès.

Fa mig any que en Werner Lisching d'Alemanya ha obert la **Immobilienaria Cotesa** a Cala Rajada.

Fa 2 anys que en Henning Petersen, natural de Sud Àfrica, regenta l'oficina immobiliària **Kühn & Partner** a Cala Rajada. En Henning viu des de fa 30 anys a Mallorca.

Bücher, Spielverleih, Schreibwaren,
An- und Verkauf von gebrauchten Büchern

Bücherkiste

Marianne Zimmermann
c/ Castellet 28
07590 Cala Rajada
Mallorca

Gorg Blau de Viatges

Carrer Mallorca, 2 - 07600 S'Arenal (Mallorca)
Telf. 971 44 50 42 • 44 50 43
Fax 971 44 50 35

Deutscher Katalanistenverband e.V. (DKV)

L'Associació Germano-Catalana
es presenta...

El Deutscher Katalanistenverband e. V. (Associació Germano-Catalana) és una associació que té com a objectiu la representació i el foment de la catalanística de manera científica en territori germanoparlant. (Cala Rajada i el Port d'Andratx, per posar un exemple, a més d'Alemanya, Àustria i una bona part de Suïssa) Les activitats de l'associació s'emmarquen dins dels àmbits lingüístic, literari i cultural. Aquesta finalitat, recollida a l'estatut, es porta a la pràctica a través de organitzacions de diades, especialment la diada germano-catalana realitzada cada dos anys. Edició i promoció de publicacions científiques. Foment de projectes científics i de noves generacions d'investigadors.

Foment a la cooperació interdisciplinària, especialment amb altres associacions de llengües romàniques en el territori de parla alemanya. Cooperació amb representants catalanistes, institucions i associacions tant en territori alemany com en altres territoris.

El DKV ofereix els següents serveis, entre altres:

Edició de les Mitteilungen del DKV amb una periodicitat anual mínima que informa de les activitats de l'associació i de la catalanística en territori alemany i internacional. Realització de la Diada germano-catalana. Organització d'un viatge cultural a l'any per catalanistes alemanys a Mallorca (en col·laboració amb el Consell Insular de Mallorca).

El DKV és membre corporatiu de les següents associacions:

Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes (AILLC). Anglo-Catalan Society (ACS). Associazione Italiana di Studi Catalani (AISC). North American Catalan Society (NACS). Romanistischer Dachverband (RDV).

El DKV és l'associació per a tots aquells que s'interessen per Catalunya i els Països Catalans. Ofereix un fòrum a tots els que s'ocupen de la llengua, la literatura, la història i el present catalans tant a la carrera com en el camp de la investigació i l'ensenyament. Potser és el seu cas i encara no és membre del DKV? No dubti a fer-se'n membre de seguida!

Dades i fets de la història de l'associació...

El Deutscher Katalanistenverband e. V. (DKV) té el seu origen en la Deutsch-Katalanische Gesellschaft (DKG). La DKG es va reunir per primera vegada el 15 d'octubre de 1983 a Karlsruhe, abans de celebrar-se la reunió fundacional al 17 de novembre de 1987 a Frankfurt a. M.. En aquesta ocasió s'elegí Tilbert Dídac Stegmann com a president, el qual ho fou fins al novembre de 1994. El febrer de 1992 la DKG obtingué el "Premi Internacional Ramon Llull", el setembre de 1994 es féu càrrec del desè Col·loqui Internacional de l'Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes (AILLC) a Frankfurt a. M. La DKG fou membre fundacional en la creació del Romanistischer Dachverband (RDV). Des del 1988 fins al 1996 la DKG coordinà, a més, el "Katalanische Kulturbüro / Oficina Catalana" a Frankfurt a. M. Després de la necessitat d'un retorn a les estructures i objectius inicials com a associació romanística per motius econòmics i organitzatius, l'assemblea de socis decidí de canviar conseqüentment el nom per Deutscher Katalanistenverband e.V. el 2 d'octubre de 1997 a Jena. La traducció al català del nom d'aquesta associació es manté sense canvis.

A continuació es presenta la cinquena junta directiva de la DKG/DKV votada el 2 d'octubre de 1997, la qual està a la seva disposició per a qualsevol pregunta, comentari i informació:

President Dr. Ulrich Hoinkes, Universität Münster, Romanisches Seminar,

Bispinghof 3/A, D- 48143 Münster, Tel. 0251 / 83 45 21, Fax 0251 / 83 21193

Vice-president Hans-Ingo Radatz M.A., Universität Chemnitz, Philosophische

Fakultät / Romanische Sprachwissenschaft, Reichenhainer Straße 39, D-09126 Chemnitz, Tel. 0371 / 5 31 49 06, Fax 0371 / 5 31 39 97

Vice-president PD Dr. Axel Schönberger, Ibero-Amerikanisches Institut

Preußischer Kulturbesitz, Potsdamer Straße 37, D-10785 Berlin, Tel. 030 / 266 25 10, Fax 030 / 2 66 25 03

Tresorer Dr. Karl-Ludwig Müller, Universität Braunschweig, Romanisches

Seminar, Wendenring 1, D-38114 Braunschweig, Tel. 0531 / 3 91 31 27, Fax 0531 / 3 91 82 15

Secretari Claus Dieter Pusch, Universität Freiburg, Romanisches Seminar,

Werthmannplatz 3, D-79085 Freiburg i.Br., Tel. 0761 / 2 03 31 72, Fax 0761 / 2 03 31 95

Els Presidents d'honor del DKV són el Prof.Dr. Ramon Aramon i Serra, Prof.Dr. Antoni M. Badia i Margarit, Prof.Dr. Heinrich Bihler, Prof.Dr. Günther Haensch, Prof.Dr. Johannes Höslé i Prof.Dr. Tilbert Dídac Stegmann.

La seu del DKV és Frankfurt; l'adreça actual de la seva oficina és: DKV, Westfälische Wilhelms-Universität, Romanisches Seminar, Bispinghof 3A, D-48143 Münster (Westfalen), fax +49-251 / 83-2 11 93. Ω

A nossa língua

Galiza tem um idioma próprio, o galego. O nosso idioma pertence ao tronco comum do português. De feito, a nossa história está profundamente ligada à de Portugal. A actual Galiza, como a região Norte de Portugal, faziam parte da mesma entidade geográfica e histórica. A partir da independência de Portugal, a Espanha começa um processo contínuo até hoje de colonização e depredação da Galiza. A nossa língua é banido absolutamente de todos os usos escritos, ficando durante mais de quatrocentos anos reduzido a língua das classes populares. A pervivência da nossa língua hoje é uma grande vitória do povo

galego perante a prepotência violentadora do Reino de Espanha.

Durante a ditadura franquista a propaganda oficial difundiu diversos lemas contra o nosso idioma:

Hable bien. Sea patriota. No sea bárbaro

A nossa língua e cultura seguem a sofrer agressões, embora a chegada da democracia obrigue a fazê-lo mais disimuladamente.

Todo este processo hoje tem a sua concreção no uso diglótico do galego entre a sociedade. Subsistem na mentalidade colectiva certas ideias que associam erroneamente o galego com o atraso, mentres o espanhol segue a ser equivocadamente associado com a modernidade. Ω

A nossa pátria

A Galiza é uma nação de uns 30.000 km situada no noroeste da Península Ibérica, limitando ao sul com Portugal. A sua população é de perto de 3 milhões de habitantes, e que ainda falam majoritariamente uma língua, o galego, pertencente ao mesmo tronco lingüístico que o português.

Galiza, junto com outras nações (Euskal Herria, Países Catalães,...) sofre a opressão do Reino de Espanha. A nossa pátria amosa uma série de feitos objectivos: economia, cultura, língua,...além de um sentimento nacional, que a distingue de outras nações do Estado Espanhol.

Desde o século XV pode-se falar de opressão política de Galiza pela monarquia imperialista de base castelano-andaluz, quando praticamente fica sem instituições próprias de governo e submetida a Castilha.

Cumprir falar de domínio do Estado colonial espanhol desde finais do s.XVIII coincidindo com a formação do Estado burocrático e centralizado, com estrutura capitalista, no que Galiza cumprirá, a cada mais definidamente uma função colonial, vendendo submetida a uma tripla opressão: política, cultural e económica.

A funcionalidade global da economia galega, no contexto do Estado Espanhol, foi variando segundo o momento histórico. Historicamente foi a de servir de mão-de-obra barata para a emigração, a expropriação do excedente económico, sintomático de uma estrutura produtiva caracterizada pela exportação de produtos que não completam o seu

ciclo produtivo na Galiza, sempre em benefício das classes dominantes no Estado Espanhol. Existe um acelerado processo de despossessão dos nossos meios de produção e das nossas fontes de riqueza, pelo capitalismo colonial, como está a ocorrer com a exploração mineira.

A crise do capitalismo freou a emigração galega, mas não ocorreu o mesmo com a nossa exploração. A integração do Reino de Espanha na CEE (agora União Europeia) agravou as agressões à nossa economia: limitações às nossas produções ganadeiras, restrições à construção naval,... Sempre em benefício do grande capital. Este processo de destruição da economia galega não é fruto do azar, mas de uma planificação rigorosa, do desenho de uma nova ordem mundial, na que Galiza é uma das vítimas.

O povo galego e as organizações nacionalistas mantêm viva a luta pela autodeterminação de Galiza, ao mesmo tempo que nos sentimos solidários com outros movimentos que lutam contra o imperialismo e contra a sua expressão neste momento histórico, o neo-liberalismo. A nossa luta pela existência como povo está definida por processos histórico-políticos iacutes; tópicos iniciados no s. XIX e que configuram o nacionalismo galego, em confronto com a burguesia espanhola que representa o capital monopolista transnacional. Fruto desta luta, o Reino de Espanha teve que reconhecer a nossa identidade diferenciada, concedendo-lhe o Estatuto de Comunidade Autónoma. Este reconhecimento não é suficiente, o nacionalismo galego luta por que o povo galego se convirja no dono do seu destino, luta por que a soberania nacional recaia no povo galego. Ω

A LUTA CONTINUA
GALIZA CEIVE. PODER POPULAR

Istoria e situacion de la lenga occitana

JACME TAUPIAC

Los primiers documents en lenga occitana datan de qualques annadas abans l'an mila.

Als sègles XII e XIII la granda lenga sabenta comuna a totes los letres d'Europa èra lo latin e l'occitan èra la mai prestigiosa de las lengas dichas "vulgaras": mai de tres cents cinquanta trobadors (es a dire "poetas en lenga d'oc") faguèron de las terras occitanas l'endrech d'Europa ont se creava la literatura mai moderna per l'època....)

En 1854, lo grand poeta Frederic Mistral fondè la Felibritge, associacion de poètas de lenga occitana que s'espandiguèt per tota la terra occitana.

En 1945 fondet a Tolosa l'Institut d'Estudis Occitans. Aquela associacion a una seccion departamentala dins la mager part dels trenta un departaments occitans e tamben dins la region parisena ont i a de nombroses occitans. Actualment l'I.E.O., sense reünir totes las forças culturalas occitanas, es çaquela l'organisme mai actiu per la promocion de la lenga millenaria de l'Occitania.

En 1951 foguer votada la lei "Deixonne" que permeter una timida rincorporacion de l'ensenhament de l'occitan dins las

escolas de la Republica francesa.

En 1991, la desoccitanizacion de l'Occitània es estada dramatica dins las terras occitanas que se troben dins la Republica

francesa. L'occitan es encara una lenga viva, mas son de gens vièlhes que lo parlan cada jorn, dins força regions ruralas. I a una vida culturala ambe qualques emissions de ràdio e de tel-

evisión, una literatura de valor e un ensenyament que ha progressat força: de desenats de milers de mainatges e de joves aprenon l'occitan dins las Calandretas (escolas primàrias ont l'ensenhament se fa tot en occitan, dins los collègis, los liceus e las universitats. Dins las valls occitanas d'Itàlia, la lenga se parla mai, per inercia sociala, mas los poders publics fan encara mens que dins la R. francesa. A la Val d'Aran, dins l'Estat espanhòl, l'occitan dins sa varietat gascona montanhola es lenga oficiala. La politica lingüística exemplara menada per la Generalitat de Catalonha a la Val d'Aran forma un contrasce formidable amb lo genocidi cultural que los poders publics francesos perpetràn dins la mai granda inconsciència. Los franceses que se creson autoritats a donar de costunh de leçons de democracia als autres europeus son victimas en realitat de ridiculs complexes de superioritat que son luenh de se justificar dins totes las cases. En 1991, los dos païses de la Comunitat europea qu'an la politica mai reaccionària e antidemocratica en materia de respecte de las lengas minorizadas per l'istòria e l'accion politica volguda, son la França e la Grècia. La politica lingüística francesa es inexportable. Ω

«...le français est la langue
de la République...»

Article 2 de la Constitution française.

**METTONS FIN
À L'APARTEID
LINGUISTIQUE,
MODIFICATION DE
L'ARTICLE 2
DE LA**

CONSTITUTION!

OCCITAN LENGA OFICIALA

**PATRIOTAS OCCITANS
CORRENT REVOLUCIONARI OCCITAN**

Contact: C/O Canal Sud.
40, C. DUMERIL. 31400 TOLOSA

Noves víctimes de la Llei sobre la blasfèmia a Pakistan

El 6 de maig d'enguany, el Dr. John Joseph, de 66 anys, bisbe catòlic de Faisabad i president de la Comissió dels drets humans, s'ha suïcidat davant el tribunal de Sahiwal, d'un tret al pit. Aquest acte, segons el rector de la població, és un **sacrifici en protesta** per a denunciar les injustícies contra la minoria cristiana paquistanesa.

Intimidació dels jutges

Ajub Masih, després de 18 mesos de presó preventiva, fou damnat pel tribunal de Sahiwal (Panjab) a ser penjat, a causa de la **lei de la blasfèmia** aplicada als qui **pretenen denigrar Mahomet**. El jutge dictà sentència en absència de l'advocat defensor, i també damna Ajub a una multa de 100.000 rupies (cap a 100.000 pesetes).

Al principi l'advocat es conformà de demanar la presó a fi d'evitar que els jutges fossin intimidats per la presència de musulmans fanàtics entre el públic. Però el 6-11-97, Ajub, encadenat i sense protecció, fou víctima d'un intent d'assassinat (un tret que per poc no el matà). La policia, en cap moment no hi feu res per protegir-lo i fins i tot es negaren a prendre nota de la denúncia de la família Masih, la qual havia identificat clarament el culpable: Mohamed Akram, un de llurs veïns i autor de la denúncia contra Ajub.

Aquest fet i l'assassinat (octubre 97) d'un jutge qui va absoldre un acusat en un afer semblant, provocaren la suspensió de les audiències, que foren represes a finals de la primavera d'enguany i dins la mateixa presó.

Segons Akram, Masih havia dit durant una discussió: **Per copsar de debò l'Islam cal llegir Salman Rushdie**. El bisbe Joseph ens aclarí, poc abans de morir a Pakistan, **hom pot ser penjat per haver pronunciat el nom de l'autor dels versets satànics. Es tan simple com això**.

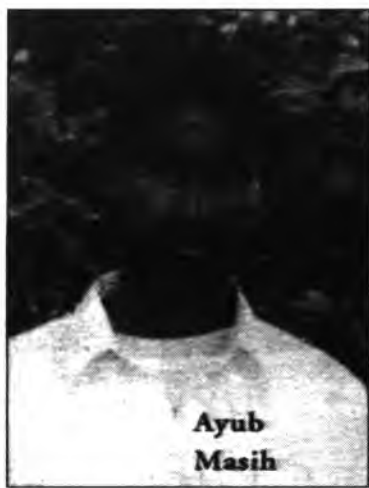
Disputa per terres

Ajub fou detingut el 14-10-96 a Arifwala, població on nasqué, a causa de la denúncia d'Akram. Els cristians de la vila afirmen que es tracta d'una acusació del tot falsa. Durant les hores següents a la detenció, una massa excitada foragità de la població les 15 famílies cristianes, i els ho confiscaren tot (cases, terres, etc.). Aquestes famílies no han pogut tornar i viuen refugiades a una localitat veïna.

Repercussions per la mort del bisbe

Al endemà del suïcidi, un periòdic paquistanès publicava extractes de la darrera circular del bisbe, on feia una crida a tots els caps, parlamentaris, musulmans, cristians, indús i de totes les altres comunitats a unir-se per la supressió dels articles sobre la **flestomia**.

Hi ha hagut manifestacions,

Ayub
Masih

sobretot a Feisalabad, que han degenerat i ha estat violentament reprimides. Els cristians demanaven l'abolició de la llei, mentre els integristes exigien la immediata execució d'Ajub. La comissió dels Drets Humans de l'ONU ha obert procediment especial pel cas Ajub. Per pressions internacionals, el Tribunal Suprem de Lahore ha acceptat el recurs d'en Masih.

Rapte de cristians

Altrament, 3 filles de Kuhixi Masih, i sa muller, han estat segrestades a Rawalpindi el gener passat. Les menors, 11 i 15 anys) han estat obligades, probablement, a mantenir relacions sexuals, però com també han estat obligades a convertir-se a l'islam, el jutge no vol fer-hi res.

Cada setmana hi ha raptos de menors cristianes a Paquistán. Les minories religioses hi manquen de drets civils, i hi ha un munt de casos de tota mena.

Shaleen i Rahi

Uns altres exemples en són la institutriu cristiana Catherine Xalin, de 36 anys, absolta fa anys de l'acusació de blasfèmia contra Mahomet, però que ha de canviar d'adreça constantment per les amenaces integristes.

Nelson Rahi era el cap comptable d'un gran hospital paquistanès. Com es negà a ser còmplice d'un frau, col·legues seus li col·locaren una pàgina ratllada de l'Alcorà entre els seus papers. Al setembre de 97 fou alliberat, però viu amenaçat i en la clandestinitat.

René Camahort: serà alliberat?

El cristià filipí, nét de bascs, René Camahort, empresonat l'agost del 95 a l'Aràbia, acusat falsament de frau, podria haver estat alliberat d'haver pagat quasi dos milions de pessetes. Però ni pot ni vol, car fos reconèixer culpabilitat.

Com que René exercia molta influència damunt d'altres presoners pressionats a convertir-se a l'islam, fou traslladat a una secció sense cap filipí. René convertí el seu compatriota Gino Morales, també acusat de frau, de quasi 30 anys, casat i amb un fill de 5 anys que sols coneix de fotos. Ω

(P.O.)

Informàtica i llei de probabilitats en els criptogrames del "Bible Code"

Al principi de l'estudi un parell d'equips de científics es ficaren a treballar sobre el Pentateuc, independentment l'un de l'altre: el prof. Wiener a la Universitat (laica) de Haifa, Technion, amb majoria de professors agnòstics; i el prof. Mixe Katz, de la Universitat (privada) de Bar Ilan a Tel Aviv, amb majoria de creients jueus. Tots dos grups arribaren per separat a les mateixes conclusions.

Aquests científics eren tots matemàtics d'alt nivell, però volgueren que llurs càlculs fossin certificats per un dels majors matemàtics mundials, totalment aliè a llurs recerques, neutral i objectiu. Aquest científic de la prestigiosa Universitat de Harvard (EUA) és especialista en 4 disciplines matemàtiques, i confirmà fil per randa els anteriors estudis. Estupefacte, volgué tornar-se'n als Estats Units amb l'informe per a compartir-lo amb els seus col·legues. A hores d'ara gran part dels principals matemàtics mundials coneixen aquest estrany cas sense precedents.

Tanmateix aquests científics no han volgut publicar res més que allò totalment revisat i demostrat al 100%. L'estructura numèrica subjacent encreuada dins el text bíblic és de tal complexitat que supera qualsevol capacitat humana, més si tenim en compte que són textos antíquíssims que preveuen fets futurs. Així el prof. Wiener, de l'equip de professors agnòstics, hagué de declarar: "La nostra explicació és que Déu mateix és l'autor de la Bíblia".

El Dr. Rips prengué el text sencer de la Torah en una sola cadena de 304.805 lletres, sense espais ni senyals de puntuació (tal com solien escriure els antics), mentre el físic Doron Witzum desplegava un programa informàtic capaç d'ordenar el text en totes les retícules possibles. Aplicaren el programa al text de la Torah i descobriren ben sorpresos que hi havia un caràmul de mots xifrats, fins i tot de llargues frases, en quantitats immensament superior a l'aleatori segons les lleis estadístiques i del càlcul de probabilitats.

Per a sùmmum de l'estupefacció s'adonaren que, quan apareixia determinat nom en la matriu, automàticament l'encreuava o apareixia pel voltant una sèrie d'un o uns quants mots que hi guardaven un lligam indiscutible, com ara: "Hitler-home diabòlic-nazi i ene-

mic-extermini", "Shakesperare-present a l'escenari-Macbet-Hamlet". "Einstein-ell canvia la realitat present-una nova i excel·lent comprensió ciència". "Apol·lo XI-nau espacial-Lluna". "Clinton-president". "Kennedy-Dallas". "Nixon-qui és ell?-El president, però el van fer fora-Watergate".

Segons el càlcul de probabilitats és infinitament difícil que tantes coincidències apareguin dins un sol text.

Harold Ganz, un dels millors criptògrafs de la National Security Agency (NSA), agnòstic, trobà tot l'afer senzillament ridícul, i dissenyà un programa propi al qual va sotmetre no sols la Torah sinó 10 milions de textos aleatoris. La seva sorpresa fou majúscula en comprovar que només el text bíblic oferia resultats clarament significatius. A partir d'ací en Ganz quedà convençut i ja n'ha publicat diversos estudis.

Un judici semblant manté un altre especialista important, I. Piatetski-Shapiro, de la famosa Universitat de Yale, qui ho analitzava així: "Dins les lleis conegudes de les matemàtiques, no hi ha pas manera d'explicar la predicció de futur. La física newtoniana és massa simple per a explicar un recull de prediccions de tal complexitat i detall. La física quàntica no és tampoc suficient. S'hi tracta d'alguna casta d'intel·ligència exterior. Tot plegat, pens que l'única explicació és: Déu existeix".

Robert J. Aumann, un dels més destacats experts mundials de la "teoria dels jocs" (una de les especialitats més complexes de les matemàtiques, al costat de la teoria del caos), en fa una aproximació remarcadament científista: "És del tot important de tractar aquest afer com a qualsevol altre experiment científic, fredament i metòdic: ho comprovem i n'examinem els resultats. Pel que puc veure, el codi de la Bíblia és, tot plegat, un fet... No hi ha hagut res semblant durant els segles que tenim de ciència moderna".

Mai fins ara la ciència no havia confirmat res que la fe o la religió intuïssin. Però ara podem ja dir que tenim una prova plenament científica sobre la inspiració divina de la Bíblia i l'existència del Déu d'Israel. Ω

Església

A fi de respondre a la qüestió sobre la possibilitat de democràcia a l'interior de l'Església, cal distingir entre democràcia com a "forma de govern o de domini", i democràcia com a "forma o estil de vida". En el primer aspecte, no hi pot haver democràcia a l'Església, en tant que l'anomenat "govern" o "autoritat" no prové del poble sinó que és un do gratuït de Déu. Però això no vol dir que aleshores la sobirania o autoritat la tingui la jerarquia. En l'Església, no hi ha ni sobirania del poble ni sobirania de la jerarquia: l'únic Senyor o Sobirà és Crist.

Pel que fa a l'estil de vida democràtic, hi ha un seguit de qualitats essencials de l'Església que el presenten com el més adequat per a un exercici de l'autoritat que estigui d'acord amb les paraules de Jesús. "Ja sabeu que els governants de les nacions les dominen com si en fossin amos i que els grans personatges les mantenen sota el seu poder. Però entre vosaltres no ha de ser pas així: qui vulgui ser important enmig vostre, que es faci el vostre servidor, i qui vulgui ser el primer, que es faci el vostre esclau; com el Fill de l'home, que no ha vingut a ser servit, sinó a servir i a donar la seva vida com a rescat per tothom". (Mateu 20,25-28).

Aquestes qualitats són les següents:

-Importància decisiva del poble de Déu com a subjecte actiu de l'autoritat de l'Església. L'anomenada autoritat només té sentit si està al servei d'a-

quest poble.

-La igualtat, la llibertat i la fraternitat -valors en els quals es basa tota veritable democràcia- són unes dimensions bàsiques de l'existència cristiana inspirades directament en l'Evangeli.

-Valor concedit al consens, com més unànime millor, des dels primers temps de la història de l'Església, com es pot veure en diversos episodis dels Fets dels Apòstols, especialment en l'anomenat Concili de Jerusalem: vegeu Fets dels apòstols 15,1-35.

Els principals aspectes en els quals convindria que hi hagués un exercici de democràcia "real" -sense determinar quins procediments "formals" serien els millors- són aquests:

-Respecte escrupulós dels drets fonamentals de totes les persones.

-Participació del poble en l'elecció dels dirigents de les comunitats cristianes, a tots els nivells, d'acord amb dues màximes que formen part de la tradició de l'Església: "Que no es doni un bisbe als qui no el volen". (Celestí I) i "El qui ha de presidir a tots, que sigui elegit per tots". (Lleó I).

Intervenció de tots els membres de la comunitat cristiana en els diversos òrgans consultius i decisoris de l'Església: concilis, sínodes, consells pastorals, etc.

-Existència d'òrgans d'expressió veritablement lliures i plurals, a través dels quals tothom pogués manifestar "el seu parer sobre les coses referents al bé i l'Església", tal com diu el canó 121 de l'actual Codi de Dret Canònic. Ω

Joan Llopis

Ses religions més riques

PER CLIMENT GARAU DE LLUCMAJOR.

Tlf. 971 66 53 36

Si volem analitzar,
Ses gents més riques del món,
Ses religions ho són,
Això se pot demostrar.
A dins ses ciutats hi ha,
Unes molt grans catedrals,
Ben revestides de sants,
Que escultors varen forjar.
A cada poble hi ha,
Una església resplendent,
Allà hi va molta gent,
A resar i a combregar.
Allà los fan escoltar,
Des rector un bon sermó,
"Hem d'adorar el Senyor,
si en el Cel, volem anar".
Amb una molt dolça veu,
I amb ses frases ben pensades,
Que duen estudiades,
Invocant la Santa Creu.
Cada dia el sentireu,
Amb els miracles passats,
De Jesús realitzats,
De tots ells va ser s'hereu.
De Santa Bíblia els sermons,
Tots ells hi estan enfocats,
Han estat documentats,
Dins totes ses parts del món.
Pesen com el feixuc plom,
Perquè quedi assegurat,
Pes clero ben predicat,
Recolzant ses condicions.
En aquell temps s'escrigué
Les Sagrades Escripures,
Això foren ses mesures,
Tal com a ells convingué.
Se feren en temps primer,
Amb miracles d'aquell temps,
Amb intel·ligents intents,
Molt de paper s'escrigué.
I l'Església caminant
A davant totes les coses,
Eren molt garrides roses
Que ells anaven ensenyant.
I lo que anaven pensant,
Resultava diferent,
En aquella pobre gent,
Es grillo anaven posant.
Tanta de força prengué,
Durant l'Inquisició,
Tant el pobre com senyor
Ben associat se'l tengué.
A tots ells se los prengué,
Se riquesa que tenien
Aquells que se resistien
En el torn, trossos se'l fe.

Entre lo que requisaren,
De sa molta rica gent,
I d'aquell gran continent,
Que amb en Colom dominaren,
D'allà molt d'or enviaren
per esglésies aixecà,
molta feina varen dar,
a ells no res les costaven.
D'aquesta forma ha obrat,
Sa Catòlica dins el món,
Tot lo que és del seu contorn,
Sempre ho han defensat,
No res mai, ells han donat,
Van augmentant se quantia,
No descuiden s'obra pia,
A tot aquell despistat
Van estrenyent els filats,
Amb sa seva mestria,
A dins ses nacions s'envia,
Personal qualificat.
Amb un sentit de bondat,
I ses butxaques ben buides,
Fan sermons a gents incultes,
Van posant el seu llevat.
Esglésies van aixecant,
Com formigues tragineres,
Cerquen formes i maneres,
Que res hi vagi mancant.
S'atenció ells van cridant,
Ho tenen ben decorat,
Un local ben adornat,
On ells tenen potestat.
Després de ells posseir
Ses gran riqueses del món,
De veritat amos són,
Res los poden discutir.
De ells cap moment sortí,
Ni mica de pietat,
Donar al necessitat,
Aliment per subsistir.
I el Papa que ha trespàs,
Per tots els llocs d'aquest món
Amb un modern avion,
Per tot ha estat traginat.
Sa benedicció ha donat
Però ni una pesseta,
Aquesta és s'endemesa
Del seu gran pontificat.
I ara el Papa avergonyit,
De la Santa Inquisició,
Ho diu se televisió,
N'està ben empegueit.
Varen treure gros profit,
Dels seus grans assassinats
Molt personal castigats,
Torturats pels seus botxins. Ω

KÓROS, HYBRIS, ATÉ (II)

La realitat, la vida, és dura. I no gaire "raonable", ni tampoc feta exactament a mesura humana. Sovint la Raó duu a la momificació del pensament si l'allargues massa. Al doctrinarisme i manca de creativitat: és el problema endèmic d'esquerranismes i laïcismes, que arrenen mal i s'ensorren tant sovint, flors d'estufa i impotents.

Tres altres mots grecs: *Kóros, Hybris, até*. *Kóros* vol dir fartera, *hybris* capteniment descontrolat, i *até* desastre, l'impuls cec ingovernable que arravata l'ànima desequilibrada a cercar l'impossible.

El *kóros* duu a l'*amartia* i a l'*hybris* i acaba en *até*.

Al llibre hindú *Baghavad.Gita* llegim també: **De l'encadenament neix el deler. Del deler flameja la passió feréstega. De la passió neix el desori espiritual, d'això la destrucció de l'enteniment que fa perir la persona.** Una bona explicació del *kóros-amartia-hybris-até*.

La llibertat ha de ser collida amb la *metanoia*. Amb la renovació mental, amb el canvi vital, l'aprofundiment espiritual. Ço és el rovell d'allò que hem menester els catalans -justament desconfiats, però massa materialistes i superficials- per a reeixir com a nació lliure. **I el jou (espanyol) es podrirà a causa de la unció (=gràcia espiritual).** (Isaïes 10:27). **Els vostres pecats són com l'escarlata, però podrien ser blancs com la neu... sols que volguéssiu escoltar. Llavors menjaríeu el bo i millor de la terra. Però, si no voleu i us revoltenu, l'espasa us devorará. Jo mateix, el Senyor, he parlat.** (Isaïes 1:18-20).

Però aquells qui superbs i creguts per semblar-los que posseeixen la més sublim doctrina, no atenen el mestre que els diu: Apreneu de mi qui sóc mansoi i humil de cor, i trobareu descans per a les ànimes vostres... (*Confessions*, Sant Agustí).

I acabam amb una del gran reformador alemany qui desafià l'Emperador i el Papa per un llibre (*La Bíblia*): **La llei de Déu, la més salutífera doctrina de la vida, no pot pas dur ningú a la rectitud... Molt menys les obres humanes... Poden semblar esplèndides, però amb tota probabilitat són rellicades... (Déu) pot humiliar-nos als ulls nostres i fer-nos desesperar a fi que Ell pugui, en Sa misericòrdia, exaltar-nos i fer-nos gent d'esperança.** (Martí Luter, 1518).

La llei de Déu és la realitat que ens fa desesperar, en comprendre els nostres *amartia*. Però a través de la *metanoia* atenyem l'esperança, la fe, la benedicció i àdhuc la llibertat per a la nostra masegada pàtria terrenal. Ω

Ricard Colom

Manuel Carrasco i Formiguera, cristià màrtir per Catalunya

Nascut el 1890 a Barcelona, llicenciat en dret i filosofia i lletres l'any 1911, de molt jove entra a militar a l'alehores Lliga Regionalista, formació per la qual fou elegit regidor a l'Ajuntament de Barcelona el 1970.

Sota la dictadura de Primo de Rivera, i degut a la seva activitat política, és detingut i empresonat a Burgos, on hi passa uns mesos. Les circumstàncies d'aquells anys el porten a militar a Acció Catalana, negociant en nom dels partits catalans el pacte de Sant Sebastià, el 1930. Diputat a Madrid i més tard conseller de la Generalitat republicana, entra a militar a Unió Democràtica el 1932, poc després de la seva fundació.

Perseguit pels dos bàndols durant la Guerra Civil, anà a França des d'on passa a Euskadi, en missió encomanada per la Generalitat. Abans d'arribar-hi és pres i conduït de nou al penal de Burgos, on passarà els últims mesos de la seva vida, abans de morir afusellat el 9 d'abril de 1938.

El 31 de març de 1938, les forces franquistes entren en territori de la Generalitat. En Franco aboleix per decret l'Estatut d'Autonomia de Catalunya el 5 d'abril, i tres dies després signa l'"enterado", condemnant a mort Carrasco.

El 9 d'abril, a primera hora del matí, Manuel Carrasco i Formiguera és afusellat davant el penal de Burgos.

SOBRE EL FUTUR DE CATALUNYA

Penseu que la llibertat de Catalunya, encara que ens la reconegués una constitució d'una nova república espanyola, no podria ésser viable si no estigués basada en la consciència nacional dels catalans. Per a nosaltres no hi ha qüestions prèvies quan es parla de Catalunya. Catalunya davant de tot; Cata-

lunya per damunt de tot. Maig de 1931

SOBRE LA POLÍTICA DE MADRID

Voldríem que tots els diputats de Catalunya anessin a les Cambres de Madrid i un d'ells, en nom de tots, digués per enèsima però per última vegada: Això és el nostre programa, això és el que vol Catalunya. Preneu-ne nota. Concediu-nos-ho o no. Aquesta és la darrera vegada que us ho demanem. I es retiressin per sempre de les Corts. Llavors Catalunya creuria en ells. Ens sembla que ha arribat l'hora dels fets. Juny de 1922

SOBRE LA LLUITA

Terra feliç Irlanda, en que els teus homes practiquen la política de les armes, i no amaguen llur pit a les tropes governamentals; sempre aparellats a donar la vida per la dolça Erin. Dissortada terra, Catalunya, en què els teus homes preclars només tenen pit per a dir que quan arribi l'hora de des gestes armades, ells no seran cap obstacle per als lluitadors i, prudentment, es faran a una banda del camí. Juny de 1922

SOBRE L'ONZE DE SETEMBRE

És cert que la Diada suposa el record d'una de les dates més malastrugues per a la vida de Catalunya com a nació lliure. La desfeta, l'aixafament complet de la resta de catalans heroics que sucumbiren en l'assalt de Barcelona per les tropes del botxí de Catalunya, va donar lloc a la dominació. Que el record de l'Onze de setembre de 1714 sigui sempre per a nosaltres l'esperó que ens meni a venjar nostra Pàtria. Setembre de 1922. Ω

NO EMPRENYIS

EL MEU POBLE

El gran engany del turisme

Anosaltres, els mallorquins, en estan enganyant des de fa molts d'anys. I ens prestem a n'això pel nostre caràcter, la nostra formació, la nostra incultura i la nostra manca d'autoestima. D'aquesta manera consentim, com si fossim xotets de cordeta que ens tonguin, que ens amaguin la nostra cultura, que ens substituïxin la nostra llengua per la d'ells, que ens prenguin el nostre patrimoni. I quan ho fan, no protestam, més bé els aplaudim com si a més de beneïts fóssim imbècils. Potser ho som? Concretament em referiré al tema turístic que ens expolia una part important del nostre patrimoni cultural i econòmic.

Tothom sap que els nadius pagan l'aigua que els turistes malgasten. Davant la manca d'aigua, l'entramat turístic-polític-mitjans de comunicació estatals, va tenir la idea de dur aigua en vaixell des de la Península. Idò totes les despeses que representa el dur aquesta aigua, la pagam cada mes en el rebut els ciutadans de Mallorca i que cap dels divuit milions de turistes que ens visiten en paguen res. Ni tan sols la paga proporcionalment l'hostaler que els dona cobro (això quan paga que per això hi ha el greu polític). Idò bé, ara, per acabar-ho d'arreglar, venen i ens diuen que aquests mateixos turistes produeixen una gran quantitat de fums i que amb aquestes deixalles hem de fer qualque cosa: cremar-les, enterrar-les. En una paraula, qualsevol cosa que se faci amb aquests fums, la cert és que les despeses -i les comissions polítiques- les haurem de pagar nosaltres en el corresponent rebut que ens enviarn a ca nostra. I no pensem que aquest pagament el faran els hostalers, que aquests no paguen ni l'aigua. Si ho fessin, no podrien regalar con fan, l'estada de tants i tants de turistes "fums" que ens envaeixen, a l'igual que no ho fan els aprofitats espanyols que abusen del fet que els mallorquins siguem tan beneïts, tan estúpids, tan fàcils d'enganyar pels polítics i manipuladors de torn, interessats en cobrar les seves comis-

sions i mantenir les seves prebendes, a l'explotador sense consciència, o a l'invasor i colonitzador espanyol. Tots amb l'únic objectiu de xuclar com a vils sangoneres a tots aquells que de manera estúpida vivim dins la ignorància i a dins la incultura.

Exemple: El senyor Gabriel Escarrer en declaracions a la premsa local el passat 19-07-98: *"La ecotasa o pago a cargar sobre el turismo para que contribuía al pago de las tasas de basura i consumo de agua, és una aberración"*.

Allò que no diu aquests senyor empresari hostaler és que gràcies als ciutadans mallorquins que, per mitjà del pagament dels impostos més elevats de la terra (comparativament), estam pagant les infraestructures necessàries pel seu negoci, perquè ell es faci més ric, perquè ell pugui regalar les estades als turistes i malgrat això, tenguim uns bons guanys. I això no és cap miracle. És que els qui pagam l'inversió, el manteniment, la promoció, les infraestructures i si m'apurau les despeses d'explotació, som nosaltres mateixos a través dels impostos i el pagament tan car de tots els serveis. Serveis i impostos, que cal recordar som els més cars de l'Estat espanyol, d'Europa i de tot el Món. D'aquesta manera no ens hem d'estranyar que el senyor Escarrer consideri **aberrante** això de que els turistes aportin qualque cosa per a pal·liar el costs que ells fan. Al cap i a la fi, pagan nosaltres, els imbècils illencs. No paga ell. I això fins quan?

Els mitjans de comunicació estatals (molt interessats ells) clamen als quatre vents, la gran quantitat de diners que entren a Mallorca, gràcies al turisme, lo bé que se viu a la nostra roqueta, etc. I jo dic: perquè serà que cada dia pagam els impostos més cars, que aquí tot és més car i no obstant això, els salaris són els més baixos de tot l'Estat espanyol i que els negocis petits i mitjans produeixen tan poc que fins i tot molts han de tancar? **Ω**

Pere Felip i Buades

Ni una pasa enrera!!

Existeixen dos tipus de presons: les físiques, que posen els opressors als oprimits; i les mentals, que es posen els oprimits a si mateixos (amb la influència dels opressors). I, de totes dues, les més perilloses són les segones. Perquè les primeres, les físiques, poden acabar amb l'existència material d'un poble; però les segones, les mentals, acaben amb l'esperit i l'ànima dels que les pateixen.

Un poble pot morir, però pot morir lluitant per la seva llibertat, i un poble que cau orgullós és un poble que viu per sempre en la Història. Tanmateix, una nació que mor víctima de les seves pors, és una nació que mor humiliada, i que no serà mai recordada per les futures generacions, perquè no s'ho mereix.

Però no totes les nacions oprimides desapareixen, moltes de les que de debò anhelan la llibertat i lluiten per ella, acaben per conquerir-la. La Història n'és plena d'exemples: Eire (a mitges), Polònia, Cuba,....

Catalunya, com a nació oprimida, s'ha aixecat infinitat de vegades contra els seus enemics, però de moment tan sols Andorra ha assolit la independència. I, a la resta del país, què ens passa? No parlo ja de resistències passades contra Felipe V o contra Franco, sinó que parlo d'ara, d'avui dia, què ens passa?, és que ens hem resignat a morir a poc a poc?, és que estem decidits a fer-nos l'eutanàsia com a poble i desaparèixer per sempre més?

La pitjor presó que patim els catalans no és l'article octau de la Constitució espanyola, ni l'exèrcit francès, ni res d'això. La pitjor presó la tenim dintre de nosaltres mateixos, i es diu "victimisme". Molts catalans pateixen aquesta malaltia (perquè, no ens enganyem, la covardia és una malaltia). Són molts els que voldrien veure la nostra terra lliure, però creuen que això és una utopia irrealitzable. Doncs jo, com la Núria Cadenas, crec que les utopies no existeixen, que els que no lluiten al·ludint que no podem aconseguir res, en realitat és que volen fer-nos còmplices de la seva renúncia. Ni Espanya ni França són tan fortes com molts pensen (o volen pensar), ni Catalunya és tan feble com volen fer-nos creure. Ans al contrari, els nostres enemics són de segona divisió, i en el cas d'Espanya podríem dir que de tercera. Però és que nosaltres mateixos ens tenim com a éssers inferiors, incapaços de mereixe'ns una

llibertat més gran que la que tenim? Els catalans som un poble fort, però encara no ens ho creiem, i moltes voltes pensem que som menors d'edat i que som incapaços de valdre'ns per nosaltres mateixos (o, potser, som massa còmodes, massa panxacontents, per a mereixe'ns la llibertat?).

Si avui dia els catalans podem escriure articles com aquest i l'Estat espanyol no pot impedir-ho, es deu a que és un estat dèbil. Ells, els espanyols, diran que si els catalans podem insultar-los impunement, és perquè ells (els espanyols) són molt democràtics i ens deixen exercir el dret a la llibertat d'expressió. Fals!, el que passa és que no poden fer-nos res, perquè som molt febles i els catalans els fem por. Ja ho digué en Francesc Macià: *"El poble català tindrà les llibertats que ell vulgui"*.

I és que ens manca moral de victòria, aquest és el pitjor llast que arrosseguem els catalans. Tenim tan a prop la llibertat, que no ens creiem capaços d'agafar-la fort amb les dues mans. Tenim por a la llibertat. Moltes voltes ens pensem que som una minoria, això diuen els ocupants de nosaltres, que som una "minoria radicalitzada". Doncs l'any 1776, Thomas Jefferson proclamà la independència dels Estats Units. Segons John Shy en el seu llibre *A people numerous and armed*, l'any 1775 només una cinquena part de la població dels Estats Units estava a favor de la independència; segons John Adams, un dels líders de la Revolució, dues tercers parts de la població n'estava en contra d'aquella independència. I guanyaren els independentistes.

I per què els catalans no podem guanyar?, a cas Espanya és més forta ara que al segle XIX, quan s'alliberaren tantes nacions de l'opressió espanyola?, i què dir dels guineans, que feren fora als ocupants espanyols...en plena època franquista!!? No ens és la conjuntura internacional més favorable ara que fa uns anys?

Per acabar, sols reproduir una frase de na Montserrat Guibernau, investigadora del *Centre of Research in Ethnic Relations* de la Universitat de Warwick (Anglaterra): "Que Catalunya sigui independent no és més difícil que la desintegració de l'URSS".

Si volem, podem. Fins a la victòria final, NI UN PAS ENRE-
RA!! **Ω**

Miquel Àngel Rodríguez

En Pere Bonnin és l'encarregat de la Navillera **Cape Balear** que fa dos viatges diaris d'anada i dos de tornada, Cala Rajada - Ciutadella de Menorca.

Fa 7 anys que na Mecki Störmer d'Alemanya regenta l'**Assessoria Fiscal Services** a la Vila d'Artà. Els seus clients són els alemanys de la comarca, molts d'ells artistes de cine com na Maria Caleita, n'Ellen Schwiens, na Katerina Jacobs i n'Otto Maissers que passen llargues temporades als seus xalets de Mallorca.

Fa mig any que en Nanuel Ferrán Moreno regenta el **Taller Autos Escanelles** a la vila d'Artà.

N'Antoni Maria, na Coloma Nicolau i la seva filla Coloma regenten des de fa 3 anys la **Botiga Tot Fusta** a la Barriada de Na Caragol d'Artà. Fabriquen i comercialitzen les seves creacions de joguines en fusta.

Sa Capoladora Pacte de Barcelona

Molta roba i poc sabó. Jordi Pujol segueix essent el Gran Mestre de la política catalana. Ara que s'apropen les autonòmiques del Principat, ha desenterrat els famosos punts que enterra cada quatre anys després de

les convocatòries electorals des de fa prop de vint anys. Ja us haureu fixat que des de Convergència i des d'Unió es considera que no s'ha de modificar necessàriament la Constitució espanyola (Rey, Ejército i Unidad de la Patria), aspecte que es contradiu absolutament amb les declaracions fetes des del PNB i des del BNG. Pura imatge per a CiU. Un 10 -un altre!- per a en Jordi. Aquesta tàctica, emperò, només la pot seguir una vegada i una altra un Gran Mestre: els aficionats s'han de limitar a firmar i a venerar-lo com un Sant Pare. **Ω**

Fa 7 anys que en Rafel Gili, a qui veiem amb el seu nebot, regenta el **Taller d'Impressió a Artà**: imprimeix sobre tèxtil i fa gravats, serigrafia i retolació.

En Joan Llaneres és el secretari de l'**Associació de la Tercera Edat d'Artà**. Una associació amb 1.166 associats que a la setmana fan 3 dies de bingo i un de ball. Fan campionats de billar, tenen 8 equips de petanca i organitzen una vintena d'excursions anyals.

Fa 2 mesos que en Bernat Mayol regenta la **Botiga Art i Vasa** a Artà. Posa vases a les fotografies, pintures, etc.

Fa 2 mesos que na Francesca Morey i en Miquel Tous han fet una Societat Limitada per obrir la **Fusteria Tous-Morey** al Polígon de Capdepera. Abans eren obrers de la Fusteria Liesegans de Calatrada que ara està tancada.

“Mallorca i el comerç de la ceràmica a la Mediterrània”, una exposició ben interessant

Fins al dia 5 de juliol ha romangut oberta una exposició baix el títol de "Mallorca i el comerç de la ceràmica a la Mediterrània". A l'exposició destacaven les seccions dedicades a la història de la ceràmica i la gran importància que tengué al comerç mediterrani des de l'època fenícia fins ara. No mancaven peces prehistòriques de l'època pretalaiòtica i talaiòtica d'ús funerari i domèstic entre altres, vasos bitroncocònics pretalaiòtics, conca pretalaiòtica, gerra pitoide talaiòtica, diverses urnes funeràries, tots ells compresos entre els segles XVII i XI abans de Crist. Les ceràmiques semblants entre sí i trobades a molts de kilòmetres de distància demostren els distints tipus de contactes comercials haguts entre els pobles antics. Hi podem trobar un mapa explicatiu de les distintes rutes comercials, maquetes dels vaixells fenicis, grecs i romans que s'empraven per al comerç i el trasllat de mercaderies. Les distintes rutes comercials corresponen a l'època fenícia, grega, romana i medieval. Destaca la de Mallorca amb Roma, Marsella, Pompeia, i Bizanci, la d'Eivissa amb Cartago, Atenes, Sidó i Tir.

L'elaboració artesanal de les peces de ceràmica és una secció important a l'exposició on s'han exposat distints instruments que serveixen per a la seva fabricació com distints tipus de motlles entre altres de plats i de teules, un carretó de moldre el torn, distints tipus de terra emprats per a fer el fang...

Era una exposició interactiva ja que el visitant podia jugar a endevinar el nom de cada peça i el seu ús... La qual cosa ha estat la més amena de l'exposició.

No mancà una relació de les distintes formes d'investigar l'origen i de datar una determinada ceràmica.

Els mètodes més importants per a datar una ceràmica són els següents: l'arqueologia subaquàtica, el carbó 14, el magnetisme termoremanent, i la termoluminiscència...

Coses que ens ajuden a datar una ceràmica són la tonalitat de la terrissa, els inventaris de ceràmica, i les obres d'art on apareixen plats ratjoles o altres peces de ceràmica... S'ha reproduït una obra que es titula "Mare de Déu i quatre àngels", datat aproximadament el 1470 i que té com a motiu quatre àngels que li ofereixen al bon Jesús raïm i figues. És important fixar-se en el detall dels plats i de les ratjoles. El vertader està exposat al "Museu Nacional d'Art de Catalunya".

En resum, una exposició que ens ajuda a entendre la gran importància de la ceràmica dins la nostra història i la nostra societat. Ω

Marina Ferrà-Hamelynck

Alguns límits de la llibertat d'opinió

La llibertat d'opinió -així com l'expressió d'aquestes opinions lliurement adquirides i tengudes- constitueix un dels elements fonamentals dalt els quals s'assenta qualsevol societat democràtica. Ara bé, qualsevol dret, qualsevol valor assumit per la societat, qualsevol pauta de comportament social té alguns límits. És molt difícil considerar la possibilitat de valors il·limitats, de manera generalitzada (alguns, com per exemple el dret a la vida, pens que ja no haurien de donar lloc a discussions, ni tan sols ara, quan, baixant a la crua realitat, observam que hi ha un percentatge important de gent partidària de l'aplicació de la pena de mort).

A la llibertat d'opinió, probablement, no se li poden posar uns límits penals, però sí que hauríem de considerar alguns límits "d'estil". Per exemple, algú pot opinar des de la posició avalada per una part de la societat, o pot opinar des d'un càrrec públic no electe. Algú pot opinar, legítimament, en nom de moltes persones, i se li pot respondre en nom d'un (de vegades, pretenent, que representa allò que opinen molts).

Faig aquestes consideracions pensant en alguns casos en què persones concretes han exercit aquesta llibertat d'opinió absolutament fora de lloc. Per exemple, en el cas del senyor Fernández Tejerina, director de l'Administració de l'Estat a Eivissa i Formentera -càrrec no electe-, qui, com a tal, es va dedicar a criticar durament la senadora Pila Costa (càrrec electe, òbviament). L'opinió de Fernández Tejerina era fora de lloc, perquè allò que li corresponia no era precisament dedicar-se a fer crítiques de la senadora (cosa que, en canvi, podia fer amb tota la normalitat del món, per exemple, M. Alonso Fernández-Revuelta, com a dirigent del PP).

El cas més flagrant d'aquestes opinions fora de lloc ha estat, per partida doble, el del governador militar d'Eivissa i Formentera, Benito Jódar. La primera gran pixada fora de test d'aquest senyor va tenir lloc en l'entrevista a DI en què afirmava que els objectors de consciència són caradures que s'aprofiten de la llei en profit propi i que els insubmissos són senzillament delinqüents. El primer dels dos raonaments, a més d'incorrecte, era esperpèntic. La llei permet l'objecció de consciència i, per tant, se'n pot aprofitar tothom que vulgui. Els objectors s'aprofiten de la llei en benefici propi. Com tothom, inclòs el senyor Jódar. El segon entrava en el terreny de la justícia ordinària, en el qual, el governador militar, teòricament no hi té absolutament res a dir. Qui, en consciència, no vulgui tenir cap tipus de relació amb l'exèrcit, no té per què tenir-n'hi.

Recentment, el governador militar, s'ha dedicat a criticar ENE perquè han demanat -per enèsima vegada- la retirada de les tanques metàl·liques de la zona on se celebra la berenada del 8 d'agost, al Puig des Molins. Un càrrec militar queda absolutament fora de lloc quan es dedica a criticar partits polítics. No és en absolut la seua funció i, si vol complir rectament amb el seu càrrec, no ha de fer-ho.

Una altra cosa és que molts càrrecs no electes no tinguin gens ni mica clar quin és el seu lloc en el context d'una societat democràtica. Per això hi ha directors de l'Administració de l'Estat que es dediquen a criticar persones elegides pel poble per ocupar un càrrec al senat; militars que es permeten de criticar objectors, insubmissos i partits polítics; jutges que tanquen cautellament diaris... i tota casta de gent que fa tranquil·lament coses que no li corresponen en absolut.

Deu ser -encara- per manca de pràctica democràtica. Esperem que el temps arribi a subsanar aquestes considerables mancances. Ω

BERNAT JOAN I MARÍ

DE TU DEPEN

Els uns parlen castellà perquè consideren que "fa més fi". El que demostra que no saben ben bé allò que és realment fi, noble i normal: parlar la llengua del país on vivim.

¿PARLARÀ CATALÀ?

Perquè ja n'estem tips que encara duri el rentat de cervell que varen fer als nostres pares. La responsabilitat de la nostra generació és anar al fons del problema.

PETITS ANUNCIS

BORSA
IMMOBILIÀRIA

Llog per dies apartament a Palmanova. És ideal per trobades amoroses. Tel. 469441.

Deixaria cambra doble a casa compartida, jardí i hortet. Molt econòmic. Preferentment gent jove. A Santa Ponça, urb. Galatzó. Tel. 671419.

Traspàs fusteria al carrer d'Antoni Rosselló a la barriada de la Soledat de Ciutat. Tlf. 271065

Cerc cases per llogar tot l'any (anys 98/99), amb piscina. Tlf. 864424.

Cediria amarrament al club nàutic s'Arenal a canvi de compartir barca de pesca esportiva. Tlf. 971 74 05 25.

Cerc casa amb piscina, 364 habitacions per a temporada d'estiu 1999. Tlf. 971 86 40 91.

SERVEIS
PROFESSIONALS

S'ofereix jardiner amb coneixements de cuina. Demanau per en Lluis. Tel. 604790.

Cerc feina per guardar nins petits a ca seva a a ca meva per les zones de Sineu i Maria. Tel. 525380.

La Casa Catalana de Mallorca ensenya ball de bot i sardanes. Tel. 753559.

Si vols fer feina amb els àngels, apunta't al "Taller dels Àngels". Informació al telèfon 281642 (Xesca).

Cerc feina per guardar nins a Can Picafor o Inca. Carrer Nou, 5, Maria de la Salut.

S'ofereix pintor empaperador, econòmic, seriós, ràpid i net. desplaçament per tot Mallorca. Tel. 203239

Pneumàtics Son Ferriol. Equilibrat de rodes, canvi de rodes i pegats, alineament de direccions assistida per ordinador. Avda. del Cid, 73. Tel. 427553. Son Ferriol.

Si teniu qualque vidre trencat, crida al 473819 i el vos posarem tot d'una.

Cerc feina per fer a ca meva. Tipus ceràmica, sabates o similar. Tel. 297067.

Cerc feina de representant d'arts gràfiques o comercial de publicitat. Tel. 297667.

Es confecciona o arregla qualsevol peça de vestir, cortines, cobixins, etc. Tel. 771005.

Es passen treballs a màquina i per ordinador. Netejat i rapidesa. Tel. 771005.

Televisors, vídeos, ràdio-cassettes, els arreglam. Electrònica J. Garcies. C/ Francesc Frontera, 10. Tel. 264335. Coll d'en Rabassa.

Gabinet de Psicologia. Neurosis, trastorns de caràcter, psicoteràpia infantil, depressió. Tel. 427193.

Cerc feina per guardar nins a la comarca de Cala d'Or. Tlf. 842156.

PERSONALS

Al·lota de 17 anys s'ofereix per a feina seriosa o per a donar classes d'EGB. Tel. 677727.

Vull deixar d'ésser esclau dels castellsans. Cap partit polític m'ajuda a aconseguir la llibertat. Me vols ajudar tu? Telefona'm al 964 531 175. Josep Casalta.

Atenció, catalans i catalanes independentistes. Vull cartejar-me amb tots vosaltres. Estic boja pel bon rock català: Sau, Els Pets, Lax'n'busto. No us talleu i escriviu a Marta. Indústria, 114-08030 Malgrat de Mar.

Als Països Catalans es fa molt bona música! M'agrada, però, en especial la que surt de Mallorca a càrrec d'en Tomeu Penya. Independentistes, si somneu en una nació lliure plena de música catalana i de vibracions nostres, escriviu-me: Francesc Bujet. Pas-seig del Migdia, 32-2-3-17200 Palafrugell.

Ens agradaria cartejar-nos amb al·lots i al·lotes que com nosaltres estiguin penjats/penjades per Lax'n'busto i que defensin la nostra llengua. Raquel Llagostera Costa. Gardènia, 4-08880 Cubelles.

Cercam gent entre els 18 i els 45 anys per excursions, sortides, etc. Abstenir-se els qui vagin de mala fe. Apartat 1.792 Ciutat.

Pensionista de 78 anys, 1'80 d'altària, català. Vull conèixer senyora pensionista entre el 50 i 70 anys, per no estar tot sol. Tenc bona pensió i pis amb 5 habitacions i dos banys. Cerca'm al 462536. Ferran.

Hola! Som una al·lota felanixera. Som molt independentista, i estic boja pels Sau, pels Ocults i pels Pets. Segur que si m'escriviu feim una gran amistat. Som molt divertida. Adéu. M. Glòria. Carrer d'en Magallanes, 29-07670 Porto-colom.

Senyor seriós i responsable de 53 anys. S'ofereix per cuidar

senyor major i atendre'l en totes les seves necessitats. Per entre- vista podeu escriure a n'En Carles. C/ Reis Catòlics, 31-07008 Ciutat de Mallorca.

Vull intercanviar revistes, còmics, fanzines i adhesius amb tots aquells joves que estiguin orgullosos de tenir sang catalana o basca a les seves venes. Pau Arranz. C/ 2 Volta 31-07209 Son Mes-quida-Mallorca.

Cerc al·lota fins els 33 anys amb les ungles llargues, romàntica, una femella maca. Escriviu-me a: Oscar, C/ Ausias March, 36-6-1 07003 Ciutat.

Jove de 29 anys, fadrí, amb estudis universitaris, agraós i simpàtic, desitjaria conèixer al·lota formal de 20 a 27 anys. M'agrada el ball de saló i som bastant actiu. Anima't i escriu-me a l'apartat 690 de Ciutat.

Estudiant de ciències polítiques de 26 anys. Som independentista andalusí i m'agradaria mantenir correspondència amb independentistes catalans. Antonio. Apartat 74 Sant Fernando (Cádiz).

Hola! Soc un noi de 12 anys. En dic Josep i soc del Barça. m'agrada el futbol i el bàsquet. Voldria cartejar-me amb alguna persona. Sóc català. Escriviu-me. Josep Chillida. C/ la Bassa, 23 43530 Alcanar (Tarragona).

Hola, Em dic Raquel i tenc 14 anys. Tenc ganes d'escriure'm amb gent de 14 a 16 anys. Si vols escriure'm... Raquel González-C/ Ansel Calvé, 13, 1º 3º-08950 Esplugues de Llobregat (Barcelona).

Som un jove de 24 anys, fadrí, cansat d'espanyolistes monàrquiques. Vull cartejar-me amb al·lotes independentistes d'entre 20-28 anys. Som simpàtic, idealista, seriós en termes de parella i català. Prometo respondre. La meua adreça és: Miquel Àngel Rodríguez; Pl. Poeta Juan Bosch, 4-4c; 18013 Granada (Andalusia).

Cerc al·lota sense fills de 22 a 28 anys. Signe Lleó o Sagitari, que sia capaç d'estimar sense traïció. Telefona'm al 512018 dies feiners a partir de les 23 hores.

Fadrí sincer de 30 anys, simpàtic i agradable vol conèixer al·lota formal per una relació seriosa de parella. Escriviu a: Sebastià, carrer des Cubells 6, 07660 Cala d'Or, o telefona'm al 657739.

Es passen treballs per ordinador. Perfecció, netedat i rapidesa. Interessats trucar al tlf. 474404.

Atenció: administrativa cerca amigues i amics per a sortides, excursions, i a l'estiu anar a la

platja. Bústia Postal 1400-07080 Ciutat.

Cercam músics per a crear una Banda de Música a s'Arenal de Mallorca. Tel. 971 26 17 19. Maties.

COMUNICATS

La Generalitat de Catalunya ofereix a entitats i de franc llibres, fulletons i material informàtic sobre la nostra història nacional. Per rebre'ls, cal enviar una sol·licitud a la Generalitat fent esment de l'entitat, adreça, telèfon, l'ús que hom en pensa fer i el nom complet del qui fa la petició amb la signatura i segell de l'entitat. Molt indicat per a professors d'història, ciències socials, català, centres d'ensenyament, biblioteques...

Si vols rebre la revista L'ILLA gratis, la pots demanar a Edicions Bromera, Polígon Industrial, 46600 Alzira. Tel. 96-2402254

Per a tots aquells i aquelles que vulguin lluitar contra l'invasor, contra els traïdors, contra l'exploatació obrera, i per una terra lliure i catalana, els Maulets tenim obert l'apartat de correus 349 C.P. 43480 de Salou (Tarragona), per a qualsevol informació o col·laboració contra l'ocupant.

Si voleu rebre una subscripció gratuïta al Butlletí de la Fundació per la Pau (entitat contra l'armamentisme i la guerra) podeu adreçar-vos al telèfon (93) 3025129 o al carrer Pau Claris, 89, Barcelona 08010.

Si voleu rebre llibres en català gratuïts sobre diferents temes d'actualitat, socials o teològics, sols us cal escriure a *Cristianisme i Justícia*, carrer Roger de Llúria, 13, Barcelona 08010, o telefonau al (93) 3172338.

La delegació catalana de la CSEM, grup d'ajut als països de l'Est, fa una crida per enviar roba, menjar, sabates, medicines etc. Per demanar adreces on enviar-ho personalment, podeu adreçar-vos a: Benjamí Planes, CSEM, passatge Miquel Carreres, 11, 08206 Sabadell. Tel. (93) 7262 918.

Professora titulada fa classes de solfeig, piano i harmonia. Individuals i en grup. Tel. 756114. Magdalena.

Universitària fa classes de repàs d'EGB i català a la zona de Pere Garau de Ciutat. Tel. 243383.

Si voleu intercanviar adhesius, revistes, informació, etc., sobre el tema d'alliberament nacional, escriviu a l'Associació «Xavier Romeu». Apartat de correus, 36. 43480 La Pineda. Tarragona.

El Consell Nacional Català ofereix diversos llibres, gratuïtament, a tot aquell que els els demani, al voltant dels drets i història de la comuna pàtria catalana. Podeu escriure a l'Apartat 15.071 de Barce-lona-08080.

Si voleu rebre informació sobre les Joventuts d'Esquerra Republicana (JERC), i rebre els nostres butlletins, escriviu ara mateix a: JERC-Illes. Santiago Russinyol 1, àtic. 07012 Ciutat de Mallorca.

Estam interessats en un intercanvi cultural amb persones i institucions

dels Països Catalans que desitgin informar-nos sobre el passat i el present dels països i estiguin interessats en qüestions vinculades a l'Argentina. Escriviu-nos a: Baigorria 1337 .200 Rosario Argentina.

Acció Cultural del País Valencià i el Bloc Jaume I ja és a Internet. Si voleu intercanviar propostes d'acció i lluita, o informar d'activitats, etc., podeu connectar: ACPV @vic.servicom.es

Vos recomanem boicotejar les ONG's espanyoles AGNUR España, Médicos del Mundo i Unicef amb els bancs espanyols Central Hispano i Banco de Santander que els donen suport.

Subscripcions gratis a còmics en català per a nins de 6 a 10 anys. "El Llaüt de Xàbia" - Apartat 53-Xàbia 03730 Patrocinat pel Mag-nífic Ajuntament de Xàbia.

Cursos gratuïts de llengua andalus. Podeu adreçar-vos a: LLENGUA (Ensenyans a Dittansia de la Yenwa Andalusia) P. Pedro Romana, 1-4-2-14007 Còrdova.

Si ques rebir el Puxa Asturias en to casa, y de balde, sólo tienes qu'enviar la dirección a: Endecha Astur-Puxa. Cai Llangreu, 10, 2º-Xixon 33206-Asturies.

La meua col·lecció té 20.000 adhesius polítics. Faig exposicions. Crec persones que hem facin arribar enganxines de l'Esquerra Revolucionària. Paniello Apartat 139 - 22400 Monsó-Osca.

"El Full" és una publicació interna de l'Associació Roca i Ferreres. Si voleu rebre'l gratuïtament comuniquen-vos el vostre nom i adreça: Apartat de correus 9247, 08080 Barcelona.

Lluita, la revista de l'independentisme valencià és a Internet: <http://www.estelnet.com/lluita>.

Si voleu afiliar-vos a sindicats nacionals catalans: C. S. C * 93 4541188.

Ofereim de franc cursos bíblics i subscripcions a revistes cristianes en català: Ajuda Evangèlica dels Països Catalans. Apt. de Correus 1.022. 12995 Castelló. Tlf. (964) 207607.

Els Castellans de Mallorca, necessitem gent!! Si t'agrada passar-ho bé. Si vols tenir nous amics sans i saludables. Si t'agrada fer pinya amb un projecte nou: Feste Casteller!! Vine a veure'ns!! Assagem els dissabtes a l'Escola d'Adults son Canals. Carrer son Canals, 10. Telèfon 452414, Isidre.

Pintors, escultors, fotògrafs, etc., interessats en exposar les seves obres, així com gent interessada en comprar o simplement en visitar l'exposició del moment, podeu passar pel Cafè es Museu. Carrer Guillem Timoner, 10-Felanix.

Atots els menorquins que lluiten per l'alliberament i reunificació nacional, si voleu rebre informació sobre el Partit per la Independència (PI) i de la seva branca juvenil. Joves independentistes dels Països Catalans. Escriviu a: Maür-Ruben Vinent. Carrer dels Frares, 49. Cat-07701

Motos
Salom

Jeroni Pou, 9 • Tel. 468136
Tomàs Forteza, 24 • 462686

Maó-Menorca.

Animo a tots els independentistes de les illes i de la resta dels Països Catalans que solen anar a les festes de Menorca per l'estiu a que ajudin, a més de beure pomada, a fomentar la consciència nacional. Porteu tots el mocador independentista al coll.

Grup folclòric sense gaire pretensions cerca sonadors i sonadores, cantaires i gent engrescada per seguir fent coses. Actuem alguna vegada, no guanyem gaire, però ens ho passam d'allò més bé. Ens reunim els dimecres a les 20'30 al Rafal Vell (Antiga escola). Som gent acollidora. Trucau al 971 505374

Els nacionalistes interessats per un sistema d'intercanvi cultural i turisme alternatiu per a nacions sense estat, podeu informar-vos a: Turisme Alternatiu: Bústia Postal 1.171 Castelló 12005. Estratègia d'un sistema de llarga trajectòria provada arreu del món, molt adaptable i econòmic.

Les persones interessades en les activitats de les Associacions i clubs UNESCO poden adreçar-se a la Federació Catalana de la Unesco: Mallorca, 207-08036 Barcelona. Tlf. 932534367.

Necessitam persones amb idees i ganes de tirar endavant la nostra llengua i la nostra cultura. Associació la Brúxola. Tlf. 93 4353323.

Coleccionau Fanzines? Voleu saber que fan els/les independentistes del Tarragonès? Subscriu-vos al Butlletí del Col·lectiu independentista "El Timbaler de Bruc". Per 600 peles el rebreu cada dos mesos durant un any. Bústia Postal, 7- 43893 Altafulla.

Si us interessen les llengües minoritzades de més a prop, adreçeuvos a: **Llengües Vives**. Bústia Postal 5224/08008 Barcelona.

Si vol rebre l'*Euskararen Berri-papera* (en foraster) gratuïtament escriviu a: Hizkuntza Politikako. Wellingtono Dukea, 2-01020 Vitoria-Gasteiz (Araba).

Coleccionista d'adhesius compra, canvia, recolleix material d'esquerra revolucionària o independentista. Coleccionisme i.S.G. Bústia Postal, 135-48980 Santurzi-Biskaia.

BORSA DEL
MOTOR

Si vol un cotxe nou de la nostra gamma, véngui i en parlem. Agència oficial Renault. Tel. 413867. Son Ferriol.

Compara cotxe molt econòmic al contat. Tlf. 121123.

Venc Harley Davison Heritadge Softail Clàssic. Modelo 95 matrícula IB 1995 BY. Tlf. 971820717.

VENDES

Venc piano marca TLEYEL, un quart de coa, en bones condicions. Mig milió de pessetes. Tlf. 939 373 151.

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A L'ESTEL

Nom.....DNI.....
Cognoms.....Tel.....

ATENCIÓ

- Escriviu un sol anunci per cupó
- Usau lletres majúscules
- Escriviu dins el requadre el text

Ompliu aquest cupó i envia'u-lo a:
L'ESTEL. Apartat de Correus 124. 07600 S'Arenal de Mallorca

RECORDA
Quan hagi llegit aquest
periòdic, si no en fas la
col·lecció, regala'l a un amic,
vei o parent
EL PAÍS HO NECESSITA

Exigeix EL CATALÀ a les empreses!

La llengua catalana encara no és una llengua normal. Hem reclamar sovint a les administracions «estats» que la respectessin a les catalanes que la promoguessin, però encara és la pròpia societat catalana la que té la major responsabilitat en defensa de la nostra llengua: la societat catalana som tots i totes.

Un dels àmbits on la nostra llengua encara no ha assolit la normalitat és el món de les empreses. I els/les consumidors/es hi tenim molt a dir. La legislació vigent ens permet exigir els nostres drets col·lectius en defensa de la llengua que ens caracteritza com a poble. De res no ens serveix la legislació si els/les consumidors no demanem el que ens pertoca. La darrera responsabilitat és nostra.

Per això, la **Plataforma per la Llengua** et demana que:

exigis el català com a consumidor a les empreses de distribució

demanis productes etiquetats en la nostra llengua

protestis a les grans empreses productores que sistemàticament es neguen a etiquetar en català discriminant així la llengua

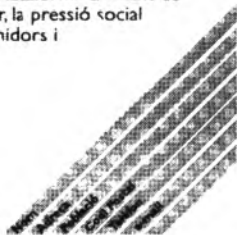
demanis la revolució en català tant a nivell extern com intern, i respenguis la publicitat gratuïta demanant que te la trametin en català

demanis els prospectes o instruccions en la teua llengua

El català no és una llengua inferior a cap altra, però per a fer valer els seus drets és necessari que reclamem la seva presència amb aquestes i altres iniciatives que vulguis portar a terme.

Si et vols comprometre com a consumidor/a en la defensa de la llengua pots col·laborar més intensament en les campanyes que desenvolupa la Plataforma tractant de complementar mai de substituir, la pressió social que hem d'exigir com a consumidors i

consumidores

L'hora de les nacions sense estat

La dècada dels noranta ha significat, per a un seguit de nacions minoritzades d'Europa, l'afirmació de llur identitat nacional, amb una estructuració política pròpia i una personalitat jurídica reconeguda pel dret internacional. En una onada de llibertat que, com el Sol, sembla que s'estenia d'Est a Oest, països com Lituània, Letònia, Estònia, Ucraïna, Eslovàquia, Eslovènia, Groàcia, Bòsnia... han esdevingut nacions independents i democràtiques. En aquesta línia hom podria anunciar que el segle XXI serà, a Europa, el segle dels nacionalismes defensius i reivindicatius.

Cal entendre que la construcció d'Europa i la possible articulació mundial del futur des d'una unió entre iguals -un anhel **bertranrusselià**- només es podrà assolir si hom respecta, i valora, la diversitat. Sabem que no existeix una realitat única i que el fet plural és un bé decididament positiu. No és únicament una qüestió de justícia, sinó també de realisme. El nacionalisme a què ens referim ha estat tradicionalment, com ha apuntat **Pere Bonnin**, una ideologia liberal, *emprenedora, que ha aconseguit aixecar i engrandir molts de països*. Res a veure, doncs, amb el tipus de nacionalisme totalitari del jacobinisme francès, espanyol o italià.

En aquesta faïça, **Montserrat Guibernau**, en el seu llibre *Nacionalisms: the nations-state and nationalism in the twentieth century*, distingeix dos tipus de nacionalisme: el nacionalisme de les nacions sense estat i el nacionalisme de l'estat-nació. El nacionalisme de les nacions sense estat fóra (és) un nacionalisme conegut, explícit, que cal ser reivindicat constantment per tal d'assolir els seus objectius. Altrament, el nacionalisme de l'estat-nació no necessita ser requerit (més: oficialment, no existeix). És assumit com un fet normal i natural. Sempre funciona, sobretot en temps de guerra o de sacrifici econòmic col·lectiu. És per

això que els partits d'àmbit estatal molt rarament inclouen la definició de nacionalista en llur nom -es dona per garantit que tots ho són.

Un altre estudiós del nacionalisme, **Jordi Llimona**, ha afirmat que *el gran problema de la humanitat futura serà defensar la nostra llibertat i la nostra privacitat de la immensa avidesa estatal*. En aquest sentit, és evident que la no distinció o confusió entre nació i Estat és la causa principal dels problemes de les nacions minoritzades, subjugades per una nació hegemònica que identifica nació i estat (així, es parla de **el gobierno de la nación, el estado de la nación, radio nacional, policia nacional, la selección nacional...**).

El nacionalisme tossut de les nacions sense estat és un fet natural. Constitueix un acte constant de sobirania i d'autodeterminació -per bé que, segons una enquesta, el 54% dels espanyols es pensaven que l'autodeterminació era una revisita de motor. L'accés a la independència no va contra ningú, va contra l'estat opressor i els seus instruments. L'única garantia per a un futur estable, de justícia i de llibertat, no rau en la força dels estats -l'estat tradicional ja no funciona, ha indicat **M. Guibernau**- sinó en el fet que siguin subvenides les necessitats de les nacions i respectats llurs drets. Ω

Andreu Salom i Mir

RESTAURANT S'HOSTALOT

Menú dies feiners: 650 ptes. Cuina Mallorquina
Porcella rostida • Escaldums • Carn Torrada

Cami Vell de Sineu, km 5 • Tel. 42 87 12
S'Hostalot

Restaurant
Cas Carbone

Dimarts
tancat

Ctra. de Manacor, km 28 • Tel. 64 65 04 • 07230 Montuïri

RESTAURANTE
Casa Jacinto

c/ Barranc, 20 • Tel. 40 18 58 • Gènova

Automòbils

PLA DE NA TESA

Compra i venda de vehicles

C/ Weyler, 12 • Tel. i fax 60 04 45 Pla de Na Tesa

TENNIS SON RIGO

Tennis
Futbol-sala
Hàndbol
Petanca
Cir. footing

Squash
Volei
Mini-golf
Tennis taula
Gimnàs

Final Avda. Son Rigo • Tel. 74 33 66
Sometimes • Palma de Mallorca

CAN TITO RESTAURANT

PEIXOS I MARISCS FRESCS
CUINA MALLORQUINA

c/ Palmera, 6 • Tel. 27 10 16 • 07006 El Molinar (Palma)

SERVIAUTO ARENAL S.A.

SERVEI OFICIAL

Carretera Militar, 185 • Les Cadenes
Tel. 26 81 11 • Fax 74 32 77
07006 S'Arenal-Palma (Mallorca)

Todos ARAGON

ENVELATS BALCÓ - TERRAÇA - CAPOTES-
ENVELATS PLANS - COBERTORS PISCINA -
LONES - TREBALLS A MIDA

Aragó, 112 - baixos
Teléfono 27 01 00

07008 - Palma de Mallorca

Todos

Carrer de
Manacor, 121-C

Tel. 27 85 18

07007 Palma de
Mallorca

VIATGE AL PAIS DE LES "MEIGAS"

DEL 20 AL 27 DE SETEMBRE.

PREU: 29.995 PTES.

TEL. 971.46.95.01

ORGANITZA:

COLLABOREN

HISTÒRIA D'UNA FOTOGRAFIA

Els comunistes de les Illes (OEC) eren l'avantguarda de la lluita contra la selectivitat i per la Universitat de les Illes Balears. La fotografia d'aquells anys ho demostra ben a les clares. Els intel·lectuals mallorquins que l'any 1973 lluitaren activament per aconseguir una universitat per a les Illes eren —entre molts d'altres—: Joan Miralles, Miquel Ferrà Martorell, Miquel López Crespí, Joana Roca, Llorenç Capellà, Damià Ferrà-Ponç, etc., etc.

1974: La lluita contra la selectivitat i per la Universitat de les Illes Balears

Pel gener de 1974, la revista *Lluc* es feia ressò de les protestes ciutadanes contra la supressió de les tres seccions de la Facultat de Filosofia i Lletres. Aleshores començava a congriar-se un fort moviment ciutadà que exigia una universitat al servei del nostre poble. L'editorial de *Lluc* resumia aquesta exigència cada vegada més sentida per amplis sectors ciutadans, dient: "La reacció de la gent davant d'aquesta mesura unilateral de l'administració es va deixar sentir immediatament entre amplis sectors de la societat mallorquina, on es produí una certa capacitat de mobilització: des de la petita burgesia fins als nuclis dels professionals i assalariats de l'anomenada classe mitjana, tots sentiren la sotragada. D'aquí les nombroses cartes publicades als diaris ciutadans, emprant l'única possibilitat d'expressió pública: les Cartes al Director".

Érem a les acaballes de la dictadura. La societat mallorquina començava a despertar després de tants d'anys d'opressió social i nacional, d'indiferència dels poders públics envers les necessitats més imperioses de la nostra terra. I, indubtablement, una d'aquestes necessitats urgents era gaudir d'una Universitat de les Illes.

El curs 1973-1974 havia estat eminentment conflictiu. Aparentment no passava res. Les classes es donaven amb tota normalitat, però grups actius d'estudiants feia temps que s'estaven organitzant en organitzacions antifeixistes (la majoria de signe marxista-leninista o carrillista), i a començament de maig de 1974 de Palma veuriem la primera gran manifestació estudiantil de protesta contra les mesures educatives de la dictadura franquista. Es tractava de dir que No! a una impopular *Ley General de Educación* que impediria l'accés normal dels estudiants a l'ensenyament. Alguns intel·lectuals ja havíem demanat públicament la derogació del projecte. Dia 7 de maig de 1974 sortia publicada en el *Diario de Mallorca* aquesta protesta col·lectiva dels intel·lectuals mallorquins. Aleshores, solidaritzant-nos plenament amb el moviment estudiantil, dèiem: "La mesura proposada pel Govern d'establir unes determinades proves d'accés a la universitat ha suscitat una reacció negativa entre la major part dels alumnes, pares de família, professors i diverses entitats relacionades amb la vida col·lectiva espanyola.

'Els sotasignants, treballadors de la cultura, expressen també la seva preocupació i disconformitat amb aquesta nova trapa que, d'esser aprovada, significaria, una vegada més, un triomf del classisme cultural, que vol reduir el just dret a l'accés a la cultura, a una cada vegada més petita 'élite' de privilegiats.

...
'En definitiva, i una vegada més, creiem que aquesta mida, d'esser aprovada, significaria una altra dificultat per als fills de les classes populars que dins l'actual estructura classista de l'ensenyança, ja tenien prou dificultats i entrebancs per a fruit del just dret a una formació universitària".

Signàvem la carta: Llorenç Capellà, Miquel López Crespí, Antoni Serra, Margarida Tous, Isidor Marí, Manuel Soler Pala, Anna Montaner, Joana Roca, Jaume Bover, Josep Maria Llompart, Pere Llabrés Martorell, Josep Amengual Batle, Damià Ferrà-Ponç, Pere Bosch, Sebastià Verd, Antoni Tarabini, Joan Miralles, Antoni Figuera i Climent Garau. Ω

Miquel López Crespí

Rafel Ginard i Bauçà

Passejant pels carrers de la vila d'Artà, si passau per la plaça que hi ha davant el Convent dels Franciscans, hi veureu el bust del Pare Ginard, envoltat de tarongers nans que li donen una mica d'ombra.

Quan vaig veure el seu monument, vaig recordar amb delit, els seus poètics sermons, aquells anys quaranta i cinquanta, tant a la Parròquia de sant Joan d'on tots dos erem nadius, com al santuari de Consolació del mateix poble. Per això li vull retre el petit homenatge de reproduir de la seva Obra Poètica un dels seus poemes estivals, que va sortir publicat a la *Revista Bellpuig* el mes d'octubre de 1966.

MATEU JOAN I FLORIT.

Estiueig

La mar, tota és de tots. Nua i deserta,
Obri els seus braços de roques i arenals.
Llambreja al sol d'estiu. I és tan lliberta
Que no admet fites, ni camins ni guals.

Se deixa ripuntar d'homes i peixos
I, amb un gest ample i fresc, tothom acull,
I apedaça amb escuma els llargs esqueixos
Que li fa la gent en posar-se en remull.

La mar es encaradissa. S'afitora,
Com un banyariquer per entre els pins,
I, amb la seva saliva acre, llavors
Els esculls negres i els desfà en bocins.

La terra és avarícia i mans estretes:
Pany i clau, garriguers i partions;
I sigui a conradissos, sigui a pletes,
Arreu apunta un arma amb dos canons.

Però la mar es de tots. Quines butxaques
Més plenes de misteri, sal i peix!
Les meses de la mar mai no són flaques,
Com més en treuen, més recapte hi neix!

Igual de vidre molt, tota s'abeura
De llum i netedat, vigor i salut;
I, els jorns caniculars, -repòs i lleure-
L'airet s'afica de tan primcernet.

I si la mar, al galop, feta una bruixa,
Remou l'arena i se n'embruta el cos,
I al puat de les costes s'escambuixa,
És cada penya un esclator de plors.

Que ella és voluble i fa forat i tapa,
D'un glop s'envia un port o una ciutat!
I tot seguit s'allisa i va de capa
Magna, i somriu, com si res fos estat.

S'ajaça amb un roquet de placidesa
I dirigeix les barques que ha engolit,
I posa farbalans d'escuma encesa
Entorn dels farallons, fent l'adormit.

I cada cala és una llengua viva
Que llepa les unglades del rompent,
I els penyals desinfecta amb sa saliva
O els ensabona delicadament.

Fulgeix, llavors, la mar en estat de gràcia
I alça banderes i penons de blau;
Vaixells i mariners cobren audàcia
I les barquetes surten del seu cau.

I igual que a un jubileu que hi fan taringa
I és obligat anar-hi i de bon to,
Ara, vora la mar, el poble dringa
Perquè la mar, d'estiu, és tot això:

Un ventall gros per gent acalorada,
Fira d'atreuiments i batibull,
Una gran pica per fer-hi bugada
I una caldera -amb molta carn- que hi bull.

I sobre les graelles de l'arena,
Quan bat el sol i cau més emplomat,
Se bescuiten els braços, pit i esquena,
Fins que, a aixanguers, la pell ha bofegat.

Les ones són un camp tot joc i espira
I, en aquest camp, no hi ha ni teu ni meu,
I un vent de llibertat aquí transpira
Perquè la mar és de tots, igual que Déu. Ω

L'ESTEL

EL DIARI DELS MALLORQUINS

SUBSCRIVIU-VOS-HI !! • ANUNCIAU-VOS-HI !!

TEL.: 26 50 05

Política de bits

Si les decisions polítiques determinen en gran mesura els avanços tecnològics (els programes d'investigació depenen sovint de les subvencions que reben de les institucions públiques), no és menys evident que les innovacions tècniques també produeixen canvis en els comportament i les actituds dels seus creadors o impulsors: l'home fa la cosa i la cosa transforma l'home.

Fins als anys 50, si fa no fa, la política exigia una personalitat especialment forta, imprescindible per als múltiples contactes *cara a cara* o en *petit comité* en un marc on resultava imprescindible tenir bons padrins, que, al cap i a la fi, feien de cadena de transmissió del programa i de la imatge del partit i del seu líder.

A la dècada dels 50, la generalització de la premsa escrita i de la ràdio, juntament amb la revolució que suposaria la televisió en el terreny de la (des)informació, determinaren un nou perfil comunicatiu: els polítics *locals* passaven d'ocupar un espai primordial a tenir un paper secundari, ja que si abans el gran cap depenia d'ells, ara el seu futur quedava lligat a la imatge transmesa directament pel líder i per les campanyes uniformes i globals controlades per l'estructura central del partit.

Així, no resulta estrany que quan Nixon perdé davant Kennedy les eleccions de 1960, declaràs que "els pròxims hauran d'esser actors". No anava tan mal encaminat: Reagan, Havel, la imatge de Jordi Pujol dissenyada pel prestigiós publicista Joaquim Lorente, l'entrenament de Pasqual Maragall a càrrec d'Albert Boadella, ...

McLuhan anava encara una mica més enfora i, parlant de la televisió, escrivia que "el mitjà és el missatge" (en un subtil joc entre les paraules angleses "massage" i "message"), una consideració que Chomsky exposaria molt més clarament amb la valoració que "la propaganda és a la democràcia el que la porra és als estats totalitaris". Algú ho posa en dubte?

Aquest potencial dels mitjans de comunicació –sobretot la televisió– per (des)informar és el que ha dut Mariam Dobroselski, de la Universitat de Varsòvia, a parlar del "cercle de realimentació de la mentida": el polític conta una mitja veritat (també mitja mentida, òbviament) al dematí, es veu, es sent i es llegeix en les 24 hores següents i ell mateix s'acaba convençant que ha contat tota la veritat. Ningú queda lliure, en aquest sentit, del potencial de convicció i de manipulació dels mitjans de comunicació; els polítics, com la resta dels mortals, tampoc –només faltaria!

Els darrers avanços en el camp de la comunicació, molt especialment gràcies a la fibra òptica i la xarxa Internet, possibiliten una progressiva substitució dels àtoms (paper fonamentalment) pels bits en la transferència d'informació. Això, a hores d'ara, encara no ha tengut massa transcendència en les estratègies polítiques partidistes ni en la redefinició del perfil dels polítics, sobretot perquè es valora la comunicació-informació electrònica com un nou mitjà, un altre mitjà al costat de la premsa, la ràdio o la televisió, amb un potencial excepcional però encara escassament "controlable".

Recursos com les pàgines web, l'irc (xat), les faq (respostes a les preguntes més freqüents) o el correu electrònic poden permetre en principi una descentralització aparent i un major contacte entre el ciutadà i l'administració (amb els polítics de torn inclosos), però en conjunt només aporten una major rapidesa i facilitat de tractament de la informació en relació al telèfon i el fax tradicionals.

A hores d'ara, la xarxa Internet permet un dolç somni, però els darrers "moviments" fan pensar que el poder no renunciarà al control d'un suport al qual cada dia hi ha més usuaris i que possiblement acabarà essent la base de transmissió de qualsevol tipus d'informació, amb la combinació Internet-fibra òptica.

Tornarem a la primera fase de la propaganda política abans esmentada, la del *cara a cara*, però ara no en el món dels àtoms sinó en el món dels bits?

Tendrem els polítics en campanya sempre visibles i accessibles?

La informació disponible sobre l'usuari permetrà una política dissenyada a la mida de l'elector? Imaginem simplement que el polític coneix el perfil del ciutadà i que aquest rep una resposta especialment dissenyada per a aquest perfil en concret...

Simulació segura: els museus, els parcs temàtics, els zoològics, controlen absolutament el seu contingut (una mena de realitat virtual); el poder polític, d'altra banda, també podria voler domesticar encara més els ciutadans, els votants.

Si tècnicament és possible...

Mentrestant, agraïrem la inseguretat que generen els "hackers". Ω

Josep Serra. *President d'Esquerra Republicana-Mallorca*

Fa 2 mesos que en Joan i na Marina han fet una comunitat de bens per obrir el Laboratori Fotogràfic Fun Foto a Can Picafort.

La llar d'en Joan Sastre, president de la Unió de Pagesos de Mallorca, i de na Catalina Gener, assessora lingüística, sa vist ampliada amb el naixement d'un nin a qui han posat el nom d'Antoni. La nostra enhorabona. Ah, els pares del nin, son nebots de l'editor de L'ESTEL de Mallorca.

Fa 18 anys que en Joan Mandilego regenta el Restaurant Can Mandilego a Can Picafort. En Joan té una paret plena de fotografies amb personatges il·lustres que han menjat al seu local. José M. Aznar, Cristófor Soler, Josep Melià, diferents governadors civils de les Balears, artistes i celebritats decoren una de les parets del local. A la foto, amb l'artista de cine alemanya Serina Bergmann amb un grup d'amics, que passen una temporada en un iot de luxe ancorat al Port de Can Picafort.

Fa 2 mesos que en José Cruz de Granada, amb 30 anys a Mallorca, és l'encarregat del Restaurant Bora Bora a primera línia de Can Picafort. A la fotografia amb els seus companys de feina.

Són en Josep de Carrossa, amo de possessió, en Joan Sopa, batle d'Artà entre l'any 1950-1954, Serafí Gisclafre, ex editor de la revista Artà i ex director del Teatre Principal, entre altres coses, en Miquel Pastor, batle d'Artà des de l'any 1971 al 1975, en Miquel Cupes, ex propietari de la farinera de son Cervera i en Pere de sa Cova, amo de possessió. Tots ells jubilats, fent tertúlia i recordant altres temps.

Visita la pàgina de
L'ESTEL a Internet!

www.arrakis.es/~estel

El símbol ~ s'aconsegueix pitjant la tecla ALT
i els números 126 del teclat numèric
(mantenint la tecla ALT pitjada durant el procés).

Us podeu subscriure per E-mail a
estel@arrakis.es

indicant les dades que figuren
a la butlleta de subscripció.

Les trobareu també a
estel@arrakis.es/~estel

1956 - 1996
40 ANYS DE TELEVISIÓ,
40 ANYS DE MANIPULACIÓ.

**"SI NO ANEU AMB
COMPTE, ELS MITJANS
DE COMUNICACIÓ, US
PORTARAN A ODIAR ALS
OPRIMITS, I A ESTIMAR
ALS OPRRESSORS".**

Malcolm X

CAFÈ-BAR JIMMY JAZZ
Carrer del Clos, 53
08700 IGUALADA (Anoia)
Tel. (93) 803 34 26

L'opressió nacional

RICARD COLOM

"Arriben i envaeixen nostra terra, i si ens hi resistim, ens empresonen i maten".
(Ancià Daiak, Malàisia).

"La manera en que una nació trata a una altra serveix adés per a reforçar, adés per a destruir la base espiritual de la pau del món"

(Hopi, 1983).

"Exterminar una raça no consisteix tan sols a anorrear la seva gent. Sobretot és tracta de fer malbé la seva autoestima, de convèncer-los de tot allò que són, sobra de la faç de la terra, que llur cultura i llur poble són inútils".

(Johnny Depp, fill adoptiu de Marlon Brando).

"Assolida l'alienació del sotmès mitjançant (bàsicament) la coerció física, la tasca del colonitzador es concreta a mantenir aquest estat d'alienació i a convertir-lo en el seu (nou) estat natural; per ço la colonització vol dir sempre la falsificació de la història, o encara la seva anatematització".

(Heins Dieterich, *Emancipació i identitat d'Amèrica llatina: 1492-1992*).

"... la visió del món inventada pel Partit es guanyava amb gran èxit la gent incapaç de copiar-la. Feia acceptar les violacions més paleses de la realitat car ningú no comprenia del tot l'enormitat, que els era exigit, ni s'interessava prou per la cosa pública com per adonar-se'n..."
(1984), Georges Orwell).

"El pensament que ha cedit a la colonització és aquell que, **capturat**, accepta la destrucció en lloc de rebel·lar-se i combatre-la, i és resigna a transmetre, com si fossin d'elaboració pròpia, i sense sospesar les críticament, totes aquelles raons que segrega el cervell que l'ocupa".

(Manuel de Pedrolo, 1982 a *Cròniques colonials*).

"... ocupamos (Barcelona) en 1939 y estamos dispuestos a ocupar-la tantas veces como sea necesario i para ella estoy dispuesto a coger el fusil de nuevo. Por consiguiente ja saben ustedes a que atener-se, y aquí tengo el mosquete para volverlo a utilizar".

(Manuel Fraga Iribarne, 1967, quan era ministre "aperturista" de Franco, actual cap del PP).

"... es una lei de la Historia de España la necesidad de bombardear Barcelona cada 50 años. El sistema de Felipe V era injusto y duro, però sólido i cómodo. Ha valido para dos siglos".
(Manuel Azaña, el 1937, alt dirigent de la II República espanyola).

Beviem a glops

Aspres vins de burla

El meu poble i jo.

Escoltàvem forts

Arguments del sabre

El meu poble i jo.

Una tal lliçó

Hem d'hagut d'entendre

El meu poble i jo

(...)

(Salvador Espriu, poeta de la resistència nacional contra l'Estat terrorista espanyol, 1913-1986).

"Som un poble que ha aguantat més del que pot i els rectors ens en deien **resignació**, estam farts de resignar-nos malament, d'aguantar tant que no es deu aguantar.

Volem veure els fils i el decorat del teatre que ens fan representar".

(*Cançó del que passa* del grup musical de la *Transició* anomenat *Cuixa*, de Manises, L'Horteta).

Armat, menjat de plagues, sense parar llepava

L'aspra mà que l'ha fermat,

Des de tant temps al fang,

I hauria estat senzill de fer

Del seu silenci

Un impenetrable, altíssim,

va triar la gran vergonya, mansa,

Dels lladrucs.

(*Indesinenter*, 21-1-1967, de Salvador Espriu).

"... un sector de polítics usa directament el llenguatge de la submissió i del vassallatge, interioritzat el nacionalisme dels ocupants i repetint-ne servilment el vocabulari".

(*Catalunya, nou Estat europeu*. Declaració de la Primera Convenció per la Independència Nacional).

"És veritat que som la cultura minoritzada més important d'Europa, però també ho és que som els més ridículs".

(Luís V. Aracil, sociolingüista valencià).

Nen:

Animal barroer

Gaudeix de permís

Que avui t'has dat.

Llarg de sobra

És el cordill:

Vols ben alts

Pots volejar.

Ocell:

No hi ha servitud

Que més afligesca,

Que una semblant

A la llibertat.

(Juan Eugenio de Hartzenbusch, 1806-1880, dramaturg foraster a la seva fauna *El pájaro i el niño*).

(Els castellans i hispans) "anihilaren les nostres nacions i intentaren esborrar la nostra cultura ideològica. Els nostres pares caigueren en un estat tan humiliant que esdevingueren massa inerta".

(un indi).

"Arrencaren els nostres fruits i branques, cremaren la nostra soca, però les nostres arrels no pogueren matar".

(*Popul Vuch*, llibre sagrat maia sobre el genocidi castellà contra Ameríndia durant el segle XVI).

"Convertiu un arbre en llenya i podrà cremar al vostre servei; però ja no florirà ni fruitera".

(Rabindranath Tàgur, 1861-1941, escriptor i filòsof bengalí).

"... fora! La sang que ens resta bull!

Fora! Sangoneres, que teniu la gorja plena!

Fora! Carnissers, engreixats amb la nostra cotna!

Fora! Ara toca al bestiar de prendre el fuet!"

(Victor Gelu, 1806-1885, poeta provençal, Marsella, a *Lo gros Pelau*).

Mai no aturareu el temps

Més fort que tots vosaltres

Ni ofegareu les nostres veus

Amb la força de les armes.

Que nosaltres creixem i creixem

Que nostres veus alcen i alcen.

Ni per a tots els nostres pits

Tindreu suficients bales,

Ni podreu tancar-nos a tots

Darrera les reixes altes...

(Francesc Font, cantant català).

"... ara hi ha gent jove que potser ja ni s'ho pot arribar a imaginar, que es podia anar a la presó, com explica en Benet (*Catalunya sota el règim franquista*) simplement per haver fet una invitació de casament en català. Això val la pena que ho llegeixin".

(Jordi Pujol, 22-3-95, en un discurs a Montjuïc).

"Tan punyen al bou que a la darrereria es mou".

(Refrany esmentat per Jacint Verdaguer als seus escrits, 21-11-1897).

"Hi ha un parell de coses que no agrada a ningú que li faci altri: mocar-se i governar-se".

(Gilbert Keith Chesterton, 1874-1936, escriptor anglès).

Catalunya rep la saba

Dels mugrons dels Pirineus,

I no vol ésser esclava

Sinó del mar que té als peus.

(Angel Guimerà a Jorge, Tenerife, 1845- Barcelona 1924. Dramaturg patriota).

"... un cop constituït (l'esperit de la nació), només la destrucció del poble pot anihilar-lo: caurà el Dret, emmudirà la llengua, s'esborrarà fins el record de la seva existència, però per de sota de les ruïnes seguirà bategant l'esperit del poble presoner del Dret i de la llengua i el poder d'un altre poble, però lluitant sempre i espitant l'hora de fer sortir altre cop a la llum del dia la seva personalitat característica.

(Puig i Cadafalch, 1889, al Centre Escolar Catalanista).

"Reina, reina! Lo nostre poble és franc, e no és així subjugat com és el poble de Castella; car ells tenen a Nós com a senyor, e Nós a ells com a bons vassalls i companyons".

(Alfons el Benigne a sa muller la tirana Leonor de Castella, a València, després de l'ambaixada d'en Vinatea, la qual aturà un dels primers intents de l'imperialisme castellà per a subjugar valencians i tortosins).

Ma casa, ai mare, està plena de gent estranya

I els meus carrers que abans tenien parets blanques

I els camins que ens portaven a la platja

Avui estan bruts de negre fang.

Ni tu ni jo hem volgut, ni tu ni jo volem,

Però ens cal tenir ben clar

Com hem deixat la casa en mans de gent estranya

(...)

Les brosses, ai mare, omplen els meus camps

Cada dia que passa és més dur el treball

Ja no sé si ma terra encara és ma terra

Perquè està bruta de fang.

Però l'arbre, ai mare, encara no està sec

A poc a poc hem de fer que nasquen nous fruits

I els camins i les parets tornaran a ser blancs

Quan pugam netejar aquest fang...

Avui encara podem, potser,

Qui sap si demà ja serà massa tard.

(Ni tu ni jo hem volgut, cançó d'en Salvador Sebastià, cantant d'Oliva, la Safor).

"... no pots pas ficar-te a contribuir en eixa comunitat mundial més ampla ni prendre partit en les lluites morals internacionals i alhora acceptar que en ta pròpia casa existeix una situació que et nega ta pròpia identitat com a parlant de gal·lès i la vàlua dels segles que et precedeixen".

(*The Welsh Extremist*, del gran gal·lesista Ned Thomas).

Tio Canya, Tio Canya;

No tens les claus de ta casa.

Compra-li un forrellat nou...

(Al Tall, grup folk valencià). Ω

Bulímia, l'altra cara de la moneda

Es parla tot sovint de l'anorèxia perquè pot arribar a provocar la mort.

La bulímia, però, té conseqüències igual de nefastes i costa més de detectar.

La síndrome de la perfecció • Una malaltia de conseqüències nefastes • Entrevista a una afectada

La síndrome de la perfecció

Era bonica i tenia èxit. Ella va ser tot un símbol de bellesa als anys 50. Va imposar les mítiques mesures que totes les dones somien tenir --90-60-90--, però "Marilyn Monroe se sentia tan sola"... es passava "davant del mirall cada dia més de dues hores", com diu Manolo Tena en una cançó que dedica a l'artista. La Marilyn era bulímica i va acabar suïcidant-se. La bulímia és una malaltia greu que malauradament encara no es coneix prou.

"El pitjor és adonar-te de tot el que has menjat després d'un fart, adonar-te que no aconseguiràs mai aprimar-te i que quan pugis a la balança t'odiaràs. És horrible perquè, aleshores, la necessitat de provocar-te el vòmit i ingerir laxants és imperiosa... No ho pots evitar... i és fastigós, però ho fas i et sents encara pitjor perquè tornes a veure tot el que t'has cruspit sense mastegar... i després et trobes molt malament físicament també... És un calvari d'unes dimensions que no es poden imaginar si no es passa per aquesta situació. La gent no ho entén i et miren com si fossis d'un altre món".

És cert que, en general, la gent no té molt clar el que és la bulímia. Molts ho confonen amb la gola i no entenen com hi pot haver noies --és una malaltia "femenina" que normalment afecta noies de 18 a 26 anys -- que es fan tips de menjar exagerats quasi sempre seguits de vòmits i purgues (abús de laxants). Altres associen la bulímia a l'obesitat --tot i que la majoria de les bulímiques tenen un pes que es considera normal-- i, tal com remarca la Judith, acostumen a veure les persones que pateixen aquesta malaltia com éssers estranys. La Judith té 25 anys i en fa cinc que és bulímica. La Paula, que té 20 anys, la Núria, que en té 22, i ella conformaven el grup de teràpia del curs 95-96 per corregir els trastorns de l'alimentació que va posar en funcionament el maig del 94 la professora Rosa Mª Reich, titular de Tècniques de Modificació de Conducta i de Teràpies de Conducta en Adults de la facultat de Psicologia de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB).

Reich coneix el tema a fons ja que fa més de 20 anys que hi dedica la seva atenció. Aquesta investigadora va tenir l'oportunitat de convidar James C. Rosen, professor de psicologia dels Estats Units especialista en bulímia, perquè donés classes de doctorat sobre bulímia a la UAB i, alhora, per poder comparar l'estudi que ella havia fet sobre 3.500 joves a Catalunya amb els estudis dels Estats Units. Les conclusions que en va treure tenien notes positives:

"Estem millor que als Estats Units. Hi ha alguns factors culturals com el fet de menjar amb la família que encara ens protegeixen", afirma la psicòloga. El 1991, Rosa Mª Reich va adaptar a la situació catalana el tractament de la imatge corporal que desenvolupava en aquell moment James Rosen a Vermont (EUA) i, alhora, va posar en marxa a la Facultat de Psicologia de la UAB diversos grups de tractament de les alteracions de la imatge corporal. Aquestes alteracions poden ser perceptives (dimensions), cognitives (creences distorsionades sobre el propi cos) o conductuals (evitar robes reveladores, no anar a certs actes, pesar-se molt sovint o mesurar-se contínuament algunes parts del cos). Ben aviat, l'equip de deu persones que dirigeix Reich es va adonar que moltes de les noies que tenien una imatge corporal negativa d'elles mateixes presentaven trastorns alimentaris, sobretot bulímia i que aquesta malaltia és prevalent a la universitat.

Així doncs, l'any 1994, van decidir combinar el tractament de Rosen amb el que l'investigador G. C. Fairburn pro-

posa per regularitzar la ingesta. Dos anys després, els resultats eren certament satisfactoris. De les 30 noies que havien seguit una teràpia de 9 setmanes a la UAB, gairebé totes havien millorat considerablement i aconseguien acceptar millor el seu cos. Algunes havien passat de vomitar vuit vegades al dia a fer-ho tan sols esporàdicament, la qual cosa és sens dubte una victòria que cal celebrar. Tenint en compte que a l'hospital de Bellvitge hi ha 600 persones en llista d'espera per seguir un tractament per superar la bulímia, l'èxit dels grups de teràpia de la UAB, que a més a més són gratuïts, és com un raig d'esperança per a moltes joves que no saben a qui dirigir-se per solucionar el seu problema.

Tant la Paula com la Núria i la Judith van arribar al grup a través del nou servei de psicologia que va començar a funcionar el curs 95-96 al dispensari de la UAB. La psicòloga d'aquest servei va enviar a començaments del curs 15 noies a la Facultat de Psicologia perquè els fessin una entrevista per avaluar si tenien o no bulímia. "15 noies en dos mesos és molt", afirma Rosa Mª Reich, remarcant la gravetat del problema.

L'obsessió per la primera

Però, per què es cau en la bulímia? A la Núria li fa pànic el fet de passar gana. Ella va patir una anorèxia als 15 anys. Es volia aprimar i ho va aconseguir però, un any i mig més tard, ja no podia controlar el que menjava: "Un dia vaig descobrir el sabor del menjar i no vaig poder frenar-me. Em fa molta por tornar a passar gana però, alhora, vull estar com quan era anorèxica. Per això intento restringir el menjar, però això fa que se'm dispari l'apetència per coses prohibides". El que li passa a la Núria és normal en aquestes circumstàncies. Els estudis demostren que la meitat de les noies que pateixen anorèxia nerviosa desenvolupen bulímia un any i mig o dos més tard. Anorèxia i bulímia són, de fet, les dues cares d'una mateixa moneda amb la qual es paga el preu de l'obsessió per la primera. I és que la restricció calòrica, la dieta que cal seguir per perdre pes condueix inevitablement a episodis bulímics. Això explica, de fet, que molts règims no funcionin i que existeixi el temut "efecte rebot" que fa que la persona que ha sotmès el seu cos a una dieta hipocalòrica durant un temps torni a recuperar els quilos que ha perdut quan reprèn els seus hàbits alimentaris. Per aquest motiu, el primer que s'intenta en els grups de teràpia és que la persona deixi de fer règim i que consideri que menjant normalment no té perquè engreixar-se.

El fet de guanyar pes en menjar com els altres és el que preocupa més a la Judith. El seu pitjor enemic és la balança. No hi puja mai perquè, segons diu, no li cal. Els texans ja li diuen quant s'ha mogut l'agulla. A les sessions de teràpia s'ha de pesar cada setmana, però ella no mira mai el que marca la balança. L'odia. I també odia el seu cos, els seus pits i les seves natges, però des que va seguir, com la Paula i la Núria, les sessions de teràpia amb la Marisol Mora, professora de la Facultat de Psicologia que ha escrit una tesi sobre els factors de risc de la bulímia, i l'Helena Marroquín, membre de l'equip de Rosa Mª Reich, es troba millor: "No és que ja m'agradi a mi mateixa i que no tingui temptacions de fer règim".

De fet, continuo comprant productes light, però, així sí, veig que he adquirit tècniques per controlar situacions d'angoixa que abans solucionava menjant. Perquè arriba un moment que qualsevol situació de tensió et duu a la nevera... És horrible".

Un camí llarg i difícil

Tant la Paula com la Núria i la Judith reconeixen que la teràpia és efectiva però totes tres coincideixen que el procés és molt llarg i que és molt difícil veure el final del túnel: "Mai saps si t'arribaràs a curar", diu la Núria, escèptica. José Mª Sáenz de Santamaria, advocat president de l'Associació Contra l'Anorèxia i la Bulímia de Barcelona (ACAB), es defineix com un "apòstol de la bulímia" perquè considera que és més greu que l'anorèxia ja que passa desapercibuda tot i que té molta més incidència que la darrera i la curació és més llarga (7-8 anys!).

No hi ha estudis concrets fets però, segons les trucades que rep l'ACAB, a Catalunya hi ha 8 bulímiques per cada anorèxica (en xifres, unes 40.000). Sáenz de Santamaria insisteix en el fet que la bulímia és la responsable del fracàs de molts estudiants (el nombre de noies que pateixen la malaltia augmenta cada any) i del fracàs laboral i sentimental de moltes persones, un fracàs que pot dur al suïcidi. Els mitjans de comunicació han insistit molt el fet que l'anorèxia pot arribar a ser mortal. Però la bulímia també ho és. "El problema és que no es diagnostica: no hi ha defuncions per bulímia sinó per taquicàrdia, arrítmia, suïcidi...", remarca Sáenz de Santamaria. Les explicacions que realitza l'ACAB en els col·legis perquè els joves prenguin consciència de la gravetat dels trastorns alimentaris són en aquest sentit molt clares. No es pot menystenir la bulímia perquè no es veu, sinó més aviat al contrari perquè el temps és un factor clau en el procés curatiu. La psicòloga de la UAB, Rosa Mª Reich, coincideix amb l'advocat que "És molt important agafar la malaltia a temps". El seu equip treballa de fet en aquesta direcció per detectar a la Universitat les variables més freqüents que duen a l'adquisició del trastorn alimentari.

És cert que la societat està cada cop més sensibilitzada respecte de trastorns alimentaris com l'anorèxia o la bulímia. Cada cop se'n parla més i hi ha més informació. No obstant això, el model de bellesa occidental que exigeix la primesa encara és massa present en la ment de moltes noies que se senten en conflicte amb elles mateixes i deixen que el seu estat d'ànim depengui de la xifra que marca l'agulla de la balança. Tant se val si estan grasses o no perquè, tal com remarquen les investigadores Jane Hirschman i Carol Munter "el que en realitat diuen quan afirmen que se senten grasses és que se senten malament", que se senten malament perquè volen assolir el que per definició és inassolible, la perfecció.

Una malaltia de conseqüències nefastes

Les conseqüències de la bulímia, sobretot del vòmit auto-provocat, no cal dir-ho, són molt negatives, tant físicament com psíquica.

Aquestes són algunes de les complicacions físiques més freqüents: Fart. Vòmit auto-provocat. Abús de laxants. Dilatació de l'estómac. Trastorns metabòlics.

Retenció excessiva d'aigua en deixar de prendre'ls. Trastorns menstruals. Deshidratació. Restrenyiment crònic. Dilatació de les glàndules salivals. Pèrdua de suc gàstric. Caiguda dels cabells. Arrítmies. Lesió renal. Atacs epilèptics

Mort súbita per l'ús d'emètics. Ω

Anna Solana

Història

PER RICARD COLOM

"No podem pas fer la història, sinó només esperar que es desenvolupi".

(Otto von Bismarck-Shönhausen, 1815-1898, el Cancellier de Ferro de la unitat i la independència alemanyes).

"Les transformacions del poble comencen pels cercles superiors de la vida nacional i després irradien, en ones concèntriques, fins a les capes socials més profundes, que són també les més fortament encastades al costum, les més resolutament contràries a les innovacions..."

Així avui, a Catalunya, el corrent descatalanitzador va acabat de dur, per l'empenta rebuda, la seva acció cap a les perifèries de la vida catalana, quan ja en els cims enlairats el nou corrent escampa la seva acció catalanitzadora... El que arriba a la massa és el corrent que mor: el que veritablement avança i triomfa és el que domina en els cims, en els centres d'impulsió, en els cercles propulsors de la vida nacional".

(La nacionalitat catalana, 1906, de n'Enric Prat de la Riba).

"... els que no saben d'història acostumen a no tenir criteri polític, o a no tenir un criteri apriorístic que per qualificar-lo d'una manera o altra s'ha acabat per dir-ne filosòfic..."

Enric Prat de la Riba, 1870-1917, president de la Mancomunitat de Catalunya, a les cartes a en Joan Manyé i Flequer).

"La història és la suma total de totes aquelles coses que haurien pogut ser evitades".

(Konrad Adenauer, 1876-1967, polític democristià alemany).

"No crec pas en l'esperança d'esdevenir millors, ni en el progrés. Jo llig quasi més història que no literatura. I la història ensenya".

(Alvaro Mutis, any 1997).

"la història és mestra de la vida".

(Dita llatina).

"Aquells que ignoren la pròpia història es troben abocats a repetir-la".

(D'autor desconegut).

"La història és el millor mestre per als alumnes distrets".

(Indira Gandhi, 1917-1984, política hindú).

"... crec que cal admetre que sovint hem d'estudiar història per a deslliurar-nos-en".

(C. Wright Mills).

"... la fe s'oposa a tot intent d'absolutitzar l'activitat en què es concreta qualsevol compromís històric. Es la que podríem anomenar funcionalitat **antidolàtrica** de la fe: front a qualsevol temptació d'idolatria envers els propis projectes o concepcions, compromisos assumits o fites assolides, el creient (...) presenta el regnat de Déu en la seva realització plena no pot identificar-se amb cap realització històrica".

"Cal fer esment de la densitat específica que l'opció pel pobres (o minories, vençuts, etc.) confereix a la vida cristiana dins un món on sols semblen comptar els vencedors, els més forts, els més capaços o dotats de major agressivitat competitiva. J.B. Metz insisteix amb la raó que la més radical originalitat de la fe cristiana i la seva més significativa aportació social rau a la rellevància fonamental que atorga als pobres, vençuts i marginats".

(Julio Lois, teòleg de l'alliberament).

"Entre d'altres exercicis de l'esperit, el més útil és la història".

(Caius Salustianus Crispus, 86-34 a.C., polític i historiador romà).

"... el desconeixement de la història pròpia és una de les causes més radicals de l'afebliment de la consciència nacional catalana i de la seva lenta substitució per la consciència nacional espanyola. Els nostres ocupants ho saben perfectament i, això, és la primera cosa que han amagat, perquè són conscients que és allò que més els denuncia i més els posa en evidència. El factor històric és tant o més important que el lingüístic a l'hora de crear o reconstruir una consciència nacional, donat que és la història la que més explica el perquè de la identitat lingüística i col·lectiva d'un país".

(Catalunya, nou Estat Europeu. Declaració de la Primera Convenció per la Independència Nacional).

"Quan hom proclama la terra com a realitat darrera, quan el poder de l'home és considerat com el factor decisiu de tot, apareixen utopies que prometen el cel i duen l'infern, anuncien solidaritat i assoleixen solitud, proclamen un ordre nou i, un món nou però

no ens treuen l'amarga sabor de les coses velles..."

"El món, tal com és, no pot ser el lloc (global) del regne de Déu (Primera Cor. 15:5). Ha de ser del tot capgirat. Hi ha una alienació fonamental que no permet una bondat perfecta, una identitat plena ni una absoluta felicitat. Realització i alienació hi caminen sempre plegades. D'ací que, per molt optimista que sia la fe cristiana que es professi, haurà de predicar sempre, i també la paciència, de suportar i acceptar l'inevitable i ens ensenyarà a ser autocrítics (...). Se'n dedueix la permanent actualitat de la teologia de la creu que sempre denuncia l'optimisme desmesurat".

(Parlem de l'altra vida, Leonardo Boff, brasiler, teòleg expulsat per la Inquisició vaticana).

"La massa no pensa mai que pugui perdre en un canvi. Els dies de major alegria popular que enregistra la història, són els que han seguit els canvis dels prínceps i dels règims, sense que mai el sarau quedi torbat pel record de els innombrables decepcions que en la història humana se n'han seguit".

"No és pas mania dels historiadors antics, sinó absoluta realitat aquest canvi que, en tots els esperits debils i, sobretot en els ressentits, determina l'embriaguesa del poder, i que, efectivament, dóna a llurs regnats l'aparença neta de dues etapes: la primera bona i la segona roïna".

(Gregorio Marañón, 1887-1960, metge i escriptor foraster).

"Allò curiós no és pas com és escrita la història, sinó com s'ha d'esborrar".

(Manuel Alcántara, 1928-..., poeta i periodista foraster).

"Història: un relat, generalment fals, d'esdeveniments generalment irrelevants, obrats per governants, generalment desvergonyits, i de soldats, generalment estúpids".

(Ambrose Bierce, 1842-1914, escriptor i periodista E.U.A.).

"La història dels homes amb prou feines és altra cosa que la terror de la inferioritat".

(Giovanni Papini, 1881-1956, escriptor catòlic italià).

"Tot partint de la mutació de les societats primitives en les civilitzacions, hem trobat que rau a la transició d'una condició estàtica a una activitat dinàmica, i trobarem que la mateixa fórmula és vàlida per al naixement de civilitzacions, mitjançant les successions de **proletariats** (= dissidents i grups socials dominats amb tendència a la creació d'una nova societat alternativa) interns (a la civilització o Estat) que se separen de les minories dominants que són, per definició estàtiques: dir que la minoria creadora d'una civilització en creixença ha degenerat o s'ha atrofiat, i ha esdevingut la minoria dominant d'una civilització en desintegració, és com dir que tal societat s'ha deturat. Front a tal aturada, la secessió d'un proletariat constitueix una represa dinàmica.

"Hi ha, doncs, una successió històrica que podem disposar així:

1er.) Societats primitives (paleolític, neolític).

2on.) Civilitzacions de primera generació (egípcia, sumèria).

3er.) Civilitzacions de segona generació (hel·lenisme).

4rt.) **Esglésies universals**: (cristianisme, budisme, islamisme).

5è) Civilitzacions de tercera generació (occidental, xinesa...).

Deixeu-nos ara considerar la possibilitat que els **esglésies universals** sien les protagonistes i que enfoquem i interpretem la història de les civilitzacions no pas des del punt de vista de llur propi destí, sinó de l'efecte que exerceixen en la història de les religions. La idea pot semblar nova i paradoxal, però, al capdavant, aquest és el mètode d'enfilat la història basat en la col·lecció de llibres que anomenem la Bíblia (...) trobarem la resposta en la veritat que la religió és una activitat espiritual i que el progrés espiritual es trobat subjecte a una llei proclamada per Esquil en un parell de mots: **pathel máthos, aprenem a través del patiment**"... En aquesta perspectiva hom podríem considerar el cristianisme com el punt més reeixit d'un progrés espiritual que no sols sobrevisqué successives catàstrofes seculars, ans n'extragué la seva inspiració acumulada".

(Estudi de la Història, Arnold J. Toynbee, 1889-1975, historiador anglès amb destacats deixebles catalans).

"El Calvari és un telescopi a través del qual albirem l'immens panorama de la eternitat i veiem l'amor de Déu irrompent dins la història humana".

(Martin Luther King, 1929-1978, pastor baptista i cap del moviment pels drets civils i contra la guerra del Vietnam).

"Allò dolent no serà pas perdre el tren de la història, sinó perdre del Déu vivent que hi viatja".

(Pere Casaldàliga, bisbe català de la teologia de l'Alliberament devers l'interior del Brasil. Ω

Els fals dilema del paper i del bit

"Els mitjans de comunicació en paper que coneixem estan a punt de convertir-se en història", Negroponte dixit. Aquesta frase descontextualitzada i poc afortunada ha encès el camp de la comunicació i ha fet sorgir dos bàndols aparentment irreconciliables: els pro-paper i els anti-paper.

El dilema és fals perquè la proposició és falsa. La qüestió no rau en el fet de saber si el bit enterrarà el paper o si aquest subsistirà a qualsevol modificació tecnològica que s'introdueixi en la distribució de la informació sinó en quin tipus d'empresa farà néixer la comunicació digital i amb quin tipus d'empresa subsistirà la comunicació en suport paper.

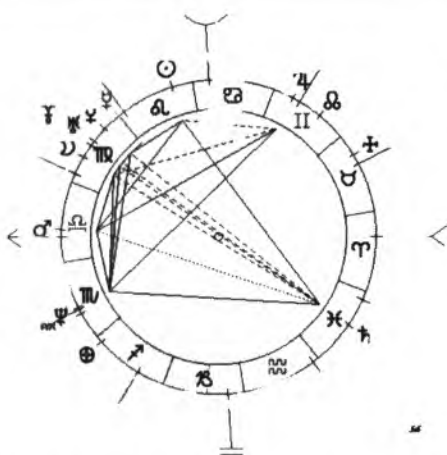
En aquest aspecte, com ha demostrat la història recent, no existeixen drets adquirits sinó capacitat d'adaptació a unes circumstàncies canviants. Per a les empreses de mitjans de comunicació tradicionals, aquesta evolució plantejarà no tan sols els reptes organitzatius més evidents sinó també un desafiament cultural de gran impacte: en estar ancorats en una organització dissenyada per operar fora de la xarxa, quan hi entren es dirigeixen a una audiència molt diferent que es mou per interessos distints als dels seus clients habituals, tant des del punt de vista de l'oferta informativa com des del de la fidelitat a les capçaleres. Aquesta oferta comprèn, de moment, tots els ingredients del multimèdia, és a dir, una gran mobilitat, facilitat per personalitzar i amotllar els continguts a cadascú i velocitat per satisfer la demanda que l'usuari fa a partir d'una multiplicitat de fonts d'informació.

A partir d'aquests pressupòsits, els periòdics electrònics personalitzats rivalitzaran amb els mitjans més generalistes, no només en l'adopció de solucions tecnològiques innovadores, sinó sobretot en la seva organització per respondre amb una gran celeritat a un ritme de canvis i innovacions sense comparació en el món del paper. Per arribar a aquesta alçada, els mitjans tradicionals hauran d'afrontar un nou ventall de problemes que abastarà des de l'adaptació de les seves estructures empresarials i l'organització del treball en el seu si fins a com desenvoluparà la seva tasca el professional de la informació. Aquest darrer haurà de competir en un mercat laboral de fronteres poc definides --els periodistes a la xarxa--, la qual cosa els obligarà a aprendre noves formes d'integrar i presentar la informació en el marc dels barris digitals emergents.

En aquest nou escenari de la comunicació, es tornarà a escriure la història exitosa de les empreses amb una capacitat d'adaptació més gran a les noves condicions. Els anys vinents, veurem sorgir imperis de la comunicació paper/bit, paper/bit/paper, bit/paper, bit/bit, completament nous que faran caure alguns dels gegants més coneguts d'avui dia, i no pas per les condicions inherents del bit respecte del paper sinó per la manca d'adequació apropiada a les noves condicions creades pels processos emergents de recopilació, transformació i difusió de la informació digital en un entorn de xarxes i de manera interactiva. Maig'98. Ω

Luis Angel Fernández Hermana

Estudi d'astrologia i tarot ★ Aurora Negre ★ Tel. 971205825 - 939008402

ÀRIES 21 Març a 20 Abril

Pel que fa a l'amor tendràs algunes aventures sentimentals la setmana que ve. Algú molt divertit (encara que passatger com un estel) et sortirà al pas. Res transcendental però emocionant i divertit. Si tens parella és un dels millors moments de l'any.

No te impacientis amb els amics. Aquests dies no duran el mateix ritme que tu. Estan una mica deprimits. Deu ser el canvi d'estació. Has de anar amb compte amb els doblers. Pots perdre'l o gastar-lo fàcilment si no vas amb compte amb les vacances.

Millors dies 17,21,30

TAURE 21 Abril a 20 Maig

L'amor. Quin èxit amb la gent del sexe oposat! Els pròxims dies no hi haurà qui es resisteixi als teus encants, així que aquest canvi d'imatge que volies fer-te pot esperar de moment: no et farà falta. Amb els amics has d'anar alerta amb certa amistat. Pot ser que sentis enveja de tu i tracti de posar-te una traveta. No et preocupis li sortirà el tir per la culata. Tindreu armènia a l'entorn familiar. Nol'alteris, disfrutala. Nos es fàcil que facis viatges però pot ser, que si en saps, aprofitis molt bé las teves vacances i gatis poc.

Millors dies, 17,18,26

BESSONS 21 Maig a 20 Juny

No abusis dels teus encants naturals per atreure a ningú.

Pot ser que se t'aferrí algú i després no tel puguis treure de damunt. Hi ha qui són pitjors que la goma d'enganchar. Las relacions amb veïns i germans son turmentoses aquest mes, i l'eclipsi solar del 22 va a intensificar les coses. Aquests dies la teva popularitat pujarà com la escuma. T'has lluit en varies ocasions i se n'ha corregut la veu; disfruta de la teva fama.

Cuida la salut. Te estàs descuidant.

Millors dies, 18,19,20

CRANC 21 Juny a 20 Juliol

Trobaràs les relacions que t'agraden, és a dir, serioses i compromeses a primera vista. El teu èxit sentimental tendrà molt a veure amb la teva intuïció: comprova que aquesta persona et convé perquè ja saps que les apariències enganan. Tens un amic que te problemes per trobar parella donant-li els teus consells sobre com vestir conèixer

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

Joan Fortuny, 17/09/61 - 14 h 10m Palma

Estimat amic:
Com tu saps, el teu signe és Verge, i el teu ascendent Sagitari. Com tots els Verjos cal destacar la gran capacitat analítica que tens però hauràs d'anar en compte de no exagerar els anàlisis perquè pots fins i tot acabar deformant la realitat i si no ho controles lleves la possibilitat de tot lo imprevist i no massa preparat.
Estimes la llibertat, el fet de poder decidir sense estar pendent del altres es per tu molt important, si bé al fons ets una persona molt conservadora i amant dels valors familiars i de les tradicions.
Pel que fa l'economia t'agrada viure bé, ets amant dels luxes i les comoditats, de la roba i tot el que ajudi a la teva bona imatge, t'agrada vestir amb elegància, però en cap moment ets amant dels dispendis innecessaris. Aconseguiràs dins la teva vida un bon nivell social i econòmic però ningú el te regalarà tot serà conseqüència del teu esforç.
La feina es molt important dins la teva vida ja que mitjançant la teva ocupació demostraràs a tol el que t'envolta la teva importància i el teu valor, tu sents que perquè els altres el valorin necessites destacar professionalment i aquest pensament és uns dels grans motors del teu progrés professional. La teva feina anirà sempre relacionada amb el tracte de la gent on tu sempre et mostres mesurat i encantador.
Sentimentalment necessites una dona més mental que emocional, valores la capacitat intel·lectual, es molt important que ella sàpiga estar dins d'un entorn social. Pot ser fins i tot que faceu un bon equip a nivell professional i que la vostra feina encara que sigui separada tenguí mols punts en comú i es complementi.
Amb el tema dels fills, ves amb compte de no ser massa acaparador no pots intentar dirigir sempre la seva vida, no els fermis a tu amb llaços de seda. Ω

gent..... En fi dona-li ànims.

La teva situació econòmica et permetrà unes senzilles vacances però tu, que ets tan caparrut, voldràs gaudir de unes grans vacances i et vendrà més just que la pell del nas.

Millors dies, 18, 19, 27

LLEÓ 21 Juliol a 20 Agost

Et trobaràs amb una persona que va ser molt important en el passat. No tornarà sorgir una situació amorosa, però si una guapa amistat.

No es un mal mes aquest per prendre unes vacances; un país estranger pareix millor que el teu país. Simplement tracta d'evitar viatjar durant els dies d'eclipsi. La salut i energia es fonamentalment excel·lent. Van bé els programes de posar en forma el teu cos. La capacitat atlètica és major que la normal i la creativitat és òptima. Els doblers no et sobren però pots trobar qui et faci un préstec.

Millors dies, 17, 18, 19

VERGE 21 Agost a 20 Setembre

Si no tens parella es possible que trobis una anima bessona: els mateixos gusts, les mateixes inquietuds etc.

Si tens parella deixa que l'amor es desarrotlli al seu pas i permet que la paciència faci la seva feina perfecte. Un descans emocional no és mala idea.

Estàs molt pesat amb els teus amics; sobretot amb els que et convenen.

Tendràs unes bones vacances perquè hauràs fet alguna venda; pensa en deixar-lo en perfecte estat. És un bon moment per decidir-se a arreglar la llar, és a dir, pintar etc.

Millors dies, 20, 22, 23

BALANÇA 21 Setembre a 20 Octubre

Tendràs problemes amb la teva parella a casa. Un membre de la teva família l'odia i es mostrarà molt impertinent amb ella. Calma la situació però no deixis que ningú et falta al respecte.

te.

L'eclipsi solar del 22 posarà a prova una amistat, que t'obliga a prendre mides correctives. Una commoció a una organització a la que pertanyes t'obliga a reconsiderar la teva pertinència a ella. La salut i vitalitat es van fent fortes dia a dia i el 20 ja estaràs funcionant a ple rendiment.

De doblers, no n'estàs massa sobrat

Millors dies, 19,25,26

ESCORPI 21 Octubre a 20 Novembre

La passió et pot deixa cec. Refreda un poc les neurones i les hormones i pensar-to abans de tirar-te a la piscina, o et pots trobar sense aigua i pegar-te un bon cop.

Et preocupes massa per els altres. Aquests dies els teus amics estan bé, pots oblidar-te d'ells i preocupar-te més per tu. Ells saben sobreviure. La guardiola està fins alt; és el moment d'invertir els teus estalvis, és a dir, pots pensar en unes bones vacances o pots començar a pensar en un canvi de casa. Necessites descansar en fi de tenir l'energia necessària que du el canvi.

Millors dies, 17, 27, 30

SAGITARI 21 Novembre a 20 Desembre

Possible història d'amor fora del cercle dels amics. Et costarà una mica localitzar-lo: no té res a veure amb el teu amor ideal, però quant el coneixis t' enamoraràs.

Et convé prendre unes vacances, els teus desitjos de corre mon et guien finalment. Degut a l'augment de l'activitat probablement no et perdràs molt ni a la feina ni a casa.

Encara que estàs sa el mon a aminorat la marxa. Cerca coses agradables per fer ja que les retards les produeixen els demés.

Rebràs cridades d'alguns amics de l'estiu passat amb els que et tornaràs veure.

Millors dies, 19,29,39

CAPRICORN 21 Desembre a 20 Gener

Certa incomprensió per part de la teva parella aquests dies. Està pendent dels seus propis problemes i no entén els teus. Paciència, uns dies més i només tendrà ulls i orelles per tu.

Tendràs un fort magnetisme sobre els teus amics. Consequiràs que facin en tot moment el que a tu t'agrada però això no durarà molt així que ves amb compte.

Amb el doblers hauràs de prendre una decisió respecta a un negoci o projecte financer.

La teva salut i vitalitat són excel·lents tot el mes però has de reduir les teves activitats.

Millors dies, 19,22, 23

AQUARI 21 Gener a 20 Febrer

Serà una setmana moguda. La teva parella està un poc alterada i no et deixarà tranquil. Si es posa excessivament pesada dona't un descans. Desapareix dos dies i se li passarà.

Amb els amics podràs dir adéu al pessimisme. Els teus amics s'han fartat de veure't deprimit i han decidit treure't de casa encara que sigui a sempentes.

Has de descansar més tot el mes.

Voldràs gastar amb alguna cosa original que després resultarà ser un doi que no et servirà per res. No aniràs molt enfora de vacances.

Millors dies, 23,27,28

PEIXOS 21 Febrer a 20 Març

Si no tens parella no et decideixis a cercar-la aquests dies. La sort no esta del teu costat així que deixa per una altra ocasió.

Si tens parella tendreu discussions per els plans de les vacances que teniu fets d'abans i no et perdoneràn que no els compleixis.

Estareu tots els amics molt alterats.

L'eclipsi solar del 22 pot tenir conseqüències de canvis de feina o canvis importants al lloc de feina. Aquest eclipsi solar també influeix en l'actitut cap a la salut i en els tractaments o programes de salut.

Millors dies, 17, 24,27. Ω

Per aquells de vosaltres que desitjeu que la vostra carta es publiqui al nostre periòdic podeu omplir la papereta i enviar-la a:
L'ESTEL. Apartat 124-07600-s'Arenal de Mallorca

NOM

 DATA DE NAIXEMENTE

LLOC DE NAIXEMENT
 HORA DE NAIXEMENT
 (aclariu si es abans o passat el mig dia)

Cartes al director

Ja tenim la seu plena d'ous

Senyor director:

Als Països Catalans, ja tenim, i sense necessitat d'haver pegat cap tret, el 98% de Televisions, de ràdios, de teatre, de cine, de diaris, de rètols a les botigues, de converses al carrer, etc, tot en català.

Els castellans ens estimen. Nosaltres estimem al castellans. Viva la Pepa! Ja era hora que tinguéssim democràcia! Massa anys d'esclavitud patida!

Gràcies partits democràtics, gràcies mitjans de comunicació, gràcies grups de pressió. Moltes gràcies, pel gran favor que ens heu fet. Ni Déu us podrà pagar el grandíssim, l'immensurable favor fet.

El vostre Josep Casalta. Castelló.

A Maria dels Àngels Fernández i Gili, en el record

Al final del mes de juny propassat, ens deixà n'Àngels, a la jove edat de quaranta anys, després d'una llarga malaltia.

Havia nascut a la població mallorquina d'Artà i era llicenciada per la Universitat de les Illes Balears en filosofia i lletres, en l'especialitat de llengua i literatura catalanes. Havia estat professora de la nostra llengua i de la nostra literatura a diversos instituts del nostre país: IFP Pere de Son Gall de Llucmajor (Mallorca), IB Guillem Cifre de Colonya de Pollença (Mallorca), IB Joan Ramis i Ramis de Maó (Menorca), IB Xarc de Santa Eulària del Riu (Eivissa), IB Guillem Colom Casesnoves de Sóller (Mallorca), IES Quartó de Portmany de Sant Antoni (Eivissa) i l'IES Pla d'en Boet de Mataró (el Maresme). També havia fet de professora de llengua catalana per a estrangers residents a Mallorca.

N'Àngels ha estat una persona molt conscienciada en la difícil situació sociolingüística de la nostra llengua. Aquesta preocupació l'havia duta a ser membre del Secretariat de l'Escola d'Estiu de Mallorca (1994-1997), ja que creia fermament que l'ensenyament en català era una de les eines bàsiques per aconseguir que el català tingués un futur.

El curs passat, n'Àngels, que havia anat a viure a Barcelona, va fer classes de llengua catalana a l'IES Pla d'en Boet de Mataró a alumnes que s'acabaven d'incorporar al sistema educatiu del Principat de Catalunya (bàsicament alumnes magrebins). Tal com han comentat alguns dels professors de l'institut, mentre n'Àngels féu classe a aquests alumnes, pràcticament cap faltà mai al centre, ja que, amb el seu

tarannà, amb la seva estima, se'ls va saber guanyar i, segurament, també se'ls va saber guanyar per a la llengua catalana. N'Àngels, lluitant contra la inèrcia d'una societat -i d'uns professors!- que parla en espanyol als qui no són de la terra (encara que aquests novinguts no en sàpiquen, d'espanyol!), va saber introduir aquests alumnes en la llengua vehicular de l'ensenyament a Catalunya per tal que tinguessin les mateixes oportunitats que la resta de ciutadans d'aquest país, i ho va fer amb tot l'encant amb el qual ella sabia fer classe.

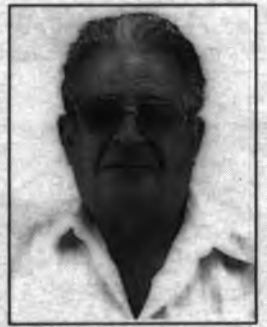
També el curs passat, n'Àngels realitzà classes de llengua catalana a professors d'ensenyament secundari al Col·legi Sant Antoni de Pàdua de Mataró, per encàrrec del Servei d'Ensenyament del Català del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya. Aquestes classes es van fer per tal que el professorat obtingués el certificat de capacitació en llengua catalana (el reciclatge). Com a mostra de la professionalitat i de la força humana de n'Àngels, només cal comentar que continuà fent classes fins al mes de maig, sense deixar-se vèncer per la malaltia.

Em consta que, en assabentar-se del seu traspàs, molts dels seus professors-alumnes quedaren fortament garratibats i que volien expressar personalment el seu dolor en l'enterrament, cosa la qual no pogueren fer ja que el sepeli es féu a Mallorca. Serveixin també aquestes ratlles, per tant, per expressar el condol d'aquestes persones i dels companys de l'IES Pla d'en Boet als familiars de n'Àngels.

En el record... Ω

Pere Mayans

Els delinqüents

Escandell

Amb aquesta nova glosa, Jo m'he permès d'afirmar, Que tot delinqüent fa nosa Per a on sol caminar.

Es trist que el contribuent, Que paga lo sociable, tremolós va entre la gent, com perseguit pel diable.

Mafiosos i tramposos, Van cercant lloc i moment, Ells roben als bondadosos, Que no pensen malament.

Sa justícia és tolerable, Pel qui va descarrilat, Pel farsant és desitjable, Sia el càstig més sobrat.

Sa política combinada, Cada país té present, Per ésser tan desfasada, Molta gent és delinqüent.

Si hi hagués repartiment, Dels béns que dóna la terra, Se viuria honestament, A la dreta i a l'esquerra.

Se viuria en harmonia, Amb un món agermanat, Més respecte se tendria, Sense tanta mesquindat.

Sa droga i sa delinqüència, Prest s'haurien acabat, El corrupte amb diligència, tendria sana consciència, per viure en societat. Ω

L'ESTEL

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom.....

Adreça.....

C.P.....

Població.....

C.I.F..... Tel.....

M'interessa una subscripció

ANUAL 3.500 PTS

Rebut domiciliat a un banc o caixa

Banc/Caixa.....

Adreça.....

Núm. entitat.....Núm. sucursal.....

Compte núm.....

Firma

**Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Apartat de Correus 124
07600 s'Arenal de Mallorca**

PROU d'IMPOSTOS!

ABUSIUS

- :- Prou de peatges a les autopistes!
- :- Prou a l'electricitat més cara d'Europa!
- :- Prou als telèfons més cars i dolents d'Europa!
- :- Prou a la vergonya de la RENFE!

PERQUÈ MADRID NO ES QUEDI AMB ELS NOSTRES DINERS

